Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr
Tlf: 470 37452

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/458	412– 5.1

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag, 3. juni 2021, kl 09.00
Møtested: Formannskapssalen, Bodø rådhus

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
30/21	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 21. april 2021
31/21	Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon Byteknikk
32/21	Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon HR-kontoret
33/21	Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon Forvaltning av kommunale bygg
34/21	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomiske situasjon
35/21	Rapport forvaltningsrevisjon: Helse og omsorg – institusjonsdrift
36/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon: Barnevern (økonomi)
37/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon: Iris Salten IKS
38/21	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
39/21	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 27. mai 2021

Espen Rokkan (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/459	412– 5.3

SAK 30/21

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 21. april 2021

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21. april 2021

Bakgrunn for saken:
Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21. april 2021 godkjennes.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
21.04.2021	21/353	412– 5.4

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: **Onsdag, 21. april 2021 kl. 09.00 –11.15**
Møtested: **Formannskapssalen, Bodø rådhus**
Saksnr.: **10/21 - 19/21**

Til stede:
Espen Rokkan, leder
Charlotte Ringkjøb, nestleder
Åshild Opøyen, medlem
Arild Mentzoni, medlem
Lars Christensen, medlem

Forfall:
Ingen

Varamedlemmer:
Ingen

Øvrige:
- Daglig leder Steinar Bang Hansen, og økonomisjef Karl-Olav Hansen, Bodø Spektrum KF, sak 21/21
- Direktør Rasmus Adrian, og økonomi- og administrasjonssjef Laila Holmvaag, Stormen konserthus Bodø KF, sak 22/21
- Havnedirektør Kjersti Stormo, og økonomi- og administrasjonssjef Jon-Arne Nymo, Bodø Havn KF, sak 23/21
- Regnskapssjef Linda Johnsen, sak 21-24/21
- Kommunaldirektør Kornelija Rasic, sak 24/21
- Ass. rådmann Anna Welle, og leder politisk sekretariat Berit Skaug, sak 25/21
- Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst, og
- Daglig leder Liv Anne Kildal, Salten kommunerevisjon IKS
- Sekretariatsleder Lars Hansen, Salten kontrollutvalgservice

Godkjenning av innkalling
sakliste
Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:
Ingen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
20/21	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 11. mars 2021
21/21	Årsregnskap 2020 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget
22/21	Årsregnskap 2020 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget
23/21	Årsregnskap 2020 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget
24/21	Årsregnskap Bodø kommune 2020 – uttalelse fra kontrollutvalget
25/21	Orientering fra administrasjonen: Medvirkningsordningene
26/21	Redegjørelse fra Iris Salten IKS: Gjennomføring av offentlig anskaffelse Transport, mottak og sluttbehandling av avfall (sluttbehandling)
27/21	Oppfølgning 2021 av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner
28/21	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
29/21	Eventuelt

20/21 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 11. mars 2021

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 11. mars 2021 godkjennes.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 11. mars 2021 godkjennes.

21/21 Årsregnskap 2020 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Daglig leder Steinar Bang Hansen, og økonomisjef Karl-Olav Hansen, Bodø Spektrum KF møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig

informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 185 428. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 185 428. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2020.

22/21 Årsregnskap 2020 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Direktør Rasmus Adrian, og økonomi- og administrasjonssjef Laila Holmvaag, Stormen konserthus Bodø KF møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 8 286 074. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret

etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 8 286 074. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2020.

23/21 Årsregnskap 2020 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Havnedirektør Kjersti Stormo, og økonomi- og administrasjonssjef Jon-Arne Nymo, Bodø Havn KF møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 303 000. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og foretakets årsberetning for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 303 000. Utvalget gjør bystyret oppmerksom på at netto driftsresultat i samsvar med krav i forskrift er avsatt til fond ved årsavslutningen.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i foretakets økonomiske status og utviklingstrekk. Årsberetningen for 2020 redegjør i liten grad om foretakets utvikling sammenholdt med 2019.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2020.

24/21 Årsregnskap Bodø kommune 2020– uttalelse fra kontrollutvalget

Regnskapssjef Linda Johnsen, og kommunaldirektør Kornelija Rasic møtte i tilknytning til saken for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø kommune sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at bystyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og årsmelding for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg har revisor og rådmann supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 63 066 000.
Kontrollutvalget registrerer at konsolidert driftsregnskap legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 42 291 282.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i kommunens økonomiske status og utviklingstrekk.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2020 eller til konsolidert regnskap for samme år.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2020.

Kontrollutvalget har i møte 21. april 2021 behandlet Bodø kommune sitt årsregnskap for 2020. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at bystyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2021, og årsmelding for 2020. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2020. I tillegg har revisor og rådmann supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 63 066 000.

Kontrollutvalget registrerer at konsolidert driftsregnskap legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 42 291 282.

Kontrollutvalget viser til at drifts- og investeringsregnskapet for 2020 ikke inneholder sammenligningstall for årsregnskap 2019. Dette svekker informasjonsverdien av selve årsregnskapet, og begrenser publikums og beslutningstageres mulighet for innsikt i kommunens økonomiske status og utviklingstrekk.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2021, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2020 eller til konsolidert regnskap for samme år.

25/21 Orientering fra administrasjonen: Medvirkningsordningene

Ass. rådmann Anna Welle og leder politisk sekretariat Berit Skaug møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:
Orienteringen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:
Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Orienteringen fra administrasjonen tas til etterretning.

26/21 Redegjørelse fra Iris Salten IKS: Gjennomføring av offentlig anskaffelse Transport, mottak og sluttbehandling av avfall (sluttbehandling)

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:
Basert på utvalgets drøfting utarbeider utvalgsleder skisse til mulige problemstillinger, og denne sendes medlemmene for synspunkter. Skissen oversendes deretter revisor for vurdering av gjennomføring av undersøkelser og / eller forvaltningsrevisjon.

Votering:
Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Basert på utvalgets drøfting utarbeider utvalgsleder skisse til mulige problemstillinger, og denne sendes medlemmene for synspunkter. Skissen oversendes deretter revisor for vurdering

av gjennomføring av undersøkelser og / eller forvaltningsrevisjon.

27/21 Oppfølgning 2021 av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget gjennomfører oppfølgning av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon i følgende møter:

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Informasjon og organisering av enheten
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført i egenregi

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Forvaltning av kommunale bygg
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
- God arealutnyttelse
- Status for utvikling og tilpasning av bygningsmassen

24. august 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført ved bruk av anbudskonkurranse. Herunder hvordan kommunen sikrer etterlevelse av regelverket om offentlige anskaffelser.

24. august 2021: HR-kontoret
Oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak

Omforent forslag til vedtak:
Kontrollutvalget gjennomfører oppfølgning av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon i følgende møter:

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Informasjon og organisering av enheten
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført i egenregi

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Forvaltning av kommunale bygg
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
- God arealutnyttelse
- Status for utvikling og tilpasning av bygmningsmassen

3. juni 2021: HR-kontoret
Oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak

24. august 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført ved bruk av anbudskonkurranse. Herunder hvordan kommunen sikrer etterlevelse av regelverket om offentlige anskaffelser.

13. oktober 2021: HR-kontoret
Oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak

Votering:
Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget gjennomfører oppfølgning av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon i følgende møter:

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Informasjon og organisering av enheten
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført i egenregi

3. juni 2021: Forvaltningsrevisjon Forvaltning av kommunale bygg
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
- God arealutnyttelse
- Status for utvikling og tilpasning av bygningsmassen

3. juni 2021: HR-kontoret
Oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak

24. august 2021: Forvaltningsrevisjon Byteknikk
Status for oppfølgning av bystyrets vedtak
Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført ved bruk av anbudskonkurranse. Herunder hvordan kommunen sikrer etterlevelse av regelverket om offentlige anskaffelser.

13. oktober 2021: HR-kontoret
Oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak

28/21 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisjonen orienterte:
- Regnskapsrevisjon: Arbeider for tiden med andre oppdrag enn kommune og foretak.
- Forvaltningsrevisjon: Prosjekt Helse og omsorg blir klar til behandling i utvalgets møte 3. juni,
- Bemanning: Organisasjonen er fullt bemannet.

Sekretariatet orienterte:

- Steigen kontrollutvalg har nylig vedtatt å iverksette undersøkelser tilknyttet styret i Iris Salten IKS sin beslutning om inngåelse av sluttavtale med tidligere direktør – hvorvidt styret har handlet i samsvar med sine handlingsfullmakter.
- Om dokumenter vedlagt saken

29/21 Eventuelt

Utvalget ber om sak til første møte etter sommeren med potensielle problemstillinger knyttet til kommunens oppfølgning av covid-19.

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø, 21. april 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Bodø kommune v/ ordfører og rådmann,
Salten kommunerevisjon IKS

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/460	412– 5.3

SAK 31/21

Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon Byteknikk

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 23. september 2020: Rapport forvaltningsrevisjon Byteknikk – prosjektgjennomføring (utdrag: sammendrag / konklusjon / anbefalinger)

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden i samsvar med vedtak i kontrollutvalget sak 27/21: Oppfølgning 2021 av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner.

Bystyret behandlet i sak 20/135 rapport fra forvaltningsrevisjon om Byteknikk. Utdrag av rapporten er lagt ved saken.

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Bystyret fattet følgende vedtak i saken:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Byteknikk – Prosjektgjennomføring er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.

2. Bystyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger:
1. Bodø kommune skal utarbeide et økonomireglement innen utgangen av 2020
2. Bodø kommune skal ajourføre rullerende økonomiplan i forhold til investeringer

3. Bodø kommune bør utarbeide et investeringsreglement med prosjektmodell

3. Bodø kommune skal stille krav til presisjonen på kostnadsoverslag for prosjekter i egenregi

4. Bodø kommune skal utforme klare rutiner for:
I. Rapportering av budsjettavvik (i tertialrapporten)
II. Prosjektorganisering for investeringsprosjekter
III. Løpende rapportering om prosjektets økonomi og fremdrift
IV. Rolleavklaring og ansvarsfordeling i investeringsprosjekter
V. Planlegging av investeringsprosjekter
VI. Utarbeidelse av risikovurderinger og tiltak
VII. Utarbeidelse av fremdriftsplan med milepæler
VIII. Avviksrapportering
IX. Oppfølging og avviksrapportering
X. Gjennomføring av investeringsprosjekter
XI. Evaluering av investeringsprosjekter

Bystyret ber kontrollutvalget være særskilt oppmerksom på oppfølgning av bystyrets vedtak i denne forvaltningsrevisjonen.

Vedlagt saken er rapport utarbeidet av revisor (utdrag).

Kontrollutvalget har tidligere (14.01.2021, sak 02/21) hatt sak til behandling angående oppfølgning av det nevnte vedtak i bystyret. Utvalget besluttet følgende:

1. *Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 20/135 Rapport forvaltningsrevisjon: Byteknikk.*

2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Notat fra administrasjonen legges ved saken. Notatet gir en status for administrasjonens oppfølgning av vedtaket så langt.*

3. *Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering. Utvalget kommer tilbake til administrasjonen om nærmere oppfølgning i senere møte, hvor det blant annet ønskes ytterligere informasjon om organisering av enheten, og hvor det gås igjennom noen typiske utbyggingsprosjekter både løst i egenregi, og anskaffet gjennom anbud.*

Ut fra at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 09.00 for å redegjøre om status for oppfølgning av bystyrets vedtak. I samsvar med vedtak i sak 27/21 er det bedt om at redegjørelsen inneholder Status for oppfølgning av bystyrets vedtak

- Informasjon om organisering av enheten
- Gjennomgang av prosjektgjennomføring av to aktuelle utbyggingsprosjekter i 2021 utført i egenregi

Det er bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen utarbeides og oversendes kontrollutvalget innen 2. juni 2021. Denne ettersendes så snart den foreligger. I tillegg kan kontrollutvalget ha ønske om å stille spørsmål i tilknytning til saken.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 20/135 Rapport forvaltningsrevisjon: Byteknikk.

2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer .....

3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Forvaltningsrevisjon

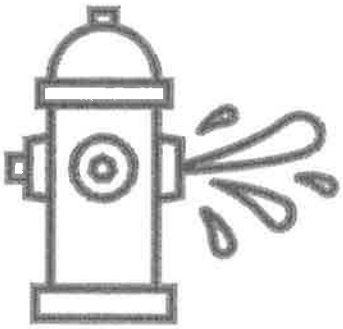

Byteknikk - Prosjektgjennomføring

Bodø kommune

Rapport september 2020

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i denne forvaltningsrevisjonen undersøkt i hvilken grad Bodø kommune har etablert rutiner og retningslinjer som skal sikre en god styring av investeringsprosjekter, samt å se på i hvilken grad kommunen praktiserer dette. Investeringsprosjektet Bertnes Avløpsopprydning del 1 er grunnlaget for denne undersøkelsen

I undersøkelsen har vi sett på følgende problemstillinger:

- *Hvordan har Bodø kommune i praksis gjennomført prosjektet Bertnes del 1?*
- *Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i prosjektet Bertnes del 1?*
- *Er økonomistyringen i Bertnes prosjektet del 1 tilfredsstillende?*

Revisjonen har innhentet og analysert relevant dokumentasjon knyttet til den overordnede styringen av investeringsprosjektet Bertnes Avløpsopprydning del 1. Det er i tillegg innhentet bystyrevedtak, årsregnskap, investeringsregnskap, tertialrapporter, økonomiplaner o.l. for årene 2014-2020, samt selvkost/Momentum – anleggsregister 2015-2018. Revisjonen har gjennomført intervju med kommunaldirektør for økonomi, Leder for plan og utbygging (prosjektansvarlig), Prosjektleder på vann og avløp, Seksjonsleder på anlegg og anleggsleder på Bertnes – prosjektet

Konklusjon

Investeringsprosjektet Bertnes avløpsopprydning (Bertnes prosjektet) var et hasteprosjekt som ikke var med i den opprinnelige avløpsplanen. Prosjektet skulle vise seg å bli mer utfordrende enn kommunen hadde sett for seg. Prosjektet ble vedtatt med en budsjettert investeringsramme på 6,5 millioner kroner i 2015 og budsjettert med 27,7 millioner i 2020 med faktiske kostnader på rundt 35 millioner kroner.

Bertnes prosjektet har blitt vedtatt på korrekt nivå i Bystyret, og til korrekt tid. Underveis i prosjektet registrerer revisjonen at budsjettet ikke er à jour i henhold til faktiske påløpte kostnader. Budsjettet kan dermed antas vedtatt på ufullstendig grunnlag.
Prosjektorganisasjonen har ikke vært tilstrekkelig robust i henhold til omfang og kompleksitet. Revisjonen påpeker at det for lettvint å skylde på knappe ressurser til planlegging, oppfølging og gjennomføring. Blir det ikke levert nok ressurser til planlegging og gjennomføring i ett prosjekt etter tidsplan må det formelt rapporteres videre og eventuelt leveres avviksmelding.

Roller, ansvar og myndighet er ikke formelt definert.
Fremdriftsplaner og alle andre styringsdokumenter mangler. Mangler på dette nivået vil gjøre økonomistyring og kvalitetsledelse nærmest umulig.

Rutiner for prosjektplanlegging mangler. Det samme gjelder ressursplanlegging utover at det er gjort kostnadsoverslag før utførelse av arbeidene. Dette fører til at de ikke har kontroll på kostnadsnivået og må søke om midler i etterkant på bakgrunn av kostnadsoverslagene hver gang. Dette fører til manglende kontroll og overskridelser.

Etter at en fremdriftsplan er lagt med milepæler, bør «prosjektteamet» diskutere hvilke utfordringer som kan hindre prosjektet å nå sine mål og hvordan disse utfordringene kan håndteres. Det finnes ingen risikovurderinger av prosjektet, eller eventuelle tiltaksplaner. Mangel på slike planer forhindrer god fremdrift og økonomistyring på prosjektet, samt økt ulempe for offentligheten.

Fra revisjonens side har det vært utfordrende å se hvorvidt Bodø kommune som «prosjekteier», er løpende orientert om prosjektets økonomi og fremdrift. Manglende informasjon på økte investeringer, ikke ajourførte økonomiplaner manglende rapportering og oppfølging og resulterer i svak økonomistyring.

Bodø kommune har ikke et økonomireglement, som er et krav etter den nye kommuneloven §14-2 d). Økonomireglementet er imidlertid under utarbeidelse. Ifølge økonomidirektør så vil

kommunen i den forbindelse også utarbeide et investeringsreglement med prosjektmodell som skal ivareta oppfølging, rapportering, roller, risiko, økonomi o.l. rundt investeringsprosjekter.

Det finnes ingen dokumentasjon på avvik i framdrift, kvalitet, omfang, finansielle vilkår og sluttkostnad i forhold til budsjett. Det er dermed heller ingen dokumentasjon på årsak, konsekvens og eventuelle korrigerende tiltak på avvikene. Dette fører til at avvik ikke blir rettet, og gir liten kontinuerlig læring og utvikling, som kan få negative økonomiske konsekvenser utover i prosjektet og i fremtidige prosjekter.

Bodø kommune er klar over at investeringsprosjektet Bertnes avløpsopprydning var et dårlig planlagt og styrt prosjekt. De har evaluert prosjektet og denne evalueringen ligger i sin helhet under faktadelen i rapporten.
Likevel mener revisjonen at de formelle manglene i dette prosjektet avspeiler kommunens håndtering av slike prosjekter på generelt grunnlag.

Svar på følgende problemstillinger:

- ***Hvordan har Bodø kommune i praksis gjennomført Bertnes prosjektet del 1?***
  Deskriptivt, ligger under faktadelen i rapporten

- ***Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Bertnes prosjektet del 1?***

  - *Det er ikke tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Bertnes prosjektet del 1.*

- ***Er økonomistyringen i Bertnes prosjektet del 1 tilfredsstillende?***

  - *Økonomistyringen er i liten grad tilfredsstillende i Bertnes prosjektet del 1.*

Anbefalinger

1. Bodø kommune skal utarbeide et økonomireglement innen utgangen av 2020
2. Bodø kommune skal ajourføre rullerende økonomiplan i forhold til investeringer
3. Bodø kommune bør utarbeide et investeringsreglement med prosjektmodell
4. Bodø kommune bør stille krav til presisjonen på kostnadsoverslag for prosjekter i egenregi
5. Bodø kommune bør utforme klare rutiner for:
    I. Rapportering av budsjettavvik (i tertialrapporten)
    II. Prosjektorganisering for investeringsprosjekter
    III. Løpende rapportering om prosjektets økonomi og fremdrift
    IV. Rolleavklaring og ansvarsfordeling i investeringsprosjekter
    V. Planlegging av investeringsprosjekter
    VI. Utarbeidelse av risikovurderinger og tiltak
    VII. Utarbeidelser av fremdriftsplan med milepæler
    VIII. Avviksrapportering
    IX. Oppfølging og avviksrapportering
    X. Gjennomføring av investeringsprosjekter
    XI. Evaluering av investeringsprosjekter

    (listen er ikke uttømmende)

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/461	412– 5.3

SAK 32/21

Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon HR-kontoret

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

a) Salten kommunerevisjon IKS, 18. november 2020: Rapport forvaltningsrevisjon HR-kontoret

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden i samsvar med vedtak i kontrollutvalget sak 27/21: Oppfølgning 2021 av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner.

Bystyret behandlet i sak 20/190 rapport fra forvaltningsrevisjon om HR-kontoret. Rapporten og saksfremlegg fra behandlingen er lagt ved saken.

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Bystyret fattet følgende vedtak i saken:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten HR-kontoret er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.

2. Bystyret ber rådmannen følge opp revisors anbefalinger på følgende pkt:
a) Rådmannen må få på plass rutinemessig kontroll og oppfølging av alle varslingssaker i Bodø kommune.

b) Rådmannen må få på plass rutiner for å ivareta habilitet i varslingssaker på alle nivåer i organisasjonen, også på rådmannsnivå.
c) Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at saksbehandlingsfristen overholdes i alle kommunens varslingssaker.
d) Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at ledere i Bodø kommune har kompetanse til å følge opp Varslingsrutinens retningslinjer om mottak av varslingssaker.
e) Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at varslere ikke blir utsatt for ugunstig behandling som kan oppfattes som en reaksjon på at det er blitt varslet.
f) Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at kravene til habilitet i forvaltningsloven følges opp på alle saksområder i HR-kontoret.
g) Rådmannen må få på plass en rutine som sikrer reell drøfting på plasstillitsvalgt nivå før det iverksettes endring i stilling for medarbeiderne på HR-kontoret.
h) Rådmannen må iverksette tiltak som sikrer kompetanse og korrekt oppfølging av alle kontrakter i Bodø kommune.

3. Bystyret ber rådmannen starte prosessen med etablering av eksternt varslingsorgan

Kontrollutvalget har tidligere (14.01.2021, sak 03/21) hatt sak til behandling angående oppfølgning av det nevnte vedtak i bystyret. Utvalget besluttet da følgende

1. *Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 20/190 Rapport forvaltningsrevisjon: HR-kontoret.*

2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Notat fra administrasjonen legges ved saken.*

3. *Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering. Utvalget kommer tilbake til oppfølgning i senere møte. Utvalget ber om å bli orientert om resultatet av gjennomført utredning og endring av rutiner som følge av bystyrets vedtak.*

Ut fra at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 09.30 for å gi kontrollutvalget en oppdatert status for oppfølgning av bystyrets vedtak.

Det er bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen utarbeides og oversendes kontrollutvalget innen 2. juni 2021. Denne ettersendes så snart den foreligger. I tillegg kan kontrollutvalget ha ønske om å stille spørsmål i tilknytning til saken.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 20/190 Rapport forvaltningsrevisjon: HR-kontoret.

2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer .....

3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Forvaltningsrevisjon

HR-kontoret

Bodø kommune

November 2020

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i dette prosjektet gjennomført undersøkelser rundt en rekke forhold ved Administrasjonsavdelingen (HR-kontoret) i Bodø kommune.

Formålet med prosjektet har vært å finne ut om HR-kontoret i Bodø kommune ivaretar sine oppgaver i henhold til gjeldende lover og retningslinjer.

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju og samtaler med en rekke personer vede HR-kontoret og i organisasjonen.

Undersøkelsen er avgrenset på bakgrunn av funn som ble gjort ved faktaundersøkelsen som ble bestilt av kontrollutvalget forut for bestillingen av denne forvaltningsrevisjonen.

Problemstillingene er satt opp på bakgrunn av bestillingen fra kontrollutvalget og er basert på retningslinjer som gjelder på de områdene som er undersøkt.

Problemstillinger og konklusjon:

1. I hvilken grad følger Bodø kommunes HR-kontor opp sine varslingssaker i henhold til gjeldende retningslinjer?

Revisor finner at det er redegjort for at HR-sjefen ikke har ført nødvendig kontroll med at varslingsrutinen følges opp i kommunen.

HR-sjefen har ikke sørget for at kommunen har formelle rutiner for å ivareta habiliteten i varslingssaker dersom det varsles på Rådmannsnivå i kommunen.

Med saksbehandlingstid på opp imot ett år og over et år på minst fire saker kan HR-sjefen ikke sies å ivareta at saksbehandlingstiden overholdes i varslingssakene.

Det forekommer gjentatte ganger at ledere i Bodø kommune og HR-kontoret ikke tar imot muntlige og skriftlige varsel slik Varslingsrutinen krever.

I faktadelen viser vi til forhold som kan oppfattes som en reaksjon på at det er varslet. HR-sjefen kan dermed ikke sies å ivareta at at varsler ikke blir utsatt for gjengjeldelse.

I faktadelen viser vi til utfordringer med å ivareta habilitet i saksbehandlingen av varslingsaker og stillingsendringer. Habilitetsreglene kan dermed ikke sies å være tilstrekkelig oppfulgt.

Konklusjon:

Bodø kommunes HR-kontor følger i liten grad opp sine varslingssaker i henhold til gjeldende retningslinjer.

2. I hvilken grad følger Bodø kommunes HR-kontor opp kravet til drøfting ved endring av stilling og arbeidsoppgaver?

Revisor har her undersøkt kravet til drøfting og funnet at dette ikke kan dokumenteres i mer enn en av ni saker.

Konklusjon:

Kravet til drøfting ved endring av stilling og arbeidsoppgaver er i liten grad fulgt opp av Bodø Kommunes HR-kontor.

3. Har Bodø kommune fulgt opp kontrakten med Stamina Helse[1] i henhold til kontrakten og andre gjeldende retningslinjer?

Det har forekommet bestillinger utenfor kontrakt i Stamina-saken, det har nylig vært planlagt nye bestillinger utenfor kontrakt, men disse ble stoppet. Bestillinger utenfor kontrakt vil bryte med bestemmelsene i kontrakten og skal dermed ikke forekomme. HR-sjefen har utfordringer med å følge opp at kjøp utenfor kontrakt skal føre til ny anbudskonkurranse.

På bakgrunn av alle feil som ble gjort de første årene i kontraktsoppfølgingen burde HR-sjefen sørget for at vedkommende som ble satt til denne oppfølgingen hadde kompetanse og mulighet til å følge opp kontrakten på en forsvarlig måte.

Konklusjon: Kontrakten med Stamina Helse er liten grad fulgt opp i henhold til kontrakten og andre gjeldende retningslinjer.

[1] Stamina Helse er virksomheten som leverer lovpålagt bedriftshelsetjeneste (BHT) til Bodø kommune.

Vi har ovenfor vist til beskrivelsen tidligere HR-sjef har gitt i saken. Beskrivelsen tydeliggjør at de som var satt til dette arbeidet de første årene av kontrakten ikke har vært i stand til å følge dette opp på en forsvarlig måte. HR-sjefen burde sørget for at ansatte som ble satt til dette hadde kompetanse og mulighet til å følge opp kontrakten på en forsvarlig måte. Dette både med hensyn til arbeidssituasjon for de ansatte og med hensyn til riktig oppfølging av kontrakten.

3.1 Konklusjon og anbefaling

3.1.1 Konklusjon

1. I hvilken grad følger Bodø kommunes HR-kontor opp sine varslingssaker i henhold til gjeldende retningslinjer?

Revisor finner at det er redegjort for at HR-sjefen ikke har ført nødvendig kontroll med at varslingsrutinen følges opp i kommunen.

HR-sjefen har ikke sørget for at kommunen har rutiner for å ivareta habilitet på alle nivåer i organisasjonen.

HR-sjefen kan ikke sies å ivareta at saksbehandlingstiden overholdes i varslingssakene.

Det forekommer gjentatte ganger at ledere i Bodø kommune og HR-kontoret ikke tar imot muntlige og skriftlige varsel slik Varslingsrutinen krever.

I faktadelen viser vi til forhold som kan oppfattes som en reaksjon på at det er varslet. HR-sjefen kan dermed ikke sies føre tilstrekkelig kontroll med at varsler ikke blir utsatt for gjengjeldelse.

I faktadelen viser vi til utfordringer med å ivareta habilitet i saksbehandlingen av varslingsaker og stillingsendringer. Habilitetsreglene kan dermed ikke sies å være tilstrekkelig oppfulgt.

Konklusjon:

Bodø kommunes HR-kontor følger i liten grad opp sine varslingssaker i henhold til gjeldende retningslinjer.

2. I hvilken grad følger Bodø kommunes HR-kontor opp kravet til drøfting ved endring av stilling og arbeidsoppgaver?

Revisor har her undersøkt ni saker og funnet at drøfting ikke kan dokumenteres i mer enn n av ni saker.

Konklusjon:

Kravet til drøfting ved endring av stilling og arbeidsoppgaver er i liten grad fulgt opp av HR-sjefen.

3. Har Bodø kommune fulgt opp kontrakten med Stamina Helse i henhold til kontrakten og andre gjeldende retningslinjer?

Det har forekommet bestillinger utenfor kontrakt i Stamina-saken, det har nylig vært planlagt nye bestillinger utenfor kontrakt, men disse ble stoppet. HR-sjefen har utfordringer med å følge opp at kjøp utenfor kontrakt skal føre til ny anbudskonkurranse.

På bakgrunn av alle feil som er blitt gjort i kontraktsoppfølgingen burde HR-sjefen sørget for at vedkommende som ble satt til denne oppfølgingen hadde kompetanse og mulighet til å følge opp kontrakten på en forsvarlig måte.

Konklusjon: Kontrakten med Stamina Helse er liten grad fulgt opp i henhold til kontrakten og andre gjeldende retningslinjer.

3.1.2 Anbefalinger

Revisor har følgende anbefalinger til Bodø kommune:

1. *Rådmannen bør få på plass rutinemessig kontroll og oppfølging av alle varslingssaker i Bodø kommune.*
2. *Rådmannen bør få på plass rutiner for å ivareta habilitet i varslingssaker på alle nivåer i organisasjonen, også på rådmannsnivå.*
3. *Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at saksbehandlingsfristen overholdes i alle kommunens varslingssaker.*
4. *Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at ledere i Bodø kommune har kompetanse til å følge opp Varslingsrutinens retningslinjer om mottak av varslingssaker.*
5. *Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at varslere ikke blir utsatt for ugunstig behandling som kan oppfattes som en reaksjon på at det er blitt varslet.*
6. *Rådmannen må iverksette tiltak for å sikre at kravene til habilitet i forvaltningsloven følges opp på alle saksområder i HR-kontoret.*
7. *Rådmannen bør få på plass en rutine som sikrer reell drøfting på plasstillitsvalgtnivå før det iverksettes endring i stilling for medarbeiderne på HR-kontoret.*

8. *Rådmannen må iverksette tiltak som sikrer kompetanse og korrekt oppfølging av alle kontrakter i Bodø kommune.*

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/462	412– 5.3

SAK 33/21

Oppfølgning av bystyrets vedtak Rapport forvaltningsrevisjon Forvaltning av kommunale bygg

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

a) Salten kommunerevisjon IKS, datert 16. mai 2019, Rapport – Forvaltning av kommunale bygg – Bodø kommune

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden i samsvar med vedtak i kontrollutvalget sak 27/21: Oppfølgning 2021 av bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner.

Bystyret behandlet i sak 144/19 Rapport fra forvaltningsrevisjon om Forvaltning av kommunale bygg. Rapporten i utdrag er lagt ved saken.

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Bystyret fattet følgende vedtak i saken:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Forvaltning av kommunale bygg er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.*
2. *Bystyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger:*
   1. Bodø kommune bør sette av midler til planmessig langsiktig vedlikehold av sine bygg

2. *Bodø kommune bør sørge for virkemidler som kan motivere brukerne til god arealutnyttelse*

3. *Bodø kommune bør sørge for en langsiktig plan for utvikling og tilpassing av bygningsmassen*

Kontrollutvalget har tidligere (11.03.2020, sak 09/20) hatt sak til behandling angående oppfølgning av det nevnte vedtak i bystyret. Utvalget besluttet da følgende

1. *Kontrollutvalget har i medhold av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 114/19 Rapport forvaltningsrevisjon: Forvaltning av kommunale bygg.*

2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer følgende oppfølgning av rapportens anbefalinger:*

   Anbefaling 1: Bodø kommune bør sette av midler til planmessig langsiktig vedlikehold av sine bygg.

   Det legges frem sak for bystyret med opprettelse av vedlikeholdsfond for å sikre midler til planmessig langsiktig vedlikehold av kommunens bygg

   Anbefaling 2: Bodø kommune bør sørge for virkemidler som kan motivere brukerne til god arealutnyttelse

   Det er startet et arbeid med utarbeidelse av arealeffektive rom- og funksjonsprogram for nye/rehabiliterte skolebygg
   Det er startet opp arbeid med å analysere dagens kulturarealer opp mot fremtidens behov.
   Det er startet et arbeid som skal se på arealbehov og tjenesteproduksjon i et framtidig perspektiv innen Helse og omsorg

   Anbefaling 3: Bodø kommune bør sørge for en langsiktig plan for utvikling og tilpassing av bygningsmassen

   Det vil i løpet av 2020 bli utarbeidet langsiktige strategier for eiendomsporteføljen for å optimalisere bruk av kommunale bygg og areal.

3. *Kontrollutvalget kommer tilbake til videre oppfølgning av bystyrets vedtak i senere møte.*

4. *Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering.*

Ut fra at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 09.50 for å redegjøre om status for oppfølgning av bystyrets vedtak, særlig i forhold til følgende to punkter / anbefalinger:

- God arealutnyttelse
- Status for utvikling og tilpasning av bygningsmassen

Det er bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen utarbeides og oversendes kontrollutvalget innen 2. juni 2021. Denne ettersendes så snart den foreligger. I tillegg kan kontrollutvalget ha ønske om å stille spørsmål i tilknytning til saken.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølgning av bystyrets vedtak i sak 20/190 Rapport forvaltningsrevisjon: HR-kontoret.

2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte bystyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer .....

3. Kontrollutvalgets vedtak oversendes bystyret til orientering.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Forvaltningsrevisjon

Forvaltning av kommunale bygg

Bodø kommune

Rapport Mai 2019

0. SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i denne undersøkelsen gått gjennom i Bodø kommunes forvaltning av kommunale bygg. Formålet med revisjonen har vært å belyse om Bodø kommune har et rasjonelt system for vedlikehold av bygg, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen.

Problemstillingen som vi søker å besvare er:
I hvilken grad har Bodø kommune har en rasjonell byggforvaltning?

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier, samtaler med sentrale personer i Utbyggings- og Eiendomsavdelingen og oppfølging på e-post.

På bakgrunn av kriteriene som er satt opp er revisjonen rettet mot kommunes organisering, systematiske arbeid og kontroll med forvaltningen av kommunale bygg.

Revisor har funnet en avdeling som har gjennomgått store endringer de siste årene både når det gjelder system og organisasjon. De har overordnede politiske mål og benytter disse målene som styring i sitt arbeid og setter inn tiltak for å kunne nå disse målene. De rapporterer med utgangspunkt i hvor langt de er kommet i å nå de samme målene. Revisjonen finner at metoden som er benyttet i stor grad svarer til de kriteriene Eiendomsforvaltningsutvalget har satt opp i sin gjennomgang av emnet i 2004 (NOU 2004:22).

Revisor mener grepene som er gjort gjennom systematisering, søkelys på egen kompetanseheving, opprettelse av Byggdrifts driftssenter, innføring av FDVU-digitaliseringsverktøy og tilstandsanalysen som er gjennomført, trekker i retning av å skape en rasjonell byggforvaltning. I tillegg er det laget en omfattende vedlikeholdsplan som etter avdelingens eget utsagn, med dagens vedlikehold, vil holde byggene på dagens tilstandsnivå og dermed forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Rammebetingelsene er på

bakgrunn av revisors undersøkelse i stor grad riktige, men de trenger å få avsatt midler pr bygg til framtidig planmessig vedlikehold.

Revisor har imidlertid funnet at kommunen har utfordringer hva gjelder effektiv arealutnyttelse og planmessig utvikling av bygningsmassen som også forplanter seg i driftsøkonomien. De har utfordringer ved avvikling av formålsbygg som fører til at bygg blir stående med lav utnyttelsesgrad fordi en ikke får på plass beslutninger om gjennomføring av tiltak som kunne gitt bedre driftsøkonomi og arealutnyttelse på sikt. Avhending av bygg kommunen ikke har bruk for, kan gi inntekter og begrense behov for lån. Rivning kan spare driftsutgifter og tilpassing kan bedre driftsøkonomien og arealutnyttelse.

Videre har kommunen hatt utfordringer med manglende formell oversikt over de deler av formålsbyggene som står udisponert. Formålsbyggene er overlevert til bruker og i så måte brukers ansvar, men bør likevel være tilgjengelige for bruk dersom det ikke er til ulempe for bruker. Det anvendes bevisst ikke internhusleie i kommunen, men det arbeides for å få på plass andre brukerinsentiver for å gi brukerne interesse av å øke utnyttelsesgraden av disse ledige arealene. Dette kan bidra til å begrense utgifter til eksempelvis leie av andre lokaler.

Oversikten vi har fått fra UE[1] viser at vedlikeholdsetterslepet er betydelig. For å kunne bygge dette ned legger avdelingen til grunn at det fremover må avsettes mere ressurser til vedlikehold.

Konklusjon
Bodø kommune har i stor grad en rasjonell byggforvaltning.

[1] Utbyggings- og Eiendomsavdelingen

7. KONKLUSJON

I hvilken grad har Bodø kommune en rasjonell byggforvaltning?

Bodø kommune har politiske overordnede mål for byggforvaltningen. Avdelingen styrer etter de overordnede målene som er gitt og er organisert på en god måte.

Rammebetingelsene er på bakgrunn av revisors undersøkelse i stor grad riktige, men de trenger å få avsatt midler pr bygg til framtidig planmessig vedlikehold.

Når det gjelder kostnadseffektivitet er kostnaden pr kvadratmeter forholdsvis lav, men arealutnyttelsen kunne vært bedre. De har på dette feltet utfordringer med avvikling av gamle formålsbygg og lav utnyttelse av udisponerte deler av formålsbygg. Den målrettede utviklingen i boligmassen bør også bedres.

Revisor legger videre til grunn at kommunen etter den nye tilstandsanalysen har oversikt over tilstanden til bygningsmassen. Planen de har for vedlikehold framover gir inntrykk av å være god, men kommunen har et betydelig vedlikeholdsetterslep som vil kreve økte avsettinger til vedlikehold.

Konklusjon
Bodø kommune har i stor grad en rasjonell byggforvaltning.

8. ANBEFALINGER

1. Bodø kommune bør sette av midler til planmessig langsiktig vedlikehold av sine bygg
2. Bodø kommune bør sørge for virkemidler som kan motivere brukerne til god arealutnyttelse
3. Bodø kommune bør sørge for en langsiktig plan for utvikling og tilpassing av bygningsmassen

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/463	412– 5.3

SAK 34/21

Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomiske situasjon

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:
- Tertialrapport 1/2021

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden i samsvar med kontrollutvalgets virksomhetsplan for 2021.

Ut over den formelle behandlingen av kommuneregnskapet, har kontrollutvalget med jevne mellomrom fått informasjon om regnskap og kommunens økonomiske situasjon. I denne forbindelse er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 10.10 for å orientere og svare på eventuelle spørsmål fra utvalget. Tertialrapport 1/21 legges ved saken i sin helhet. Det er bedt om at redegjørelsen tar utgangspunkt i hovedtrekkene i denne.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

bodø KOMMUNE

Økonomi- og finansavdelingen

Notat til oppfølging

Kornelija Rasic

ØF - Økonomi- og finansavdelingen

Dato: 20.05.2021
Saksbehandler: Jon Erik Anti
Telefon direkte: 75 55 50 87
Deres ref.:
Løpenr.: 42418/2021
Saksnr./vår ref.: 2021/2410
Arkivkode:

Tertialrapport 1/2021 - Administrasjonsavdelingen

1. Driftsregnskap

Administrasjon	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	165 917,8	64 664,5	64 113,6	550,9	60 393,7	*-1 650,0*
Inntekter	-34 013,2	-10 536,2	-10 576,9	40,7	-6 302,2	*-100,0*
Sum	131 904,6	54 128,3	53 536,7	591,6	54 091,6	*-1 750,0*

Tall i 1 000 kr.

Rammene til administrasjonsavdelingen er redusert med netto 3,2 mill. kr som følge av at ForUt nå er plassert i helse- og omsorgsavdelingen fra og med 2021. Dette ble gjort etter budsjettvedtaket i desember 2020.

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
AA FELLES	3 532,7	1 329,9	3 759,9	-2 430,0	1 361,2	*-100,0*
KOMMUNEADV.	1 692,8	594,4	667,0	-72,6	755,7	*-100,0*
DIGITAL. OG IKT	41 478,7	19 526,4	19 672,5	-146,1	16 138,9	*-1600,0*
HR	30 142,7	10 962,5	10 140,9	821,6	11 824,6	*-300,0*
LERLINGER	17 807,2	8 525,5	6 974,5	1 550,9	8 385,6	*1 000,0*
KOMMUNIKASJON	17 785,3	6 425,5	6 810,3	-384,9	9 898,8	*-700,0*
POL. SEKRETARIAT	19 465,2	6 764,1	5 511,6	1 252,6	5 726,7	*50,0*
Sum	131 904,6	54 128,3	53 536,7	591,6	54 091,6	*-1 750,0*

Tall i 1 000 kr.

AA Felles

Beredskap har en del ekstra utgifter i forbindelse med korona/karantene hotell, men dette blir kompensert. Ass. Rådmann har fått fordelt innsparingskravene ut på de andre kontorene. Kriseteam forventer et lite merforbruk på 0,1 mill. kr ved årets slutt, utgiftene påvirkes av hendelser i kommunen.

Bystyret vedtok i sak 20/190 punkt 3:
«Bystyret ber rådmannen starte prosessen med etablering av eksternt varslingsmottak».
Eksternt varslingsmottak har vært på anbud og kostnaden til dette er estimert til 0,3 mill. kr for 2021. Totalt har anbudet en ramme på 2 mill. kr over 4 år.

Kommuneadvokat
Driften er i rute, men det er heftet noe usikkerhet rundt inntektene som er lagt inn. Dette gjelder inntekter i forbindelse barneverntjenester – bistand rettssaker. Inntektene er avhengig av saker, og per 1. tertial har aktiviteten vært noe lav. Det forventes dermed en svikt i inntekten på 0,1 mill. kr.

Digitalisering og IKT
Driften er i rute, men kontoret forventer et samlet merforbruk på 1,6 mill. kr som følger av:

- Advokatutgifter i tilknytting til KOFA sak og sak for Salten tingrett - beløp 0,6 mill. kr
- Sikkerhetstiltak i henhold til anbefalinger fra KS - beløp 0,3 mill. kr
- Manglende innfrielse på kostnadsreduksjoner for samband - beløp 0,7 mill. kr

Advokatutgiftene foreslås dekket i denne tertialrapporten, sikkerhetstiltak følges opp i tertialrapport 2.

HR/Lærlinger
HR vil gå med et lite merforbruk på 0,3 mill. kr som følge av innsparingstiltaket rettet mot tillitsvalgt/HVO – hvor det blir vanskelig å få realisert alt. HR har en del besparelser på grunn av vakanser, dette løser de fleste innsparingskravene som ligger på kontoret for 2021.
Lærlinger vil gå med et mindreforbruk på 1,0 mill. kr ved årets slutt. Dette skyldes at kommunen har noe færre lærlinger enn planlagt.

Kommunikasjon
Enheten har fått innsparingskrav på nesten 0,8 mill. kr. Det er lite som tyder på at dette vil la seg gjøre, man håper på å kunne løse noe, men har meldt om at 0,5 mill. kr vanskelig lar seg gjennomføre. Kommunen har videreført turistinformasjonen, dette var det ikke budsjettmidler til. Det ligger også som en finansiering av turistinformasjonen salg av varer med 0,2 mill. kr. Svikter salget, vil merforbruket øke tilsvarende. Kommunikasjon melder derfor om et samlet merforbruk på 0,7 mill. kr ved årets slutt. Det søkes om å få dekt disse driftsutgiftene til turistinformasjonen, hvis det innvilges vil prognosen kunne nedjusteres til 0,5 mill. kr.

Politisk sekretariat
Kontoret forventer et lite mindreforbruk på 0,05 mill. kr da kostnadene er under kontroll så langt, og det er lite arrangementer p.t. Valget vil kunne påvirke denne prognosen, da smittevern og aktiviteten vil kunne påvirke kostnadssiden. Kontoret vil ha bedre oversikt over dette i tertialrapport 2, og kommer tilbake med mer informasjon da.

2. Økonomiplantiltak

Tiltak (beløp i 1000)	Årsbudsjett	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Innsparingstiltak						
Fra tidligere ØP - Innsparingstiltak rest AA	-3 439,0	-2 939,0	-500,0	Ferdig	Middels	Fordelt ut.
Redusert sambandsleie	-1 500,0	-800,0	-700,0	I arbeid	Middels	Delvis løst.
Fra tidligere ØP - Innsparingstiltak HR	-947,0	-947,0	0,0	I arbeid	Middels	Løst midlertidig.
Nedtrekk funksjon frikjøp tillitsvalgte, HVO og husleie	-900,0	-600,0	-300,0	I arbeid	Høy	Ikke ferdig.
Nedtrekk stilling AA	-800,0	-800,0	0,0	I arbeid	Høy	Utfordrende.
Økt inntekt IKT-tjenester	-500,0	-500,0	0,0	I arbeid	Liten	Løsning funnet.
Uspesifisert nedtrekk	-478,0	-478,0	0,0	Ferdig	Middels	Fordelt ut.

Økt inntekt tjenesteavtaler	-300,0	-300,0	0,0	I arbeid	Liten	Løsning funnet.
Prosjektfinansiering IKT stilling	-250,0	-250,0	0,0	I arbeid	Liten	Løsning funnet.
Revidering erkjentlighetsordningen	-200,0	-200,0	0,0	I arbeid	Middels	Løsning funnet.
Fra tidligere ØP - Innsparingstiltak kommunikasjon	-100,0	-100,0	0,0	Ferdig	Middels	Løsning funnet.
Budsjettendringer						
Andel reise/kurs kutt	-422,0	-422,0	0,0	Ferdig	Lav	Fordelt ut.
Sum tiltak	**-9 836,0**	**-8 836,0**	**-1 500,0**			

Avdelingen har fordelt innsparingskravene ut til hvert kontor. Det er store kutt for avdelingen, som også øker i økonomiplanperioden.

3. Korona

Avdelingen har bokførte koronautgifter per tertial 1 med til sammen 1,4 mill. kr. Servicetorget har potensielt en mindreinntekt (tapt inntekt) på 0,15 mill. kr som ikke er bokført, dette vil bli sett nærmere på inn mot tertialrapport 2.

AA Felles	0,565 mill. kr + Karantenehotell kommer i tillegg
DIKT	0,222 mill. kr
HR	0,048 mill. kr
Kommunikasjon	0,564 mill. kr + Tapt inntekt servicetorg kommer eventuelt i tillegg
Sum	1,399 mill. kr

Anslag på koronarelaterte utgifter på årsbasis – rundt 4-5 mill. kr slik situasjonen er nå. Karantenehotell vil komme i tillegg til dette.

4. Investeringsregnskap

Administrasjonsavdelingen har ansvar for følgende 3 investeringsprosjekter:

Ansvar	Investering	Regn T1 - 21	Budsjett 21	Budsjett 22	Budsjett 23	Budsjett 24
9962	IKT-plattformprosjekter	733,4	3 500	3 500	3 500	0
9973	Smart Bodø plattform	0	1 000	0	0	0
9974	Digitalisering administrative tjenester	0	1 000	0	0	0

Inneværende år vil det bli et klart underforbruk på alle prosjektene. Imidlertid gjøres det nå en gjennomgang på økonomi av prosjektene som har pågått over mange år som prosjekt 9962. Denne gjennomgangen vil gi en endelig totalstatus på prosjektene.

5. Sykefravær

Sykefravær %	T1 - 2020	T2 - 2020	Hele 2020	T1 - 2021
Administrasjon	7,0	5,5	5,3	4,3

Avdelingen har et sykefravær på 4,3 %, noe so mer godt under kommunens mål på 7,5 %. Sammenlignet med 2020 er dette også en nedgang, da fraværet i april 2020 lå på 5,4 % Merk at tallene til administrasjonsavdelingen er inkludert lærlingene. Det er viktig at lederne fortsetter det gode arbeidet med å følge opp sine ansatte ved fravær.

6. Verbalvedtak – oppfølgning

Budtjenesten
Boklevering fra biblioteket til kunder i Skjerstad og Saltstraumen stoppet opp da den kommunale budtjenesten ble nedlagt. Nå foreslår rådmannen å reetablere denne tjenesten, forutsetter bystyret at det også innebærer at boklevering til kunder i Skjerstad og Saltstraumen reetableres fra 1.1.2021.

Svar: Budtjenesten ble redusert i 2020, men ved en feiltakelse ble hele budsjettet redusert til kr 0. Vi har fremdeles en beslutning om å ha en budbil i sentrum, og tjenesten til Skjerstad og Saltstraumen er dermed ikke vedtatt reetablert. Kommunen har funnet en annen løsning på boklevering til Saltstraumen og Skjerstad.

IKT – Strategi
Bodø har vedtatt en digitaliseringsstrategi, bystyret bes rådmannen utarbeide en helhetlig IKT strategi som bygger opp under digitaliseringsstrategien. Den skal inneholde tiltaksplan hvor planlagte prosjekter og investeringer synliggjøres, i den sammenheng skal det mål og investeringskostnader med prosjektet beskrives. Det bes også om at status på eksisterende prosjekter. Bystyret ber om sak ila første halvår 2021.

Svar: Det kommer en politisk sak på dette i juni 2021.

Gjennomgang av medlemskap i sammenslutninger/foreninger
Bodø kommune er medlem i flere sammenslutninger/foreninger. Vi har fått henvendelser vedrørende mulig medlemskap i

- Utmarkskommunenes sammenslutning
- NFKK | Nettverk for fjord- og kystkommuner
- Norges nasjonalparkkommuner
- Energiportalen

Bystyret ønsker en sak med en komplett oversikt over sammenslutninger/foreninger vi er medlem i, og som kan ha politisk verdi for Bodø kommune.

Bystyret ønsker å vite hva det koster pr. år i kontingent, og i omtrentlig tidsbruk fra ansatte, samt en vurdering av om vi fremdeles skal være medlem der vi er, og om vi skal melde oss inn i andre sammenslutninger.

Svar: Arbeidet er i prosess og sak fremmes i løpet av 4. kvartal 2021.

7. Konklusjon og budsjettendringer

Det rapporteres om et merforbruk på 1,75 mill. kr i AA. Dette merforbruket skyldes økte advokatutgifter som følge av pågående sak om IKT driftsanbud kr. 600 000. Når det gjelder årets tiltak er mange av disse tiltakene effektuert. Det er ikke mulig å iverksette redusert sambandsleie på grunn av etablerte avtaler og det forventes en økt utgift på kr. 700 000 som følge av dette. Det er heller ikke mulig å redusere kostander til tillitsvalgte og hovedverneombud og det ser ut som det blir et merforbruk på kr 300 000 på denne posten.

Uspesifiserte innsparingstiltak (4,4 mill. kr) er fordelt på avdelingene. Det jobbes med tiltak for å imøtekomme dette nedtrekket. For avdelingens vedkommende vil dette bety stillingsreduksjon på HR, Digitalisering og ikt kontoret, kommunikasjon og politisk sekretariat. Kom/service/arkiv melder om at de ikke finner tiltak for å dekke 0,7 mill. kr av dette nedtrekket. Avdelingen jobber

med tiltak og vi kommer tilbake med prognoser i tertial 2. Lærlingetjenesten ser ut til å gå mot et mindreforbruk på 1 mill. kr som følge av færre lærlinger i en periode, det jobbes målrettet for å øke antall lærlinger. De andre kontorene i AA melder om mindre avvik.

I sak 20/190 ble rådmannen bedt om å etablere et eksternt varslingsmottak, utgiften for 2021 er estimert til 0,3 mill. kr.

Det har ikke lykkes kommunen å få et samarbeid med ekstern part om drift av turistinformasjonen, og det blir redusert drift av denne sommeren 2021 med en økt kostnad på 0,2 mill. kr.

I prognosen som er utarbeidet er det lagt inn forutsetning om at koronautgifter/mindre inntekter blir kompensert. Sykefraværet er på 4,3 % og dette er lavere enn samme periode i fjor.

Økte utgifter/reduserte inntekter budsjettår 2021:

- Varslingsmottak 300 000
- Advokatutgifter 600 000
- Turistinformasjon – drift sommeren 2021 200 000

Med hilsen

Anna M. Welle
Assisterende rådmann

bodø KOMMUNE

Økonomi- og finansavdelingen

Notat til oppfølging

Kornelija Rasic

ØF - Økonomi- og finansavdelingen

Dato: 18.05.2021
Saksbehandler: Jon Erik Anti
Telefon direkte: 75 55 50 87
Deres ref.:
Løpenr.: 41670/2021
Saksnr./vår ref.: 2021/2410
Arkivkode:

Tertialrapport 1/2021 Økonomi- og finansavdelingen

1. Driftsregnskap

ØF	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	33 172,0	12 239,3	7 566,1	4 673,2	11 226,6	*500,0*
Inntekter	-11 865,6	-2 896,2	-901,9	-1 994,3	-3 693,9	*-500,0*
Sum	21 306,4	9 343,1	6 664,1	2 678,9	7 532,8	*0,0*

Tall i 1000 kr.

Økonomi og finansavdelingen vil gå i balanse ved årets slutt.

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
RÅDMANN	2 087,5	753,2	788,3	-35,1	728,0	*0,0*
ØKONOMI	7 371,9	2 691,6	2 067,9	623,6	2 390,6	*200,0*
REGNSKAP	10 139,8	3 864,4	3 154,7	709,7	2 984,4	*300,0*
KEMNER	0,0	0,0	0,0	0,0	3 024,3	*0,0*
INNKJØP	1 707,2	2 033,9	653,2	1 380,7	-1 683,6	*-500,0*
ANALYSE	0,0	0,0	0,0	0,0	89,1	*0,0*
Sum	21 306,4	9 343,1	6 664,1	2 678,9	7 532,8	*0,0*

Tall i 1000 kr.

Rådmannen venter å gå i balanse ved årets slutt, rekrutteringen av ny kommunedirektør finansieres her, og medfører at mye budsjetterte midler vil gå til dette formålet.

Økonomikontoret melder om et mindreforbruk på 0,2 mill. kr som følge av vakanser, og regner med å ha en ny medarbeider ansatt høsten 2021.

Regnskapskontoret melder om et mindreforbruk på 0,3 mill. kr som følge av vakanser.

Innkjøpskontoret melder om et merforbruk/mindreinntekt på 0,5 mill. kr som følge av at budsjetterte inntekter ligger for høyt. Videre har innkjøpskontoret regulert inn 0,35 mill. kr som følge av sykepengerefusjon, samt finansierer vikarinnleie. I tillegg blir øremerkede mottatt av Miljødirektoratet regulert inn - prosjektet «miljøvennlige anskaffelser» går fra 15.02.2021-14.02.2023 – 2 år.

Kemner og analyse – kontorene er nedlagt. Kemnerkontoret ble overført til staten fra 1. november 2020, 3 stillinger ble igjen, og overført til regnskapskontoret. Analysesjefen sluttet i løpet av 2020, og det ble besluttet å ikke videreføre dette kontoret.

2. Økonomiplantiltak

Tiltak (beløp i 1000)	Årsbudsjett	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Innsparingstiltak						
Nedleggelse av Analysekontoret	-1 082,0	-1 082,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Redusert regnskap med 2 stillinger	-81,0	-81,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Andel reise/kurs kutt	-115,0	-115,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Sum tiltak	**-1 278,0**	**-1 278,0**	**0,0**			

Alle tiltakene er gjennomført.

3. Korona

Avdelingene er ikke påvirket av koronasituasjonen, og det er per april ikke bokført noen koronarelaterte utgifter så langt.

4. Investeringsregnskap

Økonomi og finans har ingen løpende investeringsprosjekter.

5. Sykefravær

Sykefravær %	T1 - 2020	T2 - 2020	Hele 2020	T1 - 2021
Økonomi og finans	3,0	2,0	2,5	3,1

Sykefraværet er akkumulert på 3,1 % - dette er godt under målet til kommunen som er 7,5 %. Sykefraværet er noe høyere enn på samme tid som i fjor, da det var på 2,5 %. Avdelingen har kontroll på situasjonen, og lederne må fortsette med å følge opp sine ansatte i henhold til vedtatte planer for sykefraværsoppfølging.

6. Verbalvedtak – oppfølgning

Avtaler
Faste avtaler skal innarbeides med årlig rapportering som inngår i kommunens årsrapport.

Svar: Dette skal innarbeides i ny mal til årsberetningen for 2021.

Elevhjem
Rådmannen bes gå i dialog med Bodø kommunale boligstiftelse og NFK om bygging av elevhjem for elever i videregående skole tilsvarende konseptet Active Living i Narvik.

Svar: Ikke påbegynt.

7. Konklusjon og budsjettendringer

Økonomi og finansavdelingen vil gå i balanse ved årets slutt. Det som frigjør midler er noen vakanser (mindreforbruk på lønn), mens budsjetterte inntekter ligger for høyt, og bidrar til mindreinntekter på innkjøpskontoret.

Sykefraværet er akkumulert på 3,1 % - dette er godt under målet til kommunen som er 7,5 %. Sykefraværet er noe høyere enn på samme tid som i fjor, da det var på 2,5 %.
Avdelingen har svart ut alle sine innsparingstiltak for hele økonomiplanperioden 2021-2024.

Økte utgifter/reduserte inntekter budsjettår 2021:

- Vikarinnleie 350 000
- Bortfall inntekter salg av tjenester 500 000

Reduserte utgifter/økte inntekter budsjettår 2021:

- Sykepengerefusjon -350 000

Med hilsen

Merethe Skille
Økonomisjef

bodø KOMMUNE

Næring- og utviklingsavdelingen

Notat til oppfølging

Kornelija Rasic

ØF - Økonomi- og finansavdelingen

Dato: 12.05.2021
Saksbehandler: Thor-Arne Tobiassen
Telefon direkte: 75 55 51 18
Deres ref.:
Løpenr.: 41020/2021
Saksnr./vår ref.: 2021/2410
Arkivkode:

Tertialrapport 1/2021 NU-avdelingen

1. Driftsregnskap

Næring og utvikl.	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	61 855,8	27 622,5	20 867,6	6 755,0	16 686,0	*0,0*
Inntekter	-32 551,3	-17 605,7	-20 648,3	3 042,6	-4 468,1	*0,0*
Sum	29 304,5	10 016,8	219,3	9 797,5	12 217,9	*0,0*

Næring og utviklingsavdelingen forventer å gå med balanse ved årets slutt.

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 - 21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
NU FELLES	3 213,9	1 366,2	1 226,2	140,0	1 253,5	*0,0*
PLAN OG SAMFUNN	11 140,9	2 742,5	1 667,7	1 074,8	2 867,1	*0,0*
NÆRING, UTV OG LANDBRUK	14 949,7	5 908,1	-2 674,7	8 582,8	8 097,4	*0,0*
Sum	29 304,5	10 016,8	219,3	9 797,5	12 217,9	*0,0*

NU- felles
Enheten består av tre årsverk. Antall årsverk er i tråd med budsjett, og driften ligger an til et merforbruk grunnet vedtatt krav om salg av tjenester til andre kommuner på 0,3 mill. kr som ikke lar seg gjennomføre. Avdelingen regner med å kunne løse dette internt.

Plan og samfunnskontoret
Enheten består av 11,3 årsverk. Antall årsverk er i tråd med budsjett og driften er i henhold til vedtatt rammer. Bystyret har for inneværende år bevilget 1 mill.kr til oppgradering/etablering av elektrisk infrastruktur i borettslag og sameier for å legge til rette for etablering av ladestasjoner. Avdelingen har mottatt få søknader på tilskuddsordningen, og vil gjennomføre nye kampanjer for å markedsføre ordningen. Bystyret har i maimøte vedtatt retningslinjer for «miljømillionen» -avdelingen jobber med å få frem gode søknader. Sammen med Nordland fylkeskommune og Saltenkommunene har rådmannen fått til en felles finansiering av funksjon som vannområdekoordinator for Salten.

Næring, utvikling og landbrukskontoret
Enheten består av 17,5 årsverk. Antall årsverk er i tråd med budsjett. Noen av oppgavene er finansiert av eksterne midler. Disse inntektene kommer normalt i slutten av prosjektperioden. Inntektene er ikke

periodisert. Prosjektene styres innenfor vedtatte rammer. Avdelingen har fulgt opp regjeringens kompensasjonsordning til lokale bedrifter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Totalt 13.3 mill kr er fordelt ut gjennom vedtak i formannskapsmøte 6.mai.

Ny by - Ny flyplass
Prosjektet har en fremdrift iht. plan. Beslutningsgrunnlag for bystyre, fylkesting, konsernstyre Avinor og behandling i Stortinget er ferdig, og ekstern kvalitetssikring av Avinors forprosjekt (KS2) gjennomføres med leveranse til FIN/SD juni 2021. Endelig finansieringsplan og lokalt bidrag vil deretter bli ferdigstilt. Flytting av Bodø lufthavn ligger inne i Nasjonal transportplan med statlig delfinansiering i første 6-årsperiode. Kostnader er innenfor budsjetterte rammer. Noen kostnader kommer senere inn enn budsjettert. Påvirker ikke kostnadsramme eller finansiering. Det er budsjettert med delfinansiering av jurist, eiendomsutvikler og rådgiver teknisk infrastruktur med UE/TA, håndteres gjennom internfakturering mot andre avdelinger.

2. Investeringsregnskap

Næring og utviklingsavdelingen har ansvar for følgende 1 investeringsprosjekter:

Ansvar	Investering	Regn T1 - 21	Budsjett 21	Budsjett 22	Budsjett 23	Budsjett 24
9962	NUA Smart Bodø	70,8	2 000	3 000	0	0

Bystyret har bevilget 3,0 mill. kr i investeringsmidler til «Smart Bodø» programmet. Det jobbes med tiltak innenfor vedtatt ramme.

3. Korona

Avdelingen har ingen bokførte koronarelaterte utgifter. Det utbetales derimot koronastøtte til bedrifter i Bodø fra avdelingen, som finansieres med avsatte midler til formålet. Dette påvirker ikke avdelingens resultat.

4. Sykefravær

Sykefravær %	T1 - 2020	T2 - 2020	Hele 2020	T1 - 2021
Næring og utvikling	6,3	5,3	6,9	5,6

Samlet sykefravær for avdelingen viser 5,6 % etter årets 4 første måneder, dette er noe opp sammenlignet med samme tid i 2020, da var fraværet på 4,8 %. Fraværet er likevel godt under kommunens mål på 7,5 %. Det jobbes med tett oppfølgning av langtidssykemeldte.

5. Økonomiplantiltak

Tiltak (beløp i 1000)	Årsbudsjett	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Vedtak forrige periode						
NU - uspesifisert nedtrekk	-1 000,0	-1 000,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Innsparingstiltak						
Avgang 2 stillinger	-1 198,0	-1 198,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Naturlig avgang stillinger	0,0	0,0	0,0	I arbeid	Middels	Kommer i 2022.
Budsjettendringer						
Andel reise/kurs kutt	-105,0	-105,0	0,0	Ferdig	Lav	Gjennomført.
Klimatiltak	200,0	200,0	0,0	I arbeid	Lav	Startet opp.
Sum tiltak	**-2 103,0**	**-2 103,0**	**0,0**			

Klimatiltak – gjelder utarbeidelse av en kommunikasjonsstrategi som vil skal skape mereffekt av de finansierte tiltakene innenfor kommunens vedtatte klimabudsjett. Kommunen skal blant annet formidle informasjon på en måte som skaper konstruktiv dialog og ikke polariserte, tidkrevende debatter.

6. Verbalvedtak – oppfølgning

Klimamillion
Klimamillionen er et stimuleringstiltak rettet mot næringslivet og andre relevante aktører for å oppnå utslippsreduksjoner i Bodøsamfunnet i tråd med ambisjonene i Bodø kommunes klima- og energiplan. Det er behov for en stimuleringsordning for å stimulere til utslippsreduserende tiltak hos samfunnsaktører i Bodø slik at våre mål for samfunnet kan nås. Støtteordningen skal lyses ut med nærmere bestemte rammer og kriterier, særskilt knyttet til konkrete og målbare utslippsreduksjoner. Prioriterte område med store potensialer for utslippsreduksjoner er eksempelvis innen bygg- og anleggsbransjen, grønn luftfart eller havbruk. Rådmannen gis fullmakt til å utarbeide kriterier og prioriteringer for støtteordningen

Svar: Bystyret vedtok i møte 6.mai retningslinjer og kriterier for støtteordningen. Rådmannen følger opp med annonsering og «markedsføring» av ordningen.

Næringsfondet evaluering
Rådmannen bes legge frem rapport på hvilke resultater som er oppnådd gjennom næringsfondet. Rapporten inngår i kommunens årsrapport.

Svar: Bystyret behandlet i møte 25.mars sak om evaluering av næringsfond og vedtok samtidig endringer i retningslinjene.

7. Konklusjon og budsjettendringer

Næring- og utviklingsavdelingen styrer mot balanse ved årets slutt. Avdelingens effektiviseringskrav/-driftstilpasning er fult ut effektuert. Avdelingen er lite heftet med korna situasjonen, og driftes som normalt. Sykefraværet er tilfredsstillende på 5,6 %.

Økte utgifter/reduserte inntekter budsjettår 2021:

- Tilskudd bedrifter (koronastøtte) 13 319 000

Reduserte utgifter/økte inntekter budsjettår 2021:

- Fondsbruk tilskudd bedrifter (13 319 000)

Med hilsen

Odd Henriksen
utviklingsdirektør

Thor-Arne Tobiassen NU-avdelingen

bodø KOMMUNE

Økonomikontoret

Notat til oppfølging

Kornelija Rasic

ØF - Økonomi- og finansavdelingen

Dato: 25.05.2021
Saksbehandler: Eirik Pettersen
Telefon direkte: 75 55 50 88
Deres ref.:
Løpenr.: 43356/2021
Saksnr./vår ref.: 2021/2410
Arkivkode:

Tertialrapport 1/2021 - Oppvekst- og kulturavdelingen

1. Driftsregnskap

OK	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	1 575 022,4	615 782,5	603 538,5	12 244,1	609 372,2	*200,0*
Inntekter	-292 869,7	-89 742,4	-87 611,9	-2 130,5	-74 772,8	
Sum	1 282 152,7	526 040,1	515 926,6	10 113,6	534 599,4	*200,0*

Tall i 1000 kr.

Rammene til oppvekst- og kulturavdelingen er redusert med XX mill. kr som

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 - 21	Regnskap T1 – 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 – 20	*T1 – prognose*
OK FELLES	-10 540,3	-	2 452,8	32 645,4	1 935,2	*-10 500,0*
GRUNNSKOLE	612 469,2	208 484,7	223 918,7	-15 434,0	236 304,0	*-6 000,0*
BARNEHAGE	402 036,4	181 820,1	180 054,7	1 765,4	176 701,5	*2 000,0*
BARNE OG FAMILIE	110 839,0	37 619,1	39 192,0	-1 572,9	41 713,5	*-6 000,0*
KULTUR	97 852,8	31 147,2	34 809,0	-3 661,8	38 693,2	*0,0*
FLYKTNING	-33 214,8	-271,1	-2 542,2	2 271,1	1 431,9	*0,0*
BARNEVERN	102 710,4	32 142,0	38 041,7	-5 899,7	37 820,1	*-8 500,0*
Sum	1 282 152,7	526 040,1	515 926,6	10 113,6	534 599,4	*-29 000,0*

Tall i 1000 kr.

OK FELLES
Den administrative driften av OK avdelingens fellesområde forventes å gå i balanse ved årets slutt. Per 1. tertial har man ikke fordelt nedtrekkskrav fra tidligere år dette vil bli utført i løpet av 2. tertial.

GRUNNSKOLE
Bodø Naturskole har en høy forbruksprosent grunnet at skolen taper inntekter på pandemien fra kansellerte leirskoleopphold fra andre kommuner og annen utleie. Saltvern skole har fremdeles en for høy forbruksprosent på både skole og SFO. Rønvik skole har en inntektssvikt på SFO som medfører utfordringer når det gjelder å holde rammen totalt på skolen. Skolen i Væran er blitt belastet med korrigert sykelønn fra tidligere år, dette blir rettet opp. Kjerringøy skole har en større aktivitet på våren enn de vil få fra høsten. Statstilskuddene til BVO var i 2020 forsinket, mens i år

er de kommet inn innen 1. tertial. På tross av dette er forbruksprosenten høy. BVO vil trolig få et noe større underskudd enn det som de selv har estimert. Aktiviteten til BVO vil reduseres betydelig i fra høsten 2021 for å harmonere med reduserte inntekter, men skolen har allikevel en for høy aktivitet på våren som det ikke er mulig å hente inn gjennom tiltak. Årets merforbruk kunne komme på ca 3 mill.kr. Med unntak BVO, Saltvern og Rønvik er det håp om at enhetene ellers holder seg innenfor rammene. 4 enheter som i fjor hadde en forbruksprosent på over 40 % er nå under 40 %.

Elevtallet er ganske stabilt på grunn av en stor årsklasse på 643 (hvorav 37 i private skoler) går ut av 10. trinn og et årskull på rundt 605 kommer inn i 1. trinn (hvorav 3 på St. Eystein). Det gir en nedgang i kommunale skoler på 4 elever. Skolene må klare seg med den rammen de har fått tildelt i ressursmøtene og sakkyndige vurderinger må oppfylles gjennom god pedagogisk organisering. Økte ressurser tilføres bare skolene når de får elever fra andre kommuner som krever eget personale. Det betyr at de blir mindre ressurser til deling av klasser og mer bruk av målrettede tiltak. Flere SFOer har store utfordringer med at mange sier opp eller reduserer plassene i løpet av vårhalvåret. Det er vanskelig å redusere allerede tilsatt bemanning tilsvarende. Dette går dermed ut over også skoledriften. Det ser ikke ut som at moderasjoner for lav inntekt og søsken har medført noen mindre reduksjon i oppsigelser enn tidligere år.

Effektivitetskrav på 14,2 millioner er løst gjennom stillingsreduksjoner både skoleåret 2020/21 og 2021/22. Effektivitetskrav SFO løses gjennom økning av satsene på SFO med 9,8%. Innsparingskrav fra 2019 for barnehage og skolekontoret på 2 mill. kr vil trolig nås i år.

Prognosen for 2021 for området grunnskole utgjør et merforbruk på ca 5,8 mill. kr.

BARNEHAGE

Ifølge rapporteringen fra styrerne i de kommunale barnehagene meldes det om en forventet drift i balanse ved årets slutt. De fleste barnehagene har et periodisk driftsresultat per utgangen av april som viser et mindreforbruk. Korrigeres resultatet i tillegg for merutgifter i forbindelse med Covid-19 pandemien og periodiseringsavvik, gjenstår det kun mindre underskudd på to av barnehagene. Erfaringsmessig er styrerne i barnehagene moderate i sine driftsprognoser og det er grunn til å anslå en prognose som går i pluss ved årets slutt. Av hensyn til at det i år ikke er anledning til å overføre noe av fjorårets driftsresultat iht. reglementet, anslås det et årsresultat på 1 mill. kr.

Flere styrere melder om økte vikarutgifter som en følge av pandemien og prognosen for de kommunale barnehagene forutsetter at årets samlede koronautgifter kompenseres.

Periodens resultat for tilskuddet til de private barnehagene viser et merforbruk. Årsaken til dette skyldes de fallende årskullene som tas opp på høsten. Siden antallet barnehagebarn også i år er betydelig større i løpet av første halvår, vil underskuddet hente seg inn i løpet av de siste 5 månedene. Beregninger basert på foreløpige opptakstall for barnehageåret 2021/2022 anslår et samlet mindreforbruk på 3 mill. kr for inneværende år. Resultatet må ses i sammenheng med et tilsvarende inntektstap i form av redusert foreldrebetaling til de kommunale barnehagene. Forventet netto resultateffekt pr 31.12. anslås til et sted mellom 1 til 2 mill. kr.

BARNE- OG FAMILIEENHETEN

Barne- og familieenheten forventer et underskudd på 6 mill. kr. Underskuddet skyldes utelukkende et forventet merforbruk spesialpedagogisk fagteam i form av lønnrefusjoner til styrking av grunnbemanningen i både private og kommunale barnehagene. Utover dette er det ingen av tjenestene som melder om forventede driftsavvik ved årets slutt.

KULTUR
Virksomhetene innenfor kultur og idrett melder alle å drifte innenfor sine budsjettrammer.

FLYKTNING
Prognosen for flyktningeområdet viser et resultat i balanse ved årets slutt. Tjenesten gjør imidlertid oppmerksom på at denne prognosen forutsetter en omdisponering av midler fra flyktningefondet for å kompensere for et eventuelt underskudd i årets drift. Per utgangen av mai forventes det imidlertid at Bodø vil ha bosatt totalt 36 ny-bosatte og familieinnvandrede av en vedtatt bosetting på totalt 76 personer for hele 2021. Dette betyr at tjenesten ligger godt an med årets bosettinger.

Flyktningetjenesten har lyktes med å redusere driften til et nivå som er anpasset det gjeldende bosettingsnivå. Forutsatt at tjenesten bosetter det vedtatte antall personer i løpet av 2021 forventes det at man vil drifte innenfor de gitte budsjettrammer.

I tillegg vil Bodø iht innrapportert aktivitet motta tilskudd knyttet til Koronapandemi/ Integreringspakke 2. Konkret betyr det at Bodø kommune kompenseres for å gi deltakere i introduksjonsprogram utvidet programtid for å bøte på tapt undervisning som følge av pandemien.

BARNEVERN
Barnevernets forventede årsresultat utgjør et underskudd på ca 9 mill. kr. Tjenestens merforbruk skyldes som tidligere primært utgifter som er relatert til bruken av tiltak utenfor hjemmet, dvs. fosterhjems- og institusjonsplasseringer etc.. Barnevernets budsjettramme er samtidig redusert med 6 mill. kr i forhold til fjoråret noe som i praksis betyr at foreløpig prognose for 2021 innebærer er en relativ forbedring i driftsresultat.

2. Økonomiplantiltak

Status effektivisering	Totalt effektiviseringskrav	Effektuert	Rest
2021	-43 919 000	-23 869 000	-17 630 000

Av OK-avdelingen samlede effektiviseringskrav for 2021 er 23,9 mill. kr effektuer per 1. tertial. Avdelingens ufordelte nedtrekkskrav fra tidligere økonomiplanvedtak utgjør 10,6 mill. kr. Pr utgangen av april har man ikke lyktes med å finne tiltak for å dekke inn dette. I tillegg gjenstår det et uspesifisert nedtrekkk på 7 mill. kr som det per d.d. er økonomisk fordelt, men ikke effektuert. Områdene som foreløpig ikke har lyktes med å gjennomføre de vedtatte effektiviseringskravene er barnevernet og spesialpedagogisk fagteam (barne- og familieenheten). På begge disse områdene forventes at man vil ende opp med et betydelig merforbruk i år.

3. Korona

Avdelingens samlede ekstrautgifter i perioden som følge av Covid-19 utbruddet,

	T1 - 2021	Estimat for hele 2021	
GRUNNSKOLE	1 834 000	5 000 000	Økte vikarutgifter og kostnader til smittevern tiltak
BARNEHAGE	1 100 000	2 000 000	Økte vikarutgifter og kostnader til smittevern tiltak
BARNE OG FAMILIE	51 000	200 000	Kostnader til smitteverntiltak
KULTUR	15 000	500 000	Kostnader til smitteverntiltak og tap av inntekter

FLYKTNING	1 000	10 000	Kostnader til smitteverntiltak
BARNEVERN	52 000	300 000	Økte saksbehandlingsutgifter som følge av økning i antall meldinger
Sum	**3 053 000**	**8 110 000**	

Prognosen for 2021 forutsetter at netto driftsutgifter som er forårsaket av Covid-19 utbruddet blir kompensert.

4. Investeringsregnskap

Oppvekst- og kulturavdelingen har ansvar for følgende investeringsprosjekter:

Ansvar	Investering	Regn T1 - 21	Budsjett 21	Budsjett 22	Budsjett 23	Budsjett 24
	Kyststi		12 000	15 000	15 000	0
	Rehabilitering Stordalshallen		6 000	10 000	0	0

5. Sykefravær

Sykefravær %	T1 - 2020	T2 - 2020	Hele 2020	T1 - 2021
Oppvekst og kultur	9,3	7,9	8,3	9,3

Samlet sykefravær for avdelingen utgjør 9,3 % etter årets 4 første måneder. Fraværsprosenten er dermed på samme nivå som i fjor.

6. Verbalvedtak – oppfølgning

Satsing på talentutvikling innen filmproduksjon i nord
Bodø og Salten har over år gjennomført filmfest Salten og har gjennom dette gitt ungdommer innsyn og erfaring i film som historiefortelling. Bodø skal legge til rette for talentutvikling innen filmproduksjon og for en videreutvikling av det profesjonelle filmskapermiljøet. Det framlegges sak som viser hvordan dette kan gjennomføres ved bruk av egne ressurser, Unge Stormen, og i et samarbeid med NFK og eksterne aktører som NRK; Filmfond Nord og TVIBIT.

Svar:
Verbalen om talentutvikling innen filmproduksjon i nord drøftes som et ledd i organisasjonsprosessen for Ung Kultur. Det er nylig avholdt et møte med Nordland fylkeskommune om større filmsatsing i Nordland, heri mulig bidrag fra fylkeskommunen til en slik satsning. Det er ønskelig fra begge parter å bygge videre på den satsingen som Unge Stormen, mediegruppen har gjort. Saken er dermed ikke moden nok for politisk behandling i juni møtet.

ICORN
Ytringsfriheten er under press flere steder i verden. Forfattere og kunstnere med ulike uttrykk trues til taushet, og flere er på flukt. Som Europeisk Kulturhovedstad vil Bodø forsvare ytringsfriheten gjennom et solidarisk prosjekt og deltagelse i et internasjonalt samarbeid. Det framlegges sak som forbereder Bodøs deltakelse i nettverket The International Cities of Refuge Network (ICORN). I

saken presenteres ulike samarbeidspartnere og finansieringsløsninger, herunder tilknytning til Europeisk Kulturhovedstad.

Svar:
Verbalen som gjelder ICORN er så langt fulgt opp i form av et arbeidsnotat som ble forelagt samfunnsutvalget som referat i møte den 10. mars i år. Saken ble framlagt med følgende konklusjon og anbefaling: Administrasjonen jobber videre med organisering, forankring og oppfølging av ICORN i Bodø. Det skal identifiseres utgiftsdrivere og finansieringsløsninger, og avklare eventuelle sosiale og praktiske utfordringer med det å være ansvarlig for flyktninger innenfor fribyordningen. Det er en ambisjon om å legge frem sak om søknad om å bli i ICORN.

Psykisk helse
Bodø kommune har siste årene satset stort på psykisk helse blant barn og unge. Bystyret ber rådmannen legge frem en sak som viser om ressursene er hensiktsmessig fordelt mellom barnehage, barne- og ungdomsskole for å sikre at alle får tilgang til den hjelpen de trenger.

Svar:
Utredning av saksforholdet pågår, og det er nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som vil ferdigstille dette arbeidet før sommeren. Administrasjonen vil deretter utarbeide egen sak som framlegges for velferdsutvalget etter sommerferien.

Fotballhall
I tråd med investeringsplanen gis Rådmannen fullmakt til å gå i dialog med Mørkvedhallen SA for å finne beste organisering for å realisere bygging av fotballhall på Mørkved. Eksisterende bevilgning er å anse som forskuttering av spillemidler

Svar:
Bystyret har til sammen bevilget 52,5 mill. kr i investeringstilskudd, ingen driftsmidler. Foreløpig beregnet kostnader på noen forskjellige størrelser på fotballhaller:

Bygning	Spilleflate	Aktivitetsflate m2	Areal (BTA)	Kvm pris	Pris bygning	Pris Grunnarbeid	Rivekost	Investeringskostnad	Årlig drift kost
Storhall	64 x 100	7920	11 800	15 122	178 439 600	50 000 000		228 439 600	4 507 600
Storhall spilleflate	Mørkvedlia	7920	8 870	15 122	134 138 189	10 000 000	10 141 972	154 280 161	3 388 493
Treningshall	50 x 70	4256	6 440	22 000	141 680 000	30 000 000		171 680 000	2 460 080
Treningshall	40 x 64	3220	4 710	26 000	122 470 400	23 000 000		145 470 400	1 799 373
Liten treningshall	30 x 50	2016	2 760	28 609	78 960 840	14 000 000		92 960 840	1 054 320

Den mest aktuelle plasseringen er øst for de eksisterende hallene som inngår i anlegget.
Det er dialog med Mørkvedhallen SA og fotballklubbene i Bodø. Fram til tidlig høst vil de bli utfordret til å svare ut hva de kan forplikte seg til mht. investering og framtidig drift.
Beslutning om valgt konsept fremlegges bystyret gjennom politisk sak, høsten 2021 og arbeidet med økonomiplanen for 2022-2025.

Satsing på talentutvikling innen filmproduksjon i nord
Bodø og Salten har over år gjennomført filmfest Salten og har gjennom dette gitt ungdommer innsyn og erfaring i film som historiefortelling. Bodø skal legge til rette for talentutvikling innen filmproduksjon og for en videreutvikling av det profesjonelle filmskapermiljøet. Det framlegges sak som viser hvordan dette kan gjennomføres ved bruk av egne ressurser, Unge Stormen, og i et samarbeid med NFK og eksterne aktører som NRK; Filmfond Nord og TVIBIT.

Svar:
I forbindelse med reforhandlingen av Nordnorsk kulturavtale har det vært dialog mellom Bodø kommune og Landsdelrådet for kultur med en ambisjon om å få Bodø kommune med som bidragsyter til finansieringen av Filmfond Nord. Ambisjonen er inspirert av lignende satsninger innenfor kulturavtalen, eksempelvis Nordnorsk filmsenter. På bakgrunn av dette foreslås det at Bodø kommune inngår som fast medfinansierer av driften til Filmfond Nord i form av sin rolle som vertskommune, tilsvarende som for en rekke andre områder innenfor kulturfeltet. Det foreslås at Bodø kommune bidrar med en beløpsmessig andel tilsvarende 10 % av det de nordnorske fylkene bidrar med til finansiering av driften. For inneværende år utgjør dette kr 240.000 og beløpet vil være gjenstand for årlig indeksregulering.

Toaletter i friluftsområder
Det er store utfordringer med manglende toalett ved strender og i friluftsområder. Det utredes og framlegges sak som viser hvor behovene er størst, og hvordan Bodø kommune kan løse dette gjennom ulike samarbeidspartnere. Det søkes samarbeid med kunnskapsmiljø og forvaltningsmyndigheter for nasjonalparker for å utvikle en pilot for framtidas SMART toalettløsning i naturområder.

Svar:
Status for arbeidet med å utbedre toalettforholdene i tilknytning til friluftsområder i kommunen:

Ferdig
Toalett ved Vågønes gård ble ferdigstilt og satt i drift i 2020.

Planlegges i 2021
Strandåvika, Kjerringøy. Nåværende utedo tatt av stormen sist vinter. I samarbeid med grunneierforeningen planlegges nytt fremtidsrettet anlegg som forsøkes å få på plass snarest. UU-tilpasset, lite lagerrom, plass for søppeldunker og infotavler, 3000 liter lukket septiktank, 2 stk vacum-toalett, solceller, LED lys. Kostnad beregnet til rundt kr 600 000,-, finansieringsløsning ifm. 1. tertial. Se forslag til budsjettreguleringer

Planlegges i 2022
Soløyvasstranda. Det er dialog med Soløyvatnet velforening om oppsett av et enkelt toalett, type utedo. Kostnad rundt kr 400 000,-. Kan søkes om inntil 50 % statlig medfinansiering i 2022.
Heia – Sjunkhatten nasjonalpark. Kostnadsoverslag ca kr 400 000. Miljødirektoratet finansierer det meste

Planlegges i 2023
Offentlig toalett ved Mørkvedbukta Renseanlegg. Renseanlegget er klart for prøvedrift først høsten 2022, med endelig overtakelse av anlegget nærmere nyåret 2023. Toalettet vil dermed kunne etableres-åpnes tidligst i 2023.
Åltjønna pumpestasjon. Det planlegges offentlig toalett ved Åltjønna pumpestasjon, Alstad. Denne vil etableres samtidig med kyststi, og det anslås at pumpestasjon med toaletter tidligst kan tas i bruk sommer/høst 2023.

Avventes
Rønvikfjellet. Er planlagt ifm. byggingen av nytt hotell. Satt i bero inntil byggestart av hotellet avklares.

7. Konklusjon og budsjettendringer

Prognosen for den totale driften av Oppvekst- og kulturavdelingen viser et forventet underskudd på 29 mill.kr for 2021. Av den samlede prognosen utgjør om lag 1/3 tidligere vedtatte effektiviseringer som man ikke har lyktes med å finne egnede tiltak for å dekke inn reduksjonen i budsjettrammen. Oppvekst- og kulturavdelingens har et samlet effektiviseringskrav for 2021 på 35,3 mill. kr hvorav 24,7 mill. kr er effektuert per 30. april.
Prognosens andel som gjelder forventede negative driftskonsekvenser, utgjør ca 19 mill. kr og gjelder tjenestene innen grunnskole, barne- og familieenheten samt barnevernet. Avdelingens registrerte ekstrautgifter i perioden som følge av koronautbruddet utgjør 3,1 mill.kr. Prognosen per T1 forutsetter at koronautgiftene for årets som helhet blir refundert.

Basert på forbruket hittil vil trolig noen virksomheter innenfor grunnskole gå med underskudd på tross av innføringen av betydelige innsparingstiltak fra og med høsten 2021. Enkelte virksomheter har et for høyt aktivitetsnivå på våren i forhold til budsjettrammen og vil få problemer med å hente inn merforbruket gjennom driftsjusteringer i siste halvår. Flere skoler har også hatt en inntektssvikt i form av reduserte foreldrebetalinger/SFO. Samtidig utfordres driften innenfor grunnskolene som følge av en økende andel av undervisningsressursene som må avsettes for å innfri sakkyndige vedtak om spesialundervisning. De forventede driftsrammene til Bodø voksenopplæring vil heller ikke i år være tilstrekkelige til å finansiere dagens aktivitetsnivå. Man har foreløpig ikke lyktes med å tilpasse seg reduksjonen i statlige overføringer som skyldes nedgangen i elevtallet. Det forventes følgelig at tjenesten vil gå i minus også i 2021. En samlet vurdering av de nevnte forhold anslår at disse vil gi et negativt driftsresultat på 6 mill.kr innenfor grunnskole.

Barne- og familieenheten forventer et underskudd på 6 mill. kr. Underskuddet skyldes utelukkende et forventet merforbruk spesialpedagogisk fagteam i form av lønnrefusjoner til styrking av grunnbemanningen i både de private og de kommunale barnehagene.

Barnevernets forventede årsresultat utgjør et underskudd på ca 9 mill. kr. Tjenestens merforbruk skyldes som tidligere primært utgifter som er relatert til bruken av tiltak utenfor hjemmet, dvs. fosterhjems- og institusjonsplasseringer etc.. Barnevernets budsjettramme er samtidig redusert med 6 mill.kr i forhold til fjoråret noe som i praksis betyr at foreløpig prognose for 2021 innebærer er en relativ forbedring i driftsresultat.

Kultur og Flyktning forventes begge å drifte i balanse i 2021.

En totalvurdering av driften til OK avdelingen konkluderer med en relativ stabilitet i det totale driftsbildet til tjenesteområdene. Dette begrunnes med at det i stor grad de samme utfordringene som gjør seg gjeldende også for årets drift. Områdene har samtidig effektuert store deler av sine pålagte nedtrekk.

Budsjettreguleringer

Økte utgifter/reduserte inntekter budsjettår 2021:

- Forskuttering av tilskudd til private barnehager, korona midler 6 000 000
- Overføring driftsmidler, idrettsanlegg og haller til Teknisk 3 400 000

- NY ID Vanningsanlegg isløkker – spillemidler 300 000
- NY ID Toalett Kjerringøy, Strandåvika friluftsområde 600 000
- NY ID Breivika Bystrand – egenandel til erverv av grunn 150 000

Reduserte utgifter/økte inntekter budsjettår 2021:

- Overføring fra disposisjonsfond, forskuttering av tilskudd -6 000 000
- Overføring driftsmidler, idrettsanlegg og haller til Teknisk -3 400 000
- ID9518 Vanningsanlegg isløkker – spillemidler -300 000
- ID9518 Vanningsanlegg isløkker – avslutte ID -280 000
- ID9522 STImuli – Overføring restmidler -470 000

Forskuttering av tilskudd til private barnehager, korona midler
For å avhjelpe den økonomiske utfordrende situasjonen i de private barnehagene i Bodø kommune har administrasjonen kommet fram til en løsning som er i tråd med departementets anbefalinger. Fastsettelse av tilskuddet gjøres i henhold til standardisert beregningsmetode hvor det beregnes en tilskuddssats per helårsplass, fordelt på henholdsvis barn over og under tre år. Metodikken er velkjent og i tråd med anbefalinger fra PBL og KS. Beregningen og utbetaling av ekstratilskuddet til den enkelte barnehage utføres etterskuddsvis på bakgrunn av de registrerte plasseringer iht. felles fagsystem (IST), tilsvarende som det ordinære drifts- og kapitaltilskuddet.

Løsningen innebærer å fremskynde tilskuddseffekten av fjorårets økte driftsutgifter i de kommunale barnehagene som følge av koronapandemien. Kompensasjonen er med andre ord en forskuttering av tilskuddet til de private barnehagene for 2022 og motregnes neste års tilskuddsbudsjett for å tilbakeføres til disposisjonsfondet.

Toalett Kjerringøy, ved Strandåvika friluftsområde
Eksisterende utedo ble knust av stormen sist vinter. I samarbeid med grunneierforeningen planlegges nytt fremtidsrettet anlegg som bør på plass snarest. UU-tilpasset, lite lagerrom, plass for søppeldunker og infotavler, 3000 liter lukket septiktank, 2 stk vacum-toalett, solceller, LED lys. Totalkostnad er beregnet til rundt kr 600 000,-.

Breivika bystrand – egenandel til erverv av grunn
Som en oppfølging av Handlingsplan for parker og byrom 2020-2030 har Bodø kommune fått innvilget statlig bidrag til å sikre bystranda i Breivika til allmenhetens friluftsliv, for ca. 10 daa som er i privat eie. Grunneier er positiv til salg. Omliggende areal inklusiv Pelle Molins plass, eies av Bodø kommune. En utvidelse av det kommunale eierskapet vil gi mulighet for en helhetlig forvaltning og tilrettelegging av Breivika-området.
Staten, ved Miljødirektoratet, bidrar med 50 % av kostnadene i forbindelse med kjøpet, inkl. omkostninger og nødvendig istandsetting. Bodø kommune må selv står for resterende 50 %. Totale kostnader er estimert til kr 300 000. Det er behov for egenandel på inntil kr 150 000.

Med hilsen

Elin Eidsvik
Kommunaldirektør
Oppvekst- og kulturavdelingen

Eirik Pettersen
Rådgiver

Tertialrapport 1 – 2021 – Helse og omsorgsavdelingen

1. Driftsregnskap

HO	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	1 561 504,2	541 389,0	558 301,2	-16 912,3	548 654,1	*-32 000,0*
Inntekter	-329712,4	--84 267,4	-88 122,7	-3 855,3	-68 664,1	*0,0*
Sum	1 231 791,8	457121,6	470178,6	-13 056,9	478 990,0	*-32 000,0*

Tall i 1000 kr.

Helse- og omsorgsavdelingen er en av kommunens to store avdelinger, med en netto driftsramme i 2021 på 1,23 mrd.kr. Avdelingen kjennetegnes av økende oppgavemengde, vekst i tjenestenivå og økende kompleksitet. Det er samtidig høyt fokus på gjennomføring av utviklingsprosjektene som skal sikre en fremtidsrettet og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. Driftsituasjonen er likevel svært krevende i en pågående pandemi, samtidig som det arbeides med store innsparingskrav i gjeldende økonomiplanperiode. Av de totale innsparingskravene på 60 mill.kr har avdelingen effektuert 41 mill. kr per 1 tertial. De to største utfordringene for avdelingen er for det første at avdelingen skal ta ned tjenestenivå og tilbud, mens det er en stor økning i krav og behov. For det andre har avdelingen en kritisk situasjon knyttet til å rekruttere og beholde sykepleiere. Sykepleierne rapporterer en stor arbeidsbelastning og svært syke pasienter, som kommer ut tidligere fra Nordlandssykehuset enn før, og som stiller store krav til kompetanse.

Situasjonen har utviklet seg negativt over tid, og lederne ute i virksomhetene rapporterer store utfordringer. Situasjonen fører til høy arbeidsbelastning på grunn av vakante stillinger, høyt sykefravær, samt økt bruk av overtid og private vikarer. I tillegg har avdelingen også store utfordringer med at et økende antall sykepleiere som når pensjonsalder. Sølvsuper helse- og velferdssenter eksempelvis for tiden kun 35 sykepleiere av 61 stillinger i drift. Stadiontunet sykehjem har for tiden 15 av 27 sykepleiere i drift.

Det er forventet at avdelingen vil ha et merforbruk på 32 mill.kr ved årets slutt. Prognosen forutsetter at koronautgiftene vil bli kompensert fullt ut.

Tabellen nedenfor viser netto driftsramme for avdelingens tjenesteområder, med påfølgende beskrivelser og prognoser for det økonomiske resultatet ved årets slutt.

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
HO ØVRIG	68 945,8	17 934,9	10 692,4	7 242,5	12 366,1	*-9 000,0*
INSTITUSJONER	363 602,8	130 040,8	131 313,9	-1 273,1	127 996,7	*-6 000,0*
HJEMMETJENESTEN	274 221,1	97 597,8	102 823,7	-5 225,9	105 174,0	*-6 000,0*
MILJØTJENESTEN	258 611,5	92 196,7	91 169,8	1 026,9	91 281,7	*-4 000,0*
TILDELING	99 445,4	60 463,6	58 692,8	1 770,8	64 473,9	*0*
HELSE	86 997,4	31 004,2	45 868,5	-14 864,3	43 659,3	*-5 000,0*
NAV	76 107,0	26 364,5	31 717,2	-5 352,6	32 132,3	*-2 000,0*
BOLIGTJENESTEN	3 860,7	1 519,0	-2 099,7	3 618,7	2 906,0	*0,0*
Sum	1 231 791,8	457 121,6	470 178,6	-13 056,9	479 990,0	*-32 000,0*

Tall i 1000 kr.

HO ØVRIG

HO-øvrig forventer per T1 et merforbruk på 9 mill. kr i 2021. Merforbruket er knyttet til det generelle innsparingskravet som ennå ikke er konkretisert i egne tiltak, samt innsparingskrav som krever større arbeidsprosesser knyttet til utredning og medvirkning.

Heltidskulturprosjektet er kommet godt i gang i løpet av T1. Midlene som ble tildelt i 2021 fordeles ut etter hvert som heltidskultur implementeres i den enkelte virksomhet, slik at deler av midlene står fremdeles på kommunaldirektørens område.

Bemanningskontoret, Kvalitetskontoret, Forut og stab driver sine virksomheter i tilnærmet økonomisk balanse.

INSTITUSJONER

Det forventes per T1 et merforbruk på omtrent 6 mill. kr for institusjonsområdet i 2021, forutsatt at alle koronautgifter blir kompensert.

Institusjonsområdet har et merforbruk på omtrent 1,2 mill. kr per utgangen av april 2021. Merforbruket skyldes i hovedsak kjente rekrutteringsutfordringer ved Stadiontunet sykehjem som har gitt budsjettutfordringer på 3,5 mill. kr i første del av 2021. Per utgangen av april er de øvrige institusjonene og virksomhetene i tilnærmet budsjettbalanse i forhold til den ordinære driftssituasjonen.

Stadiontunet sykehjem har over år hatt en stor mangel på fast ansatte sykepleiere og har nå også utfordringer med mange faste ansatte i langtidssykemelding. Det jobbes godt med rekruttering, men det er ved T1 stor usikkerhet knyttet til hvorvidt sykehjemmet vil klare å rekruttere nødvendig fagkompetanse, og dermed kunne stoppe forbruket på innleie fra private vikarbyråer i 2021. Innleie av sykepleierkompetanse ved sykehjemmet vil, gitt dagens manglende årsverk, gi et merforbruk ved årets slutt på ca 8 mill. kr, mot 10,6 mill. kr i 2020. Mangel på sykepleiere i kombinasjon med høyt sykefravær skaper også store utfordringer for flere av de andre sykehjemmene. For å sikre faglig forsvarlighet har det blitt besluttet å midlertidig redusere 5 korttidsplasser ved Kortbølgen i Sølvsuper helse og velferdssenter, i tidsrommet 10.5.2021 – 1.9.2021. Dette vil som konsekvens gi svekket nivå på helsetjenestene, økt belastning på hjemmetjenesten, og en økning i kostnader knyttet til overliggerdøgn ved NLSH.

Institusjonsområdet har innsparingskrav på 6,1 mill. kr. i 2021. Av dette er ca 5,8 mill.kr effektuert per T1, mens gjenstående innsparing er en del av en annen prosess, og prioriteres senere i 2021.

Videre har tjenesteområdet per utgangen av april 2021 ekstraordinære kostnader knyttet til Koronapandemien på ca 3,3 mill. kr. Koronapandemien har også i 2021 ført til store endringer i driften av sykehjemmene i perioden. I hele tjenesteområdet er det leid inn vikarer som følge av karantenebestemmelsene, samt økt fravær som en konsekvens av sykdom etter vaksinasjon.

Institusjonsområdet har høyt fokus på å drive sine virksomheter i budsjettbalanse, og har lyktes med å redusere vikarutgiftene og utgifter på overtid i de fleste institusjonene. Det arbeides med å redusere merforbruket på private vikarer og overtid ytterligere, også i 2021.

HJEMMETJENESTEN

Hjemmetjenesteområdet forventer per T1 et merforbruk på ca 6 mill. kr i 2021. Av dette er 4 mill.kr knyttet til innsparingskrav som så langt ikke er effektuert. ABF området har et merforbruk på ca 3,4 mill. kr. Avdelingen har 0,8 mill.kr i koronautgifter som forventes kompensert.

De to største virksomhetene som er regulert gjennom aktivitetsbasert finansiering (ABF) har et merforbruk, som blant annet skyldes konsekvensene av høyt sykefravær. De øvrige virksomhetene driver innenfor inntektsrammen. Det er fortsatt noe usikkerhet hvordan pandemiens påvirkning sammen med justeringen som ble gjort av finansieringsmodellen i 2020 påvirker virksomhetenes resultater. Tjenesten jobber ennå med å tilpasse seg modellen, som også skal evalueres i løpet av året. Utviklingen følges tett opp, og det rapporteres månedlig.

Flere virksomheter opplever utfordringer med rekruttering av kompetanse. Sammen med høyt sykefravær gir det utfordringer i den daglige driften. Sykefraværet i området er 13,6 %, men med store forskjeller mellom virksomhetene. Tross dette har innleie av private vikarer ikke økt så langt i 2021. Det jobbes kontinuerlig med oppfølging av sykemeldte, og å styrke nærværsfaktorer i virksomhetene.

Hjemmetjenesteområdet har innsparingskrav på 7,9 mill. kr. i 2021. Ca 3,9 mill kr. av innsparingskravet er innfridd ved T1. Arbeidet med utredning av tiltakene som vil medføre store endringer i tjenestetilbud pågår fortsatt. Det forventes at dette arbeidet er ferdigstilt til høsten.

Rehabiliteringstjenesten hadde et merforbruk i 2020 på ca 3,6 mill kr. Den tette oppfølging som ble iverksatt har gitt resultater, og det jobbes mot at tjenesten skal klare å drive i balanse i 2021. De fleste innsparingskrav er effektuert, mens det jobbes løpende med utredning av innsparingskravet knyttet til reduksjon av 5 plasser i rehabiliteringen, som budsjetteknisk er plassert hos kommunaldirektør (HO øvrig).

Det er stort fokus i virksomhetene på å drifte innenfor budsjettrammen, sikre at tjenestene gis i tråd med lover og forskrifter, og ha en god tjenesteutvikling i tråd med nasjonale og lokale føringer.

MILJØTJENESTEN

Miljøtjenesten forventer per T1 et merforbruk på 4 mill. kr i 2021. Prognosen er korrigert for merkostnader til korona på 0,75 mill.kr, som forventes kompensert.

Vedtatte innsparingskrav for 2021 er fordelt ut på de ulike avdelingene og effektuert. I arbeidet med nedtrekkene er det også jobbet med tiltak for økningen i innsparingskravene som kommer i 2022-2024.

Merforbruket skyldes i hovedsak at Miljøtjenesten skal etablere flere nye tilbud i løpet av året som ikke var kjent ved budsjettarbeidet 2020, og som da heller ikke ble finansiert i budsjettet. Tjenesten må i år etablere 4 nye barneboliger, i tillegg til heldøgns tjeneste i hjemmet for 1 bruker i ordinær tjeneste, og flere nye vedtak innen BPA. Aktivitet og avlastning har også tilmeldt flere nye behov som må finansieres. Manglende finansiering av disse nye etableringene er de vesentligste årsaker til Miljøtjenestens forventede merforbruk ved årets slutt. Siden tilbudene skal opprettes i løpet av året, vil ikke merforbruket tilsvare de økte kostnadene disse tilbudene generer på helårsbasis.

Miljøtjenesten har gjennomført en omstilling fra en til to virksomhetsområder, hvor begge virksomhetsledere nå er besatt. Dette resulterer i at miljøtjenesten deles i to. Virksomhetene skal fremdeles se samlet på tjenesten slik at man utnytter samhandling på tvers i størst mulig grad.

Miljøtjenesten har kontinuerlig fokus på innleie av vikarer og overtid. Flere avdelinger går i balanse, mens andre avdelinger har merforbruk. Dette følges tett opp, og det jobbes med tiltak for å redusere dette.

TILDELINGSKONTORET

Tildelingskontoret forventer balanse i årsresultatet per T1 i 2021.

Tildelingskontoret har ansvaret for de to store budsjettområdene, som er refusjonsordningen for ressurskrevende brukere og aktivitetsbasert finansiering.

Refusjonsordningen for ressurskrevende brukere:

Ved inngangen til 2021 har avdelingen budsjettert en inntekt på 79,3 mill.kr, mens prognosen på den faktiske inntekten per T1 ligger på 73,9 mill. kr. Siden avdelingen har et regnskapsteknisk overskudd på ca 3,9 mill. kr fra 2020, som kan regnskapsføres i 2021, viser foreløpige tall en mindreinntekt på 1,5 mill for refusjonsordningen for ressurskrevende brukere.

Modell for aktivitetsbasert finansiering ABF:

Tildelingskontoret forvalter en total budsjettramme på 114,3 mill.kr til aktivitetsbaserte hjemmetjenester (ABF). Fra 2020 er det tatt i bruk en revidert og forenklet modell av aktivitetsbasert finansiering, som innebærer at hjemmetjenesten nå kun får finansiering av leverte timer hjemmetjenester. Modellen gir noe strammere økonomiske rammebetingelser for tjenesteproduksjon i forhold til tidligere modell. Fra 2021 ble det besluttet å ta Skjerstad og Saltstraumen ut av ABF-modellen, slik at den totale rammen er noe lavere i 2021 enn i 2020. Det gjøres en ny vurdering av prognose for ABF-området ved T2.

Tildelingskontoret har effektuert innsparingskravet på 5 mill. kr i 2021 på ABF-området. En reduksjon i antall sykehjemsplasser tilsier at det er sannsynlig at vedtakstid i hjemmetjenesten øker, og dermed også ABF utbetalingene. Tildelingskontoret har stort fokus på en stram, men forsvarlig tildeling av tjenester. Målet er derfor at ABF-området skal gå i balanse ved årets slutt.

Det er usikkerhet om budsjettet for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset vil være tilstrekkelig i 2021. Dette skyldes at det er vanskelig å forutse endringer i antall pasienter som overføres fra spesialisthelsetjenesten til Bodø kommune. Samtidig er det usikkerhet knyttet til nivå på helsetjenester disse pasientene vil ha behov for. Den midlertidige reduksjonen av antall plasser i Sølvsuper helse og velferdssenter er også en faktor som sannsynligvis vil bidra til økte utgifter på utskrivningsklare pasienter.

Det anslås ved T1 at Tildelingskontoret vil gå i balanse ved årets slutt. Prognosen forutsetter at budsjett for utskrivningsklare pasienter er tilstrekkelig, samt at ABF-området vil klare å drifte innenfor budsjettrammen.

HELSEKONTORET

Helsekontoret forventer per T1 et merforbruk på 5 mill. kr i 2021, under den forutsetning at samtlige koronarelaterte utgifter blir kompensert.

Helsekontoret har mange inntekter som blir ført på slutten av året. I tillegg er det forsinket regnskapsføring av pasientrefusjoner på de kommunale legekontorene. Videre står ALIS prosjektet med et negativt resultat på ca 1,4 mill.kr per utgangen av april. Prosjektet er fullfinansiert med midler stående på fond, slik at prosjektet vil gå i null ved årets slutt. Av denne grunn viser regnskapet ved T1 et større merforbruk en hva som er reelt.

Den generelle driftsutfordringen til Helsekontoret er et merforbruk på lønn hos den kommunale legevakten. Det er videre manglende budsjett for endring i basistilskudd leger, jfr handlingsplan for allmennlegetjenesten. I sum har helsekontoret en generell driftsutfordring på ca 2,2 mill. kr per utgangen av april 2021.

Helsekontoret har også i 2021 mange tiltak i forbindelse med koronapandemien. Tiltakene har gitt helsekontoret 10,4 mill. kr i konkrete merutgifter ved utgangen av T1. Av koronautgiftene er ca 0,8 mill.kr knyttet til stillinger som allerede er finansiert, og det reelle merforbruket på korona vil derfor være ca 9,6 mill.kr. Merforbruket på korona ligger i all hovedsak på lønn, men det er også en del koronarelaterte utgifter på drift.

Den samlede driftsutfordringen for Helsekontoret i 2021 er merforbruk på lønn hos den kommunale legevakten på 2,8 mill.kr, samt manglende kompensering for basistilskudd leger på 2,2 mill.kr. Forutsatt at koronarelaterte utgifter blir kompensert, vil dette gi helsekontoret en årsprognose på et merforbruk på 5 mill.kr i 2021.

NAV

Nav forventer per T1 et merforbruk på 2 mill.kr i 2021.

Merforbruket per T1 skyldes i all hovedsak totalt innsparingskrav på 4,8 mill.kr, og vil gjøre det svært utfordrende for Nav å levere et resultat i balanse. Det viktigste Nav gjør for å minimere merforbruk er å sørge for at oppholdet i passive ytelser blir så kort som mulig, og at brukerne kommer seg over i mestring og arbeid. Det arbeides med tett oppfølging, og alle kommunale og statlige virkemidler og tiltak benyttes for å få til gode løsninger med bruker.

Nav har per utgangen av april 2021 44 færre sosialhjelpsbrukere, sammenlignet med 2020. Det anslås at dette utgjør omtrent 1 mill.kr i lavere utgifter på sosialhjelp per april. Et konkret mål for å minimere merforbruk i 2021 vil være å fortsette et aktivt arbeid for å holde færrest mulig på sosialhjelp. Med forutsetning om at Nav også for resterende måneder av året vil ha lavere utgifter på sosialhjelp, vil dette forbedre merforbruket per T1 med totalt 2,5 mill.kr for 2021.

BOLIGTJENESTEN

Boligkontoret forventer per T1 at driften er i balanse. De regnskapsmessige avvikene skyldes feil periodisering av utgifter og inntekter. Innsparingskravet på 2 mill er foreløpig ikke effektuert, grunnet pågående organisasjonsprosess. Det forventes at innsparingskravet skal innfris i løpet av året.

2. Økonomiplantiltak

I tabellen nedenfor vises avdelingens totale effektiviseringskrav, effektuert innsparing per T1, og resterende effektiviseringskrav:

	2021
Totalt effektiviseringskrav	60 000,0
Effektuert	41 000,0
Rest	19 000,0

Tall i 1000 kr.

Av de totale innsparingskravene på 60 mill.kr har avdelingen effektuert 41 mill.kr per 1 tertial. Gjenstående innsparingskrav utgjør 19 mill.kr, hvorav 9 mill.kr fremdeles er uspesifisert. Videre arbeides det med de store tiltakene knyttet til reduksjon av korttidsplasser, og omgjøring av sykehjemsplasser til omsorg+ på Furumoen sykehjem hvor det vil legges frem egen politisk sak i løpet av september.

3. Korona

Koronautgiftene er per 1 tertial på 15,3 mill.kr i helse- og omsorgsavdelingen. Et kvalifisert anslag på merutgiftene innen avdelingen i 2021 knyttet til koronapandemien beløper seg til 30,6 mill.kr. Anslaget forutsetter at koronarelaterte utgifter vil avta de siste månedene av året, i takt med vaksinering av en større andel av befolkningen. Det er Helsekontoret som har de største utgiftene knyttet til smittesporing, kommuneoverlegetjenester, vaksinering og testing.

4. Investeringsregnskap

Helse og omsorgsavdelingen har ansvar for gjennomføringen av følgende 8 investeringsprosjekter:

HO1: HMS tiltak/bygg:

Tiltaket omfatter forskjellige HMS tiltak basert på virksomhetenes årlige rullerte HMS planer. Tiltakene er spesifisert i budsjett/økonomiplan. Av iverksatte tiltak er inventar til Miljøtjenestens aktivitetssenter på Vollen, og Bo-Godt satt i bestilling. Evt. behov for ytterligere omdisponeringer ift sluttføring av arbeidet på Vollen vil bli meldt i T2. Utredning av vaskeri i Sentrum sykehjem pågår. Øvrige tiltak skyves ut i økonomiplanperioden, da det i T1 er foreslått å omdisponere 5,25 mill kr fra dette ansvarsnummeret for å finansiere Krisesenteret i Salten (9388).

HO3: Bokollektiv mm personer med funksjonsnedsettelser:

Mulighetsstudiet for aktivitetssenter, avlastningssenter og bokollektiv er i gang. Målet er å ha vurderinger klare til høstens budsjettprosess.

HO5: Omsorg+ dagens bygningsmasse (14 mill):

Bystyret har i 2021 bevilget 14 mill. kr til bygningsmessige og organisatoriske tilpasninger ved eksisterende bo- og tjenestetilbud. Det utredes nå hvilke tiltak som er nødvendig å iverksette på ulike lokasjoner. Så langt er behov for mindre tiltak på Tverlandet Bo- og servicesenter avdekket og satt i bestilling. For å finansiere Krisesenteret i Salten (9388) er det i T1 foreslått og overføre 3,25 mill kr fra dette ansvarsnummeret. Avdelingen vil komme tilbake til status i arbeidet i T2.

HO7: IKT innovasjon helse og omsorg:

Midlene er budsjettert som Bodø kommune sin «egenandel» i pågående og planlagte utviklingsprosjekter, og er i stor grad knyttet til personell og investering i løsninger. Det pågår prosesser for ansettelse og re-organisering av utviklingspersonell som vil knyttes til disse midlene, og det pågår også arbeid knyttet til investeringer i løsninger. Det antas pr i dag at budsjett vil bli benyttet slik det er planlagt.

HO8: IKT grunnleggende infrastruktur:

HO8 og HO9 er avhengig av ferdigstillelse av anbudskonkurranse som pågår. Ny leverandør vil være klar medio august. Det forventes da en umiddelbar oppstart på blant annet Sølvsuper helse- og velferdssenter og på Stadiontunet sykehjem. Det forventes at budsjetterte midler vil bli benyttet i løpet av året.

HO9: IKT pasient og ansattevarsling institusjon/bolig:

Se status HO8

HO10: IKT ansattevarsling hjemmetjeneste:

Det foreligger pr i dag ingen etterspørsel fra hjemmetjenesten knyttet til ansattevarsling.

HO11: Utprøving av «leie – før – eie» modell:

Leie til eie er ikke kommet i gang grunnet manglende ressurser. For å få prosjektet opp å gå trenger Boligkontoret ytterligere årsverk på startlån.

5. Sykefravær

Sykefravær %	T1 - 2020	T2 - 2020	Hele 2020	T1 - 2021	T2 - 2021
Helse- og omsorg	12,0	10,3	10,5	12,6	0,0

Samlet sykefravær for avdelingen viser 12,6 % etter årets 4 første måneder. Selv om det arbeides mye med tiltak rundt den sykemeldte ligger sykefraværet på et vedvarende høyt nivå. Sykefraværet skaper høy arbeidsbelastning og slitasje i arbeidsmiljøet, og gir virksomhetene utfordringer knyttet til rekruttering, bruk av overtid og kjøp av private vikarer. Avdelingen har derfor høyt fokus på sykefraværsarbeidet.

6. Verbalvedtak – oppfølgning

Verbal

Det bes om en utredning om utvikling av Furumoen sykehjem der omsorgsboliger blir sett i en sammenheng med sykehjemmet og de fasiliteter som finnes der, nemlig lege, fysioterapi, frisør, kjøkken/kafé, hjemmetjeneste. Det er et ønske at ved videre utvikling av omsorgsboligtilbudet kan Skjerstad bygningsstiftelse benyttes som verktøy, noe som vil medføre at Bodø kommunes investeringsnivå ikke vil bli påvirket av utbyggingskostnadene. Skjerstad bygningsstiftelse har pr. i dag 6 leiligheter som er definert som eldreboliger/omsorgsboliger, og lokalisert i nær tilknytning til Furumoen og hjemmetjenestens base. Det som vil være mulig er å videreutvikle dette området med flere omsorgsboliger, tilrettelagt for omsorg +. Det vil gi et fullverdig, helhetlig botilbud i tråd med de tre øverste trinnene på omsorgstrappa, eldrebolig, omsorg+ og sykehjem. På denne måten kan kommunen beholde eksisterende og nødvendige sykehjemsplasser inkludert demensplasser, og få tildelingsrett til boliger med omsorg+ standard

Status: Iht plan

Saken er under utredning, og sees i sammenheng med vedtatt nedtrekkskrav på Furumoen sykehjem. Det planlegges politisk sak til bystyrets septembermøte.

Verbal

Det bes om en sak der behovet for et eget brukerråd for hjemmeboende som mottar pleie og omsorg blir belyst, og eventuelt opprettet.

Status: Iht plan.

Saken er under utredning.

Verbal

Bystyret ber om at det legges fram en sak om organiseringen av, og kapasiteten på korttidsplasser, rehabiliteringsplasser og sykehjemsplasser i kommunen. Driften av Lillebølgen er i dag underlagt Miljøtjenesten. I den grad det legges opp til samdrift/felles utnyttelse av kompetanse med Sølvsuper

helse- og velferdssenter, understrekes det at beboerne på Lillebølgen har særegne behov i forhold til øvrige brukere og beboere på senteret slik det planlegges drevet. Det er derfor en forutsetning at beboerne fortsatt skal ha et botilbud med god miljøterapautisk kompetanse som legger til rette for meningsfullt innhold i hverdagen og er godt tilpasset den enkeltes behov.

Status: Iht plan.

Saken er under utredning. Sak om organiseringen av, og kapasiteten på korttidsplasser, rehabiliteringsplasser og sykehjemsplasser i kommunen berøres og meldes tilbake til bystyret i egne politiske saker som Smart Helse (forprosjekt), og vedtatt nedtrekkskrav på Rehabiliteringsavdelingen/ Sølvsuper helse- og velferdssenter. Politiske saker planlegges til bystyrets septembermøte.

Verbal

I investeringsplanen ligger det en betydelig investering i at kommunen bygger Omsorg+ -boenheter til brukere som en del av helsetrappa i tillegg til andre boformer. En rekke kommuner i landet har valgt å benytte seg av borettslagsmodellen og dermed tilby brukerne å eie egne omsorgsboliger eller alternativt leie fra kommunen. Det tilbys 45 % investeringstilskudd fra staten pr dd. Dette gis inntil en maksimal byggekostnad pr leilighet. En slik modell forutsetter gode vedtekter og klausuler som sikrer den enkelte beboer og deres behov i tillegg til at en må sikre at leiligheten kan selges videre gjennom prisregulering ved utflytting av de enkelte leilighetene. Gjennom en slik modell oppnår en flere positive effekter. Brukerne får eie sin egen bolig også når de har behov for mer støtte og hjelp fra det offentlige. Kommunen frigjør betydelige investeringskostnader og dermed en stor reduksjon i kapitalutgifter på driftsbudsjettet. Rådmannen bes derfor om å legge. frem en sakt hvor denne modellen er alternativ til den tradisjonelle kommunale utbyggingen av Omsorg+-prosjektet

Status: Iht plan.

Saken er under utredning. Prosjektforutsetninger med behovsbeskrivelse er i samarbeid med prosjektleder under revidering. Administrasjonen vil komme tilbake til saken ifm forslag til investeringsbudsjett for perioden 2022- 2025. Det vil bli fremlagt en egen politisk sak i tråd med bystyrets føring på et senere tidspunkt.

7. Konklusjon

Regnskapsstatus per 30. april viser et merforbruk på 13 mill.kr i helse og omsorgsavdelingen. Prognosen per T1 er vurdert til et merforbruk på totalt 32 mill.kr i 2021.

Koronapandemien har gjort driftsituasjonen i helse og omsorgsavdelingen svært krevende, og per utgangen av april 2021 har avdelingen koronarelaterte kostnader på totalt 15,3 mill.kr.

Det arbeides samtidig med store innsparingskrav i gjeldende økonomiplanperiode. Av de totale innsparingskravene på 60 mill.kr har avdelingen effektuert 41 mill.kr per 1 tertial. Hovedutfordringene for avdelingen er for det første at tjenestenivå og tilbud skal tas ned i takt med en stor økning i krav og behov. For det andre er situasjonen knyttet til det å rekruttere og beholde sykepleierkompetanse kritisk. Avdelingen har stort fokus på gjennomføring av utviklingsprosjektene, som skal sikre en bærekraftig helse og omsorgstjeneste. I tillegg har helse og omsorgsavdelingen et

samlet sykefravær på 12,6 % per april 2021. Sykefraværsarbeidet er høyt prioritert i avdelingen. Sykefraværet gir økt arbeidsbelastning og slitasje i arbeidsmiljøet, rekrutteringsutfordringer, bruk av overtid og kjøp av private vikarer.

For HO-øvrig meldes et forventet merforbruk på 9 mill kr, som er knyttet til det generelle innsparingskravet, samt innsparingskrav som krever større arbeidsprosesser.

Institusjonsområdet forventer per T1 et merforbruk på 6 mill.kr. Merforbruket skyldes i hovedsak kjente rekrutteringsutfordringer ved ett av sykehjemmene, som gir høye kostnader i form innleie fra private byrå.

Hjemmetjenesten melder om et merforbruk på 6 mill kr i 2021. Dette gjelder primært innsparingskrav som per T1 ikke er effektuert, samt et merforbruk på ABF området.

I Miljøtjenesten antas det per T1 et merforbruk på 4 mill.kr i 2021. Manglende finansiering av nye etableringer, blant annet etablering av 4 nye barneboliger, er den mest vesentlige årsaken til det forventede merforbruket.

Ved Helsekontoret er det på det nåværende tidspunkt forventet et merforbruk på 5 mill. kr i 2021. Dette knyttes i hovedsak til manglende kompensering for basistilskudd leger, samt et merforbruk på lønn hos den kommunale legevakten.

Nav forventer et merforbruk på 2 mill kr ved årets slutt. Prognosen bærer preg av det totale innsparingskravet på 4,8 mill.kr, som til tross lavere utgifter på sosialhjelp i 2021, vil gi Nav et merforbruk per T1.

Tildelingskontoret og boligkontoret forventes å levere i balanse ved årets slutt.

bodø KOMMUNE

Utbyggings- og eiendomsavdelingen

Notat til oppfølging

Kornelija Rasic

ØF - Økonomi- og finansavdelingen

Dato: 18.05.2021
Saksbehandler: Inge Fornes Frantzen
Telefon direkte: 75 55 59 60
Deres ref.:
Løpenr.: 41834/2021
Saksnr./vår ref.: 2021/2410
Arkivkode:

Tertialrapport 1/2021 - Teknisk avdeling

1. Driftsregnskap

Teknisk	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
Utgifter	353 046,0	94 281,4	88 955,7	5 325,8	93 072,1	*0,0*
Inntekter	-267 722,0	-71 254,9	-64 012,0	-7 242,9	-60 191,1	*0,0*
Sum	85 324,0	23 026,6	24 943,7	-1 917,1	32 881,0	*0,0*

Tall i 1000kr

Avdeling	Årsbudsjett 21	Budsjett T1 -21	Regnskap T1 - 21	Avvik T1- 21	Regnskap T1 - 20	*T1 - prognose*
TA ØVRIG	9 260,3	977,8	313,2	664,7	1 475,0	*0,0*
BYGG OG MILJØ	-4 021,1	894,3	2 888,4	-1 994,0	6 561,6	*0,0*
BYUTVIKLING	18 847,1	7 410,9	9 384,2	-1 973,3	7 690,0	*0,0*
BYTEKNIKK	61 953,9	23 520,8	28 478,2	-4 957,4	30 693,9	*0,0*
VA	-716,2	-9 777,3	-16 120,2	6 342,9	-13 539,5	*0,0*
Sum	85 324,0	23 026,6	24 943,7	-1 917,1	32 881,0	*0,0*

Tall i 1000kr

Teknisk avdeling har i første tertial et merforbruk totalt for avdelingen. Avvikene skyldes i hovedsakelig lavere inntekter og periodiseringsavvik som antas løst ved årsslutt.

Avdelingens sykefravær ved utgangen av april var på 7,51% hvor langtidsfravær er driveren. Dette er kjent og under kontroll og følges opp.

Covid-19 har i liten grad påvirket kostnadsbildet til avdelingen. Det er derimot stor usikkerhet knyttet til inntektsgrunnlaget, spesielt parkering.

Bygg og miljø

Kontoret har ansvaret for store deler av inntektene til avdelingen. Det er klare tendenser til at Covid-19-situasjonen påvirker disse på en negativ måte. Parkeringsinntekter er i underkant av 2,1mill. kr lavere enn budsjett etter første tertial. Dette antas å være i sin helhet knyttet til Covid-19-tiltakene som har vært i perioden og forutsettes derfor i prognosen kompensert i sin helhet. Hvor mye totalen vil være ved årsslutt, og hvordan Covid-19 påvirker tallene er særdeles vanskelig å si og må vurderes løpende.

Bodø kommune er for øvrig forpliktet til å utbedre uforutsette aktiviteter knyttet til miljø. Det er pt. ingen midler avsatt for dette og det er derfor risiko for et potensielt overforbruk ved kontoret med dagens bevilgning.

Byutvikling
Aktivitetsnivået på plansiden har så langt i 2021 være er høyt. Prognosen for året anstas derfor på dette tidspunkt å være iht. budsjett.

Byteknikk
Drift av vei påvirkes betraktelig av klima og værforhold. Deler av perioden bestod av lite nedbør med barmark og frost. Det har vært utfordringer med stillstand på gammel veihøvel grunnet reparasjoner, noe som har resultert i perioder med dårligere veistandard og mer strøing, spesielt i sentrumsområdet og langs hovedveier. Øvrig aktivitet har vært jevn og høy i beredskapstiden.

Stadig nye oppgaver, lav bemanning, og et kommende generasjonsskifte vil medføre et betydelig rekrutteringsbehov for å opprettholde nødvendig driftsnivå for kommende år.

Ellers mindre effekt på økonomisiden.

VA
Innenfor området VAR er det ved utgangen av første tertial et positivt avvik. Dette skyldes i sin helhet periodiseringsforskjeller der budsjett og regnskap på månedsbasis varierer. Avviket kan sees bort fra da det vil korrigeres naturlig mot årsslutt. VAR styres som selvkost.

Effektiviseringstiltak og driftstilpasninger
I 2021 er avdelingens driftstilpasninger på totalt 3.787.000. Ved utgangen av april estimeres ca 750.000,- effektuert og estimat på dette tidspunkt er å nå årets mål gjennom en blanding av varige og midlertidge tiltak.

Verbaler og andre forhold
Det planlegges for en budsjetteknisk overføring fra OK til TA for å rydde opp i ansvarsforhold relatert til personal i driften av idrettsanlegg. Dette beløper seg til 3.422.000,- og vil ikke påvirke den samlede driftsrammen for området på de to avdelingene.

Verbal:
Belysningsstrategi
En bevisst tilnærming til lyssetting kan gi økt trivsel, større trygghetsfølelse, redusert energibruk og mindre lysforurensing i Bodø by. Bystyret ber om at det utarbeides en belysningsstrategi som tar for seg disse temaene

Svar: Foreløpig usikkert omfang og hvilke fagmiljø som skal utarbeide strategi. Slik kompetanse må muligens kjøpes eksternt. Eventuelt eksternt kjøp er ikke finansiert i budsjett.

2. Investeringsregnskap

9633 Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vann)

- Vann:

Prosjektet har hatt ett merforbruk på vannsiden, funksjon 345. Dettet dekkes av mindreforbruk på avløpsdelen av prosjektet, funksjon 353.

- Avløp:

Prosjektet har ett mindreforbruk på avløpsdelen, funksjon 353 på kr 736.335,- Av gjenstående midler benyttes kr 733.006,- for å dekke merforbruk på vanndelen av prosjektet.

- Vei:

Prosjektet har ett merforbruk på veidelen av prosjektet på kr 392'. Det var kun avsatt kr 500.000,- i budsjettet for å dekke veikostnaden. Det har vært gjennomført en betydelig oppgradering av berørt vegnett inkludert asfaltering. Merkostnaden foreslås finansiert ved overføring fra ansvar 9715 – oppgradering av kommunale veier.

9726 Soløyvannet – omlegging vei

Prosjektet er avsluttet med et merforbruk på 489.272,- knyttet til klargjøring/tilrettelegging for salg av kommunal tomt som inntektsføres på tomteutbyggingsfondet. Merforbruket foreslås således også dekt av tomteutbyggingsfondet.

Bypakken

Det gjennomføres for tiden en internrevisjon av prosjektet hvor finansiering og framdrift skal gjennomgås. Det er videre tett kommunikasjon med Statens vegvesen om prosjektets framdrift. Egen politisk sak som gjennomgår status og økonomi i prosjektet vil bli framlagt Bystyret ila. 2021.

Ekstraordinære koronamidler

Grønn avfallshåndtering i sentrum

Det er brukt kr 221 530 til oppgradering av strømskap i Rådhusparken og installering av 400A sikring i Rådhuset til strømskapene. Det er kjøpt inn 2 store smarte søppelbokser som er plassert i Rådhusparken – kostnad kr 100 000,-. Innkjøp av 2 nye er satt i bestilling.

Det ble lyst ut anbud på elektrisk søppelbil i september 2020. Det kom inn kun 1 tilbud og tilbudt bil tilfredsstilte ikke de krav som var satt i utlysningen. Ny forbedret versjon av elektrisk søppelbil som vil tilfredsstille de krav er under produksjon – imidlertid er det uklart når tid denne vil være tilgjengelig. Det vurderes nå andre alternativer for elektrisk søppelbil.

Økonomiske rammer:

Bidragsyter	**Beløp**
Bodø kommune v/Byteknikk Park	500 000,-
Klimasats *	355 000,-
Krisepakke korona	945 000,-
Smart Bodø	200 000,-
Sum totalt	2 000 000,-

Oppgradering Zephyrhaugen

Tildelte koronamidler: kr 1.650.000.

- Detaljprosjektering: kr 365 000,- er brukt
- Prosjektet ligger ute på Doffin
- Frist for å komme med tilbud på utførelse/bygging: 03.05.2021

Planlagt ferdigstillelse i uke 28.

Hjertesone Alstadskolene
Prosjektet har fått kr 300 000,- i tilskudd fra Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg til prosjektering. Prosjektet har fått tilsagn om kr 1 500 000,- i krisemidler fra korona. Videre er det avsatt kr 1 000 000,- i investeringsbudsjettet til hjertesone. Bypakke Bodø skal benytte inntil kr 1 000 000,- i trafikksikkerhetsmidler til belysning av gangsti fra Fogdveien til skoleområdet.

Første anbudsrunde avlyst pga. for høye kostnader, ny utlysning pågår. Arbeidet vil bli ferdigstilt i løpet av sommer/høst.

Status trafikksikkerhetstiltak Mørkvedmarka skole.
Økonomiske rammer:

Tilskudd Prosjektering	300 000
Tilskudd TS 2020	1 891 845
Koronabevilgning	2 800 000
Totalt	4 991 845

Det er inngått avtale med entreprenør og arbeidet er startet.

3. Konklusjon og foreslåtte budsjettendringer

Driftsprognose for 2021 viser på dette tidspunkt til usikkerhet knyttet til avdelingens parkeringsinntekter. Det anses på dette tidspunkt som knyttet til Covid-19 og forutsettes således kompensert.

Lav bemanning og et kommende generasjonsskifte i avdelingen vil medføre et betydelig rekrutteringsbehov framover. Det må påregnes at nye driftsoppgaver som tilføres avdelingen vil medføre økte kostnader.

Det bes om fullmakt til å løpende regulere inn ikke-budsjetterte inntektsendringer knyttet til permisjon, tilrettelegging, sykefravær mm..

Basert på endrede forutsetninger ift. ØP 2021-2024, foreslås følgende endringer:

Økte utgifter/reduserte inntekter budsjettår 2021

- Overføring av driftsbudsjett fra OK (Idrett) 3.422.000,-
- 9633 Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vann) 733.000,-
- 9633 Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vei) 400.000,-
- 9726 Soløyvannet – omlegging vei 489.272,-

Reduserte utgifter/økte inntekter budsjettår 2021

- 9633 Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (avløp) 733.000,-
- 9715 Oppgradering kommunale veier 400.000,-

Med hilsen

Knut Hernes
Kommunaldirektør

Rapportering 1 tertial til politikk - klimabudsjettet

Bodø kommune har vedtatt sitt første klimabudsjett for planperioden 2021 – 2024. Klimabudsjettet er handlingsdelen til Bodø kommunes Klima- og Energiplan, og fokuserer på tiltak som skal bidra til utslippsreduksjoner i tråd med klima- og energiplanens målsetninger.

Klimabudsjettet har beskrevet tiltak for utslippsreduksjoner for hele Bodøsamfunnet. Det er flere eksterne bidragsytere som har levert tiltak for å oppnå reduserte utslipp. Rådmannen forutsetter at disse tiltakene gjennomføres som planlagt, og det rapporteres ikke særskilt på eksterne klimatiltak ved T1. Den videre rapporteringen vil derfor omfatte kommunens egne tiltak for utslippsreduksjoner, med fokus på tiltak med økonomisk bevilgning i budsjettåret 2021.

Tabellen nedenfor viser tiltakene som er beskrevet i klimabudsjettet, hvem som er ansvarlig, status og om de har økonomisk bevilgning. I det følgende kommenteres de tiltak i tabellen som har økonomisk bevilgning:

Tiltaksbeskrivelse	*Ansvarlig aktør*	*Status*	*Øk.bevilling*
Pilotprosjekt vei Sjøgata	Bygg- og anleggsbransjen	Revurdering	325 000
Økt bruk av biodiesel (avansert) i kommunale anleggsmaskiner	Bygg- og anleggsbransjen	Revurdering	96 000
Fossildreven anleggsmaskin byttes til utslippsfri anleggsmaskin	Bygg og anleggsbransjen	Under arbeid	2 500 000
Fossilfrie anleggsplasser	Bygg- og anleggsbransjen	Under arbeid	1 500 000
Klimamillion	Bodø kommune	Under arbeid	1 000 000
Klimakommunikasjon	Klimabudsjettet - BK	Under arbeid	200 000
Lavere byggesaksgebyrer	Bodø kommune	Under arbeid	100 000
Utarbeide referansebane (søknad skjønnsmidler)	Bodø kommune	Under arbeid	100 000
Avvikle bruk av mineralolje til byggvarme og byggtørk	Bygg- og anleggsbransjen	Ihht plan	0
Fossilfrie anleggsplasser ny kommunal bygningsmasse	Bygg- og anleggsbransjen	Under arbeid	0
Deponiforbud	IRIS – Salten IKS	Eksternt	0
Redusere restavfall per innbygger til 50 kg innen 2024	IRIS – Salten IKS	Eksternt	0
Klimatiltak Vikan avfallsplass	IRIS – Salten IKS	Eksternt	0
Utfasing av gass til spisslast i fjernvarmeproduksjon	BE Varme	Eksternt	0
Overgang til gass i produksjon av sildolje	Pelagia Bodø sildeoljefabrikk	Eksternt	0
Bioinnblanding i drivstoff	Leverandører	Eksternt	0
Reduksjon i tjenestereiser med fly i Bodø kommune	Bodø kommune	Ihht plan	0
Utfasing av oljefyring i bygg	Felles forbud	Eksternt	0
Nullutslippsteknologi på ny kontrakt til Vestfjordfergene	Statens vegvesen	Eksternt	0
Nye NEX-båter i 2019	NFK	Eksternt	0
Energihub/landstrøm	Bodø havn	Eksternt	0
Statlig omsetningskrav om 20 % biodrivstoff i 2020	Leverandører	Eksternt	0
Rådhusmobilitet	Bodø kommune	Eksternt	0

El-busser	NFK	Eksternt	0
Utskiftningsplan bilpark	Bodø havn	Eksternt	0
Dialog med markedet, leverandørutviklingsprogrammet	AVINOR, BK, SV	Eksternt	0
Avfallshåndtering og sortering i Bodø havn	Bodø Havn	Eksternt	0
Innføring EPI 2020 - Incentivordning, i første omgang cruiseskip	Bodø Havn	Eksternt	0
ESI - Incentivordning til rederier som minimerer sine utslipp	Bodø Havn	Eksternt	0
Ladestrøm	Bodø Havn	Eksternt	0
Effektivisering av omlastning bane/sjø	Bodø Havn	Eksternt	0
Bodø Havn - El-sykkel	Bodø Havn/Bodø kommune	Eksternt	0
Nærdistribusjon i Bodø havn	Bodø Havn/Bodø kommune	Eksternt	0
Klimaskog	Bodø kommune, skogeiere	Under arbeid	0
Miljøfyrtårn	Bodø kommune	Under arbeid	0
Reisepolicy i Bodø havn	Bodø havn	Eksternt	0
Informasjonsutveksling Kystverket, NFK, Kommune, Bodø havn	Generelle tiltak	Eksternt	0
Søke finansiering til klimaarbeid	Generelle tiltak	Under arbeid	0
Klimastrategi i kommunale foretak	Styrene i kommunale foretak	Under arbeid	0

Regjeringen la fram stortingsmeldingen «Klimaplan for 2021-2030» 8.januar 2021 med noen nye nasjonale føringer for b.la biodrivstoff. Fra 2022 skal omsetningskravet på biodrivstoff også omfatte anleggsdiesel. Miljødirektoratet har vurdert at klimaeffekten ved kjøp av flytende biodrivstoff i offentlige anskaffelser i veitransport er svært begrenset fordi bruken av flytende biodrivstoff i veitransport er regulert av et omsetningskrav. Når omsetningskravet om et år også vil gjelde avgiftsfri diesel vil denne utfordringen da også gjelde anleggssektoren. Dette vil si at netto klimaeffekt av krav om biodrivstoff i anleggsmaskiner fra Bodø kommune vil være lik null. Miljødirektoratets anbefaling er at offentlige anskaffelser brukes målrettet til innfasing av løsninger som ikke er omfattet av omsetningskrav, som nullutslippsløsninger.

Tiltak biodrivstoff

Klimabudsjettet har to tiltak knyttet til bruk av biodrivstoff. Dette er pilotprosjekt Sjøgata, som har bevilling til bruk av biodiesel i anlegget. Det andre tiltaket er økt bruk av biodiesel i kommunale anleggsmaskiner. Rådmannen foreslår at midlene på 2,1 mill. kr på både drift og investering for hele planperioden 2021 - 2024 omdisponeres til gjennomføring av anleggsprosjekter med stort klimafokus. Driftsmidlene disponeres til andre tiltak i prosjektet og på anleggsplassen som sikrer utslippsreduksjoner, og gir gode erfaringsdata til andre kommende anleggsprosjekter. Rådmannen anbefaler at kommunen starter dette arbeidet i veiprosjektet Sjøgata.

Kjøp av utslippsfri anleggsmaskin

Klimabudsjettet har en bevilling i 2021 på 2,5 mill. kr til kjøp av utslippsfri anleggsmaskiner i kommunal drift. I hele planperioden 2021 – 2024 er det satt av 10 mill. kr til formålet.

Det er til nå benyttet cirka 1 mill. kr av midlene til kjøp av elektriske varebiler og tilhørende ladeinfrastruktur. I tillegg pågår det arbeid med å anskaffe en større utslippsfri anleggsmaskin. I

hovedsak er det nå ombygging av fossildrevne anleggsmaskiner som kan være mulig å anskaffe. Tilgangen på slike anleggsmaskiner er begrenset per dags dato. Imidlertid antas det at tilgangen på slike maskiner vil å øke ved økt etterspørsel av utslippsfrie anleggsmaskiner. Investeringsmessig er utslippsfrie anleggsmaskiner per nå tre ganger så dyre i innkjøp enn en tilsvarende fossildrevet maskin. Utslippsfrie anleggsmaskiner krever videre tilrettelagt infrastruktur. En slik investering vil dermed kreve økt bevilling over investeringsbudsjettene. Den totale investeringskostnaden vil kunne reduseres ved å søke om klimasatsmidler. Imidlertid er det kun mulig å få maksimalt 75 % av merkostnadene til en slik investering. Teknisk avdeling skal i løpet av 2. tertial utarbeide et prosjekt på anskaffelse av en større utslippsfri anleggsmaskin og søke støtte til 75% av merkostnadene gjennom klimasatsmidlene.

Fossilfrie anleggsplasser
Det arbeides med målretting av tiltak som skal gi mest mulig reell reduksjon av klimagassutslipp pr. kronebeløp. Etter regjeringens klimamelding med klare føringer for å komme over til utslippsfrie løsninger og løsninger som gir faktiske klimagassreduksjoner foreslår vi å ikke fokusere på bruk av biodiesel. Dette gir ingen faktisk reduksjon av klimagassutslipp på grunn av omsetningsordning for biodrivstoff selv om det gir en «symbolsk» reduksjon på klimaregnskap for det enkelte prosjekt. Det arbeides med å tilpasse oppgraderingsprosjektet av Sjøgata til et pilotprosjekt for delvis utslippsfri anleggsplass og «smarte løsninger» for massehåndtering for å redusere klimagassutslipp mest mulig innenfor dagens kapasitet på utslippsfrie maskiner.

Klimamillion
Vilkår for klimamillionen ble vedtatt i Bystyret 6.5.2021. Utlysningstekst til tilskuddet ble lagt ut på hjemmesidene til Bodø kommune 18.5.2021. Søknadsfrist på midlene er 1.september, og prioritering av søknadene gjøres av Formannskapet ved møtet 14.10.2021.

Klimakommunikasjon
Forarbeidet på innretningen av arbeidet har startet. Vi avventer tilbakemelding på søknader om skjønnsmidler, samt to klimasatssøknader, som alle vil kunne gi en betydelig tilleggsfinansiering til budsjettet på 0,2mill. kr. Det er ikke ønskelig å lyse ut oppdraget, før svaret på søknadene foreligger. I tillegg har det vært dialog med nyby-prosjektet om samfinansiering av en kommunikasjonsstilling, som evt kunne tjene flere både klimabudsjettarbeidet og nybyprosjektet. Dette er nå lagt på is, og vi forventer å lyse ut midlene som eksternt oppdrag før sommeren.

Lavere byggesaksgebyr
Tiltaket er under arbeid. Det er utarbeidet forslag til rutine og søknadsskjema, men ikke iverksatt av byggesak per T1.

Utarbeide referansebane
I en referansebane utvikles en framskrivning på hvordan klimagassutslippene ville utvikle seg i framtiden uten lokale klimatiltak. For å si noe om effekten av klimatiltakene i budsjettet er det nødvendig å sammenligne en framtid med og uten klimatiltak. Tiltaket med å utarbeide referansebane har ikke egen økonomisk bevilgning fra klimabudsjettet, men det er søkt Statsforvalteren i Nordland om skjønnsmidler til dette. Hvis kommunen får tilsagn, vil tiltaket gjennomføres som en del av rulleringen av klimabudsjettet for perioden 2022 – 2025.

BUDSJETTREGULERING 2021 - tertial 1

Reg.nr: _____ **Hjemmel:** _____

Konto					Inntekter		Utgifter	
Art	Avd.	Funk	Tekst	AVD	Økning (-)	Reduksjon (+)	Økning (+)	Reduksjon(-)
Drift								
Økte utgifter/reduserte inntekter								
12700	1630	120	Advokatutgifter rettssak	AA			600 000	
11270	1795	120	Varslingsmottak PS 20/190	AA			400 000	
10110	1290	120	Vikarinnleie	ØF			350 000	
14700	1515	325	Støtte til bedrifter	NU			13 319 000	
13713	2355	201	Forskuttering av tilskudd til private bhg, korona midler	OK			6 000 000	
11271	6630	335	Overføring av driftsbudsjett fra OK (Idrett)	TA			3 400 000	
19050	8900	870	Aksjeutbytte, bortfall av utbytte	R8		17 000 000		
16500	8925	321	Kvotekraft svikt inntekter	R8		13 600 000		
15400	8950	880	Avsetning til fond - korona	R8			15 700 000	
15400	8950	880	Avsetning til fond - vaksinasjon	R8			7 380 000	
13711	3470	241	Basistilskudd fastlege, rekruttering	HO			685 000	
15500	8901	840	Avsatt til eget bundet fond	R8			13 319 000	
13800	8916	339	Tilskudd Salten Brann IKS	R8			3 300 000	
Red utgifter/økte inntekter								
19400	1630	120	Bruk av disp. fond	AA	(600 000)			
19400	1795	120	Bruk av disp. fond	AA	(400 000)			
17100	1290	120	Sykepengerefusjon	ØF	(350 000)			
19500	1515	325	Finansiering av støtte (avsatt på bundet fond)	NU	(13 319 000)			
19400	2355	880	Overføring fra disposisjonsfond, forskuttering av tilskudd	OK	(6 000 000)			
12309	2510	381	Overføring driftsmidler, idrettsanlegg og haller til TA	OK				(3 400 000)
18700	8901	800	Økt skatteinntekt	R8	(12 000 000)			
18000	8901	840	Økt rammetilskudd	R8	(33 000 000)			
18750	8901	800	Økt eiendomsskatt	R8	(6 000 000)			
18100	8901	840	Statstilskudd - koronastøtte bedrifter	R8	(13 319 000)			
19400	8950	180	Bruk av disposisjonsfond	R8	(2 965 000)			
19402	8950	880	Bruk av næringsfond - andel BK	R8	(3 700 000)			
Investeringer								
Økte utgifter/reduserte inntekter								
32300	9XXX	360	Toalett Kjerringøy, Strandåvika friluftsområde	OK			600 000	
32300	9XXX	360	Breivika Bystrand – egenandel til erverv av grunn	OK			150 000	
37290/39	9XXX	841/87	Fin. Av toalett og bystrand.	OK	(750 000)			
34700	9980	285	Ny by by flyplass/Avinor	R8			34 000 000	
39491	9980	880	Ny by by flyplass/Avinor	R8	(34 000 000)			
32300	9701	325	Langstranda	UE			1 500 000	
39491	9701	880	Langstranda	UE	(1 500 000)			
32300	9XXX	221	NY ID - Parkering Asphaugen barnehage	UE			2 000 000	
39100	9XXX	221	NY ID - Parkering Asphaugen barnehage	UE	(2 000 000)			
32300	9390	261	Sølvsuper helse- og velferdssenter	UE			108 500	
39100	9390	261	Sølvsuper helse- og velferdssenter	UE	(108 500)			
32300	9388	240	Krisesenteret i Salten	UE			15 000 000	
39100	9388	240	Krisesenteret i Salten	UE	(15 000 000)			
32300	9633	345	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vann)	TA			733 000	
39100	9633	345	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vann)	TA	(733 000)			
32300	9633	332	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vei)	TA			400 000	
39100	9633	332	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (vei)	TA	(400 000)			
32300	9726	332	Soløyvannet – omlegging vei	TA			489 000	
Reduserte utgifter/øte inntekter								
32300	9518	381	Vanningsanlegg isløkker – spillemidler	OK				(580 000)
38130	9518	381	Vanningsanlegg isløkker – spillemidler	OK		300 000		
37290/39	9518	841/87	Vanningsanlegg isløkker – avslutte ID	OK		280 000		
32300	9522	360	STImuli – Overføring restmidler	OK				(470 000)
37290/39	9522	841/87	STImuli – Overføring restmidler	OK		470 000		
32300	9224	222	Renovering av Aspåsen skole	UE				(2 000 000)
39100	9224	222	Renovering av Aspåsen skole	UE		2 000 000		
32300	9940	121	Rehabilitering og utvikling av bygg	UE				(108 500)
39100	9940	121	Rehabilitering og utvikling av bygg	UE		108 500		
32300	9379	254	HMS tiltak/bygg	HO				(6 500 000)
39100	9379	254	HMS tiltak/bygg	HO		6 500 000		
32300	9362	254	sonebaser hjemmetjenester	HO				(5 250 000)
39100	9362	254	sonebaser hjemmetjenester	HO		5 250 000		
32300	9341	254	tilpasninger ved eksisterende bo- og tjenestetilbud	HO				(3 250 000)
39100	9341	254	tilpasninger ved eksisterende bo- og tjenestetilbud	HO		3 250 000		
32300	9633	353	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (avløp)	TA				(733 000)
39100	9633	353	Oppgradering ledningsanlegg Knaplund (avløp)	TA		733 000		
32300	9715	332	Oppgradering kommunale veier	TA				(400 000)
39100	9715	332	Oppgradering kommunale veier	TA		400 000		
39491	9726	880	Tomteutbyggingsfondet - Soløyvannet – omlegging vei	TA				(489 000)
Tekniske korrigeringer								
10911	8919	171	Pensjon	R8			56 416 000	
10941	8919	171	Pensjon	R8				(1 188 000)
10951	8919	171	Pensjon	R8			4 994 000	
10992	8919	171	Pensjon	R8			4 836 000	
10911	8919	170	Pensjon	R8			15 600 000	
19401	8919	880	Pensjon	R8	(65 058 000)			
10990	8919	173	Pensjon	R8				(15 600 000)

Konto					Inntekter		Utgifter	
Art	Avd.	Funk	Tekst	AVD	Økning (-)	Reduksjon (+)	Økning (+)	Reduksjon(-)
1590X	8907	Mange	Avskrivninger til 2020 nivå	R8			62 499 000	
19900	8907	860	Avskrivninger til 2020 nivå	R8	(62 499 000)			
SUM					(273 701 500)	49 891 500	263 778 500	(39 968 500)

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/464	413– 5.3

SAK 35/21

Rapport forvaltningsrevisjon: Helse og omsorg – institusjonsdrift

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 21.05.2021: Rapport forvaltningsrevisjon: Helse og omsorg - Institusjon

Bakgrunn for saken:
Rapporten er bestilt med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2023 som ble vedtatt i bystyrets sak 20/72. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. Renovasjon (under bestilling)
2. **Helse og omsorg – institusjonsdrift**
3. Grunnskole, spesialundervisning
4. Personvern / Informasjonssikkerhet
5. Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet
6. Barnevern – vertskommunesamarbeid (under bestilling)
7. Forvaltning av boliger
8. Offentlige anskaffelser

Etter opprinnelig tidsplan skulle rapporten vært ferdig desember 2020 og med et timebruk på 300 timer. Økt prioritet på annet område (undersøkelser, deretter forvaltningsrevisjon HR-kontoret) har ført til at inneværende rapport er forsinket. Revisor opplyser en faktisk tidsbruk

på 400 timer, og at mye av det som var gjort sommer /høsten 2020 måtte gjøres om igjen grunnet ny oppstart av prosjektet.

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært *å finne ut hvorfor institusjonsdrift i Bodø kommune har så store kostnadsdrivere. Deretter vil revisjonen se på om rådmannen følger opp disse budsjettavvikene i henhold til gjeldende retningslinjer.*

Følgende to problemstillinger har vært undersøkt i denne revisjonen:

1. Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?
2. I hvilken grad følger rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?

Problemstilling er en rent deskriptiv problemstilling, og det er dermed ikke satt opp revisjonskriterier tilknyttet denne.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a:

- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Kommuneloven
- KS veileder Orden i eget hus – Kommunedirektørens internkontroll
- Kommunens egne vedtak og rutiner

Utledning av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 2 til rapporten (side 38-40).

Undersøkelsene er gjennomført ved gjennomgang av dokumenter, samt intervju med 4 avdelingsleder og 2 virksomhetsledere på hhv Stadiontunet og Hovdejordet og Vollsletta. I tillegg har revisor fått informasjon fra dialog med ansatte ved Økonomikontoret, Kommunalleder HO og Områdeleder institusjon.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 1. Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?

Revisor viser innledningsvis til funnene i rapport 2019 fra Agenda Kaupang, hvor hovedkonklusjonen er at kommunen har god tjenestekvalitet, svake finanser og et høyt kostnadsnivå i tjenestene.

Netto driftsutgift per plass i institusjon var kr 1,1 mill, hvilket er kr 0,27 mill mer enn snittet i KOSTRA-kommunegruppen. Med 329 sykehjemsplasser utgjør differansen kr 89 mill sammenholdt med kommunegruppen. Også utgiftene til institusjonslokaler er høye sammenlignet med KOSTRA-gruppen med en differanse på cirka kr 5 mill,

Revisor omtaler et dilemma ved dagens organisering / enhetsstørrelse innen institusjon:

> *«Bodø kommune har små enheter. Det er kjent at en slik organisering av tjenesten vil være dyrere enn dersom enhetene er større. Målet med dette er likevel at tjenestekvaliteten erfaringsmessig er bedre i små enheter. Men det blir større*

utfordring med fleksibilitet og stordriftsfordelene vil i mindre grad gjøre seg gjeldende med denne organiseringen.»

Videre beskriver revisor Prosjekt smart helse, hvor intensjonen er at dette skal bli et redskap for å foreta riktige og nødvendige prioriteringer for å utnytte kommunens ressurser (økonomiske, arealmessige og personalmessige) best mulig. I tillegg er kommunen deltager i en rekke velferdsteknologiske programmer.

Når det gjelder kostnadsdriverne innen institusjonsdrift, så viser intervjuene entydig at det største merforbruket kommer fra innleie av personell fra vikarbyrå; i denne sammenheng blir det vist til at en innleid person har cirka 3 ganger så høy kostnad som en ansatt. Innleie av slik arbeidskraft utløses av sykefravær, høy turnover i stillinger og mangel på fagutdannet helsepersonell. Det er iverksatt et kompetanseprosjekt som skal se på hvordan arbeidsoppgavene bør fordeles mellom faggruppene. Deler av prosjektet er iverksatt. Ifølge rapporten er besparelsene knyttet til prosjektet likevel i størrelsesorden kr 6 mill i 2020. Innsparingspotensialet tilsvarende iverksettelse ved Stadiontunet er på kr 10-11 mill.

Stadiontunet: Rapporten nevner et betydelig sykefravær for tiden (tre avdelinger med hhv 15, 15, og 46 % sykefravær). Videre nevnes at sykehjemmet har hatt dårlig omdømme og utfordringer med arbeidsmiljø, men at det er oppnådd forbedringer. Det er i tillegg satt inn *«betydelige tiltak for å rekruttere»*.

Hovdejordet og Vollsletta: Sykefraværet 2020 før korona var rundt 8 %, mens tall for 2019 var på 12-13 %. Det arbeides mye med oppfølgning av sykemeldte, men også med rekruttering og arbeidsmiljøtiltak. Rapporten får frem at det arbeides en del med velferdsteknologi, men at *de har ikke sett at dette gir mulighet for å senke bemanningen ennå.*

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 2. I hvilken grad følger rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?

Revisjonskriterier:

1. Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner for økonomirapportering.
2. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.
3. Kommunedirektøren skal foreslå endringer i årsbudsjettet hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik.
4. Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram tiltak som er konkrete og tallfestede.

Innsparingstiltakene skal være:
a. Realistiske.
b. Egnede til å sikre innsparing som gjør at regnskapet stemmer med budsjettet.

Rutiner for økonomirapportering: Det foreligger ikke et sett med formelle rutiner, men gjennomføringen av rapporteringen er uansett relativt lik for de som revisor har snakket med. Rapporteringen har frem til februar 2021 vært gjennomført ved bruk av styringssystemet Styrhuset, men dette erstattes av systemet Framsikt.

Revisor har hatt en gjennomgang av økonomirapporter fra hhv Hovdejordet / Vollsletta og Stadiontunet. For først nevntes del nevne revisor at rapporteringen er relativt fyldig og konkret, inkludert merforbruk på ulike områder og mulige besparende tiltak. For sist nevnes del er opplyser revisor at det i all hovedsak rapporteres på merforbruk, og at rapportene varierer mye på hvor informativ de er og i hvilken grad det oppgis tiltak (iverksatt eller som skal iverksettes).

Fra rapporten:

> *Ettersom det ikke finnes en formell rapporteringsrutine, finnes det heller ikke noen formell rutine for å gi tilbakemelding til institusjonslederne på rapporteringen de gjør. Områdeleder institusjon gir imidlertid utrykk for at det har vært veldig tett og god oppfølging særlig opp mot Stadiontunet med de særlige utfordringene som har vært der. Økonomileder sier at de også nå har spesiell oppfølging fra økonomikontoret.*

Revisor peker i rapporten på at det er nødvendig med en formell rutine for økonomirapportering på området.

Rapportering til kommunestyret to ganger i året: «*For hver tertial er det rapportert budsjett for året, regnskap pr tertial, sammenholdt med regnskap samme tertial året før, avvik så langt, prognose årets slutt og regnskap og resultat året før. Dette er oppgitt pr område».* Revisors vurdering er at *«Rapportene gir slik revisor ser det relativt god oversikt over hvordan det står til på de forskjellige områdene og institusjonene i Bodø kommune»*

Forslag om budsjettregulering: Revisor har gått gjennom tertialrapporter 2018 til og med 2020. I disse er det ikke lagt frem forslag om regulering av budsjett innen institusjonsdrift. Revisor nevner eksempler på forventet merforbruk på hhv kr 6 mill (T2 2018), kr 10 mill (T2 2019) og kr 19 mill (T2 2020). Revisor påpeker følgende: *«Når det ikke reguleres inn dekning for merforbruket i budsjettet må det fremsettes konkrete tallfestede tiltak som er egnet til å sikre innsparing som gjør at regnskapet stemmer med budsjettet.»*

Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram innsparingstiltak: Revisors rapport siterer fra økonomirapportenes beskrivelser når det gjelder tiltak. Etter revisors vurdering er *«tiltakene ikke (er) tilstrekkelig konkretisert og tallfestet. En konkretisering og tallfesting ville sette bystyret i stand til å vurdere om tiltakene er rasjonelle og egnet til å øke inntektene eller gi besparelser i tilstrekkelig grad».*

Revisors konklusjon og anbefaling:
Revisor konkluderer med at rådmannen følger i god grad opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer.

Basert på undersøkelsene, funnene og konklusjonen, gir revisor følgende anbefalinger:

1. Bodø kommune skal utarbeide en nødvendig formell rutine for økonomirapportering

2. Bodø kommune skal rapportere til bystyret med egnede tiltak som er konkrete og tallfestede

3. Bodø kommune bør stille krav til at institusjonslederne og alle leddene i rapporteringen skal rapportere egnede tiltak som er konkrete og tallfestede

4. Bodø kommune bør benytte intern god praksis til å forbedre kommunens praksis (her med tanke på rapporteringsrutiner for økonomi)

Rådmannens kommentar:
Rådmannens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten (vedlegg 1)

Vurdering:
Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport vedrørende byggforvaltning i samsvar med bestillingens innhold. Opprinnelig tidsplan tilsa ferdig rapport i desember 2020. Kontrollutvalget er holdt orientert om at annen og høyere prioritert forvaltningsrevisjon (HR-kontoret) ville medføre forsinkelser innen Helse og omsorg Institusjon.

Rapporten konkluderer med at rådmannen i god grad følger opp budsjettavvikene, men det er likevel mangler for å ivareta krav til økonomistyring og rapportering. Revisor har på denne bakgrunn gitt konkrete anbefalinger til forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til bystyret):
1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Helse og omsorg Institusjon er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber rådmannen merke seg rapportens anbefalinger.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON

Forvaltningsrevisjon

HO-Institusjon

Bodø kommune

Rapport mai 2021

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø kommune, Fauske, Gildeskål, Hamarøy. Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 3 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Silje Fisktjønmo - statsviter, Kai Andre Blix - siviløkonom og Bjørn Vegard Gamst - jurist, med bred erfaringsbakgrunn fra både offentlig- og privat virksomhet.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens §23-3. Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon (RSK001).

Kontrollutvalget i Bodø kommune vedtok i møte 25.08.2020 sak 35/20 å gjennomføre en denne forvaltningsrevisjonen på HO-institusjon i Bodø kommune. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Bodø kommune, den 21.05.2021

Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD **2**

SAMMENDRAG **4**

1 INNLEDNING **6**

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING OG BAKGRUNN 6

1.2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER 6

1.2.1 Problemstillinger *6*

1.2.2 Revisjonskriterier *7*

1.3 METODE OG AVGRENSNING 7

2 UTLEDEDE REVISJONSKRITERIER, FAKTA OG VURDERINGER **9**

2.1 FAKTADEL 9

3 REVISORS VURDERING **29**

3.1 KONKLUSJON OG ANBEFALING 32

3.1.1 Konklusjon *32*

3.1.2 Anbefalinger *33*

4 RÅDMANNENS KOMMENTAR **34**

4.1 BEMERKNINGER 34

5 LITTERATUR OG KILDEREFERANSER **35**

LOVER OG FORSKRIFTER 35

OFFENTLIGE DOKUMENTER 35

INTERNE DOKUMENTER 35

6 VEDLEGG **37**

VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN 37

VEDLEGG 2. UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER 38

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har med denne undersøkelsen forsøkt å belyse hvorfor institusjonsdrift i Bodø kommune har så store kostnadsdrivere og om Rådmannen følger opp budsjettavvikene i henhold til gjeldende retningslinjer.

I prosjektet forsøker vi å utrede og besvare følgende problemstillinger:

1. **Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?**
2. **I hvilken grad følger Rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?**

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier, intervjuer og samtaler med en rekke relevante ledere i Bodø kommune.

For problemstilling 1 har vi kommet fram til:

Bodø kommune har store kostnader på institusjonsdrift som blant annet skyldes stor mangel på sykepleiere. Høyt sykefravær ved enkelte enheter og mangel på fagkompetanse gjør det nødvendig med bruk av vikarer fra private vikarbyrå. Mer fleksibel bruk av kompetanse vil kunne bedre dette. Det er iverksatt prosjekter hvor det arbeides med å optimalisere bruken av kompetanse.

Mange fagarbeidere går fortsatt i deltidsstillinger med en kompetanse som det er knapphet på. I tillegg har Bodø kommune valgt å etablere små enheter som er mer kostbare pr. plass enn store enheter. Det er flere faktorer som som spiller inn, men disse er noen av de viktigste.

For problemstilling 2. har vi gjort følgende vurderinger:

Bodø kommune har ikke en formell rapporteringsrutine for økonomirapportering på HO sitt område. Tertialrapporteringen gjennomføres to ganger i året og gir i all hovedsak den oversikten den skal. Det er ikke foreslått budsjettregulering for institusjonsdrift i tertialrapportene i perioden 2018-2020. Med merforbruk av den størrelsesorden det meldes om i tertialrapportene mener revisor at tertialrapportene skal være tydligere når det gjelder rapportering av konkrete tallfestede tiltak for inntjening eller besparelse.

Konklusjon:

Rådmannen følger i god grad[1] opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer.

[1] Se metodekapitlet

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling og bakgrunn

På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Bodø kommune sak nr. 25/20, leverer Salten Kommunerevisjon IKS forslag til prosjektplan for *«Helse og omsorg – institusjon».*

På Kontrollutvalgets møte 19.05.20, sak 25/20 er dette prioritert som nummer 2 på listen i plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023.

Formålet med prosjektet er å finne ut hvorfor institusjonsdrift i Bodø kommune har så store kostnadsdrivere. Deretter vil revisjonen se på om Rådmannen følger opp disse budsjettavvikene i henhold til gjeldende retningslinjer.

1.2 Problemstillinger og revisjonskriterier

1.2.1 Problemstillinger

I prosjektet forsøker vi å utrede og besvare følgende problemstillinger:

1. **Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?**
2. **I hvilken grad følger Rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?**

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju og samtaler med en rekke personer som har vært involvert i prosessen.

1.2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes mot. Revisjonskriteriene danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

Problemstilling 1 er en deskriptiv problemstilling hvor hovedvekten er å utrede fakta. Slike problemstillinger krever ingen kriterier.

Problemstilling 2 er en normativ problemstilling hvor vi undersøker om kommunen følger opp de gjeldende retningslinjene på området

Revisjonskriteriene er utledet fra følgende kilder:

- Forskriften om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Kommuneloven
- KS veileder Orden i eget hus – Kommunedirektørens internkontroll
- Kommunens egne vedtak og rutiner

1.3 Metode og avgrensning

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Innsamlingen av data baserer seg på intervju med følgende personer:

1. Avd. leder Hovdejordet
2. Avd. leder 2. etasje Stadiontunet
3. Avd. leder 3. etasje Stadiontunet
4. Konstituert avd. leder 4. etasje Stadiontunet
5. Virksomhetsleder Hovdejordet og Vollsletta
6. Virksomhetsleder Stadiontunet

Intervjuene er gjennomført med åpent intervju og alle intervjuene er verifisert i henhold til standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

I tillegg har vi gjennomført samtaler og digitale møter med:

1. Leder, økonomikontoret
2. Rådgiver, økonomi
3. Kommunaldirektør HO
4. Områdeleder institusjon

I undersøkelsen har vi også innhentet dokumenter for gjennomgang og analyse.
For å avgrense prosjektet har vi valgt ut to sykehjem som utredes i problemstilling 1, det er også disse vi konsentrerer oss om i problemstilling 2 i tillegg til rådmannsleddet:

1. Stadiontunet Sykehjem
2. Hovdejordet og Vollsletta Sykehjem

Revisor legger til grunn at de fakta som er innsamlet gir tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingene.

Vi har i hovedsak avgrenset mot andre områder enn institusjon. For problemstilling 2 har vi valgt å konsentrere oss om årsbudsjett slik problemstillingen legger opp til.

2 Utledede revisjonskriterier, fakta og vurderinger

I dette kapitelet har vi utredet problemstilling 1. Vi har først gjort rede for utfordringene med institusjonsdrift i kommunen generelt og de prosjektene som er igangsatt for å ivareta disse utfordringene som i resultat handler om økonomi. Deretter har vi valgt ut to institusjoner hvor vi har gått inn for å finne mer konkrete utfordringer som må løses for å få ned utgiftene på institusjonsområdet.

Etter denne delen tar vi opp problemstilling 2 og presenterer revisjonskriteriene som utgjør grunnlaget for å vurdere Bodø kommune sin praksis for budsjettbehandling. Vi har deretter presentert fakta som skal gjenspeile Bodø kommune sin praksis. Den fulle utledningen av revisjonskriteriene er satt opp i vedlegg II til rapporten.

2.1 Faktadel

Første problemstilling:

1. **Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?**

Agenda Kaupang
Agenda Kaupang gjorde i 2019 en analyse av de økonomiske nøkkeltallene for Bodø kommune og sammenliknet med andre kommuner.

Bodø kommune ble sammenlignet med Drammen, Kristiansand, Skedsmo, Fredrikstad, Ålesund og Skien, samt Kommunegruppe 13, som er kommuner med 20.000–120.000 innbyggere. Undersøkelsen bygger på tall fra KOSTRA for 2018.

Hovedkonklusjonen var at Bodø kommune har god tjenestekvalitet, svake finanser og et høyt kostnadsnivå i tjenestene.

Kostnadsnivået i tjenestene ble vurdert på grunnlag av behovskorrigerte netto driftsutgifter. Netto driftsutgifter er den utgiften kommunestyret må bevilge (utgift minus driftsinntekter og refusjoner). Utgiftene ble korrigert for forskjeller i demografi, geografi og sosiale forhold for å gjøre kommuneregnskapene sammenlignbare. Kostnadsnivået i Bodø kommune var 321 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 13 i 2018.

Netto driftsutgift per plass i institusjon var 1,1 millioner kroner når både barnebolig og sykehjemsplasser ses sammen. Det er 0,27 millioner kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen i enhetspris mellom Bodø kommune og kommunegruppen utgjør 89 millioner kroner (329 sykehjemsplasser).

Høye utgifter til institusjon kan komme av høy sykehjemsdekning (og barneboliger) eller høye utgifter per plass. Bodø kommune har litt høyere sykehjemsdekning enn kommunegruppen. Antall plasser i sykehjem tilsvarte 17 prosent av innbyggere over 80 år. Det var 1 prosentpoeng mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 13. Forskjellen utgjorde omtrent 18 millioner kroner (18 plasser). Bodø kommune hadde nest høyest sykehjemsdekning av sammenligningskommunene. Dekningen hadde gått ned med to prosentpoeng de siste tre årene.

Utgiftene til institusjonslokaler i Bodø kommune er høye. Behovskorrigerte netto utgifter er 1.000 kroner per innbygger. Det er 100 kroner mer enn gjennomsnittet i kommunegruppen. Forskjellen utgjør 5 millioner kroner. Utgiften har økt med 200 kroner de siste fire årene. Bodø kommune hadde de dyreste institusjonslokalene i sammenligningskommunene.

Bodø kommune prioriterte institusjonstjeneste for eldre, høyt. Utgiftene til brukergruppen «Andre brukere», som er hovedsakelig eldre, var høyere enn i gjennomsnittet for referansegruppen. I 2018 skyldtes disse høye utgiftene i hovedsak institusjon, som var rundt 50 prosent høyere enn gjennomsnittet av de 12 kommunene.

Kommunedelplan for Helse-, omsorgs og sosialtjenestene i Bodø kommune 2018 – 2030

Det ble vedtatt ny visjon, mål og strategier som Bodø kommune skal arbeide etter for å sikre fortsatt gode helse-, omsorgs og sosialtjenester for innbyggerne i Bodø kommune i fremtiden. Planen trekker opp hvilken retning tjenestene utvikles i, og hva innbyggerne kan forvente av Bodø kommune fremover. Planen skal videre sikre at målene i Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 og andre politiske vedtak og nasjonale føringer følges opp.

Kommuneplanens samfunnsdel påpeker at:
"Eldre er i dag generelt sett friskere og mer funksjonsdyktige enn tidligere. Samtidig vil flere eldre gi økt etterspørsel etter helsetjenester. Flere vil ha behov for støtte og hjelp for å leve et meningsfullt liv. Den spreke pensjonisten må i større grad bidra. Kommunen vil legge til rette for økt samarbeid med det frivillige Bodø kommune, for å oppnå målet om en meningsfull hverdag for alle.

Ressurser i form av økonomi og personell vil være en utfordring framover. For å sikre nok ressurser til omsorg for de sykeste og mest hjelpetrengende, vil den enkelte som etterspør tjenester få tilbud om opptrening og tilrettelegging, for å kunne mestre hverdagen mest mulig selvstendig.

Også bruk av velferdsteknologi vil være en del av framtidens løsninger. Utviklingen går raskt, og Bodø kommune skal fortsette å være i front. Innbyggerne vil bli møtt med en forventning om å ta i bruk teknologi for å kunne være selvstendig i egen eller tilrettelagt bolig lengst mulig.

Omsorgsboliger, bofellesskap og institusjonsplasser vil være tilbud for de som ikke lenger kan bo selvstendig. Alternative boformer og individuelle ønsker vil prege utvikling av tilbudene i fremtiden.

Personalet og deres kompetanse er den viktigste ressursen for å sikre kvalitet på kommunale tjenester. Utvikling av heltidskultur er nødvendig for å møte kompetanse- og ressursbehov."

Bodø kommune har små enheter. Det er kjent at en slik organisering av tjenesten vil være dyrere enn dersom enhetene er større. Målet med dette er likevel at tjenestekvaliteten erfaringsmessig er bedre i små enheter. Men det blir større utfordring med fleksibilitet og stordriftsfordelene vil i mindre grad gjøre seg gjeldende med denne organiseringen.

Prosjekt smart helse

Bodø kommunes bystyre vedtok i sak 19/33 i møte 28.03.2019 å gjennomføre prosjektet «Smart helse», med formål å være et redskap til å foreta riktige og nødvendige prioriteringer med tanke på best mulig utnyttelse av kommunens ressurser, både økonomiske, arealmessige og personalmessige. Samtidig skal det samarbeides med øvrige ressurser i kommunen.

Prosjektet ble igangsatt 01.01.2020. I prosjektets beskrivelse tas det opp at Bodø kommune står foran store utfordringer med å ivareta stadig nye og økende behov innenfor helse- og omsorgssektoren samtidig som det ikke er påregnelig med en tilsvarende økning i driftsøkonomien. Prosjektet bygger på en analyse SINTEF har gjennomført i 2019 av Bodø kommunes demografiske utvikling. Analysen gir følgende hovedtrekk:

I Bodø kommune vil det bli en stor økning i antall eldre fremover, særlig eldre over 80 år. I år 2030 vil det være 72,7 % flere eldre over 80 år enn det var i 2018. Innen 2040 vil befolkningsgruppen 80 år og eldre øke med 146 prosent og gruppen 67 – 79 år vil øke med 57 %. Samtidig viser prognosen at veksten i den delen av befolkningen som er yngre enn 67 år kun vil øke med 7
prosent frem til 2040.

I prosjektet har de satt opp følgende hovedtemaer og utfordringer som må imøtegås:

- Flere multisyke/kronikere
- Oppgaveskyv mot kommunen
- Teknologisk utvikling
- Kampen om arbeidskraften med kompetanse
- Økonomisk bærekraft reduseres

Velferdsteknologi

Bodø kommune er med i en rekke velferdsteknologiske programmer:

- Nasjonalt velferdsteknologiprogram (Helsedirektoratet)
- Nasjonalt velferdsteknologisk knutepunkt (Helsedirektoratet)
- Medisinsk avstandsoppfølging av kronisk syke (Helsedirektoratet)
- BIA prosjektet Smart Omsorg (Telenor, Sintef)
- Avstandsoppfølging av kronikere (Nordlandssykehuset)
- Nordic Health Cluster (Botnia-Atlantica Interreg)
- Helse/Horisont 2020 (Nordlandsforskning/RFF)
- Innovasjonsarena (Nordlandssykehuset, Nord Universitet, Nordland Fylkeskommune)

Velferdsteknologi kan deles i fire hovedområder:

- Trygghets- og sikkerhetsteknologi omfatter teknologier som skal skape trygge rammer omkring enkeltindividets liv og mestring av egen helse. Trygghetsalarmer er i dag den mest brukte løsningen i denne gruppen. GPS sporing er en teknologi som man er i gang med å utvikle på dette området.

- Kompensasjons- og velværeteknologi omfatter teknologier som bistår når f.eks. hukommelsen blir dårligere, eller ved fysisk funksjonssvikt. Gruppen omfatter også teknologi som gjør hverdagslivet mer komfortabelt –f.eks. styring av lys og varme.

- Teknologi for sosial kontakt omfatter teknologier som bistår mennesker med å komme i kontakt med andre, f.eks. videokommunikasjonsteknologier.

- Teknologi for behandling og pleie omfatter teknologi som kan bidra til at mennesker gis mulighet til å bedre mestre egen helse, for eksempel ved kronisk lidelse. Automatisk måling av blodsukker, blodtrykk mv. med eller uten interaksjon med helsepersonell er eksempler på slike hjelpemidler.

Institusjonsnivået

Vi har valgt å undersøke to institusjoner for å undersøke hva som utgjør de største kostnadsdriverne og hva som er gjort for å motvirke disse.

Alle de intervjuede[2] fra begge de utvalgte sykehjemmene[3]har fortalt at det største merforbruket kommer fra innleie av nødvendig fagkompetanse fra vikarbyrå.

De regner med at kostnaden av en innleid fagperson fra vikarbyrå er ca. tre ganger så høy som å ha den samme personen ansatt direkte. I tillegg kommer utfordringen med at de innleide ikke er like godt kjent med institusjonens rutiner, det kan være språkutfordringer og mellommenneskelige forhold som gjør at selv veldig dyktige innleide fagpersoner ikke kan måle seg med en fast ansatt.

Det som ligger bak behovet for innleie av personell er etter det som kommer fram i intervjuene hovedsakelig:

- Sykefravær
- Høy omløpshastighet (turnover)
- Sykepleiermangel/mangel på fagutdannet helsepersonell

Disse utfordringene forsøkes og har vært forsøkt løst på forskjellige måter.

Kompetanseprosjektet i HO[4] 2021

Institusjonslederen på Hovdejordet og Vollsletta forteller at en viktig grunn til at det driften er dyr i Bodø kommune, er at kompetansen blir brukt på feil måte. Han forteller at de gjorde en kartlegging av dette våren 2019. Kartleggingen gikk på både sykepleierressursene og

[2] Avd. leder Hovdejordet, Avdelingsleder 2. etasje ST, Avdelingsleder 3. etasje ST, Konstituert avd. leder 4. etasje ST, Virksomhetsleder Hovdejordet og Vollsletta, Virksomhetsleder Stadiontunet.

[3] Hovdejordet og Vollsletta Sykehjem og Stadiontunet Sykehjem

[4] Helse og Omsorg

vernepleierressursene, helsefagarbeiderne og assistentene. Han forteller at det kom klart fram av undersøkelsen at sykepleierne i løpet av en normal arbeidsuke brukte over 50% av tiden sin på oppgaver som ikke var avhengige av kompetansen som sykepleier. Sykepleiere utførte forefallende arbeidsoppgaver som vasking, rydding, bretting av klær, rydde og fylle på lager, og liknende. Dette kunne andre arbeidsgrupper gjort. Han forteller at de ikke har klare føringer for hvem som skulle gjøre. På lik linje gjorde også helsefagarbeiderne mye som assistentene kunne gjort. Dette førte til at de ikke fikk brukt sykepleierkompetansen på riktig måte. Han forteller at dette førte til at de måtte leie inn ekstra sykepleiervikarer fra byrå for å løse alle oppgavene.

Institusjonsleder forteller at de opprettet en prosjektgruppe ledet av fagutvikleren hos dem. De samlet alle profesjonene og arbeidet fram en veldig god prosjektplan der de satte opp hvordan arbeidsoppgavene burde fordeles. Før pandemien var planen å kjøre en pilot på Vollsletta. På grunn av pandemien har de ikke fått gjennomført dette, men de har tatt ut sykepleierne og kjører dem på topp[5].

«De skal være sykepleiere og håndtere sykepleieroppgavene og så er det er assistenter som skal stå for renhold, og helsefagarbeiderne som skal ta den direkte pleien, slik som vask og stell av pasienter. Det er ikke sagt at ikke sykepleierne og vernepleierne skal gjøre det, men de gjør det bare hvis de har tid.»

Prosjektet ble presentert for Kommunaldirektøren Arne Myrland og nå er det laget et overordnet prosjekt i HO[6] for å se videre på dette med personalutnyttelse og ressursbruk på dette området. Det samme er også omtalt i Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for 2021-2024. Stadiontunet sykehjem skal være en pilot for å se nærmere på dette.

[5] Dette betyr at sykepleierne kommer i tillegg til normal mating vask og stell.

[6] Helse og Omsorg

Institusjonslederen på Hovdejordet og Vollsletta forteller videre at da han startet avtalte de med utleiefirmaene på forhånd for å leie inn for å få til ferieavviklingen på sommeren. Da var det innleie for flere millioner.

Sommeren 2020 ble de enige om å ikke bruke innleie for ferieavviklingen forteller han. Da kjørte de med sykepleier på topp og klarte seg gjennom sommeren uten innleie. Det var nesten utelukkende positive tilbakemeldinger på dette. Arbeidsmiljøgruppen var også fornøyde med det. De kan derfor nå sommeren 2021, sier han, planlegge år med to ganger fire uker ferie uten innleie.

Institusjonslederen sier videre at de hadde besparelser i 2020 på ca. 6 millioner på bakgrunn av dette prosjektet. Lederen av økonomkontoret bekrefter anslaget og forteller at sparepotensialet på Stadiontunet ved et liknende prosjekt der, er på 10-11 millioner.

Prosjektet har også andre gode synergier med tanke på at de forskjellige profesjonene får jobbe med fagene sine og utvikle seg og bli bedre og tryggere på fagoppgavene, bedre trivsel og lavere turnover sier Institusjonslederen på Hovdejordet og Vollsletta.

STADIONTUNET

Sykefravær

På Stadiontunet har de hatt stor utfordring med sykefravær. De intervjuede forteller at de de pr dags dato har sykefravær på ca. 15% i to avdelinger og på 46% i en avdeling. De kjenner til årsaker som kan ha sammenheng med at sykefraværet er såpass høyt i den ene avdelingen. Avdelingen hadde i mars 11 hundreprosent stillingshjemler, 6 sykepleierstillinger og 5 hjelpearbeidere, av de er 6 ute i sykemelding. Ellers forteller de om utfordringer med at en tredjedel av sykepleierstillingene er ubesatt og at de får et høyt press på de som er på jobb. Dette fører igjen til ytterligere sykefravær. Dette blir en ond sirkel som de har utfordringer med å komme ut av. De har ikke klart å ivareta en forsvarlig drift uten innleie fra vikarbyrå, forteller de intervjuede.

Turnover og mangel på sykepleiere/fagpersonell

De intervjuede har fortalt at de på Stadiontunet slet med dårlig omdømme. Det var avisskriverier og diverse uheldig oppmerksomhet som gikk på fryktkultur og dårlig ledelse.

For å finne en løsning på det hadde de firmaet Mind Up inne og skulle se på hvordan de arbeidet. De intervjuet alle, både sykepleiere og avdelingsledere og virksomhetsleder og de ufaglærte. Målet var å få en oversikt over situasjonen for å finne ut hva som kunne gjøres annerledes for å få et bedre arbeidsmiljø. De intervjuede mener at forholdene er endret og at dette går i riktig retning nå.

De har hatt utfordringer på ledernivå i forhold til stabilitet. Dette forteller de kom av sykdom hos tidligere institusjonsleder.

De intervjuede forteller at de har hatt stor «turnover» og at de har satt inn betydelige tiltak for å rekruttere.

De har gjennomført besøk på universitetet, og stått på stand for å rekruttere studenter. Denne metoden har gitt dem flere praksisstudenter. Når de rekrutteres til praksis er det viktig å få dem til å trives sånn at de søker seg dit når de er ferdige sykepleiere/fagarbeidere.

De forteller at de har prøvd å legge opp til at opplæringen som gis er god, de har en fagutvikler som har som oppgave å kvalitetssikre opplæringen. Dette skal sikre at den interne opplæringen er god.

De benytter også NAV og Jobb Norge for å søke etter personer med fagkompetanse som kan rekrutteres. I tillegg forteller de at de benytter Facebook, og nå også skal inn på å Instagram. Institusjonslederen forteller at utfordringen der er at alle de andre institusjonene og sykehuset opererer på samme måte og at de starter litt i motbakke på grunn av det omdømmeproblemet de som oppsto hos dem for noen år tilbake.

En av avdelingslederne som sitter i rekrutteringsutvalget fortalte følgende:

«Vi har arbeidet mye opp mot universitetet. Vi har laget informasjonsblad, stått på stand og delt ut brosjyrer og snakket med folk. Vi har prøvet å gjøre stillingsannonsene mer attraktive og interessant, å få bort dette generiske «kjedelige» standardpreget. Vi har brukt bilder fra institusjonen i annonsene. Vi benyttet oss av alle de nytilsatte og fant ut hvorfor de valgte å arbeide her og så brukte vi det i annonsen. Og så skal vi i gang med nye framstøt nå.»

De intervjuede forteller også at de har utviklingssamtaler med alle de ansatte slik at de selv kan komme på banen og fortelle hva de ønsker av faglig påfyll og utvikling framover. De kan da søke etter kompetansemidler og få til litt faglig påfyll.

En av avdelingslederne sier at det er gjort mye for å rekruttere og de har lyktes til dels med dette. Det som de har lyktes dårligere med er å beholde. Her kunne det nok vært gjort mer. Avdelingslederen forteller videre at når de ikke klarer å holde på folk over tid får de ikke bygget seg opp på en måte som gir ro og trygghet for de ansatte.

Institusjonslederen forteller at de har fått og bruker midler på stipend for å betale studiet for studenter. Disse binder seg for to år hos dem når de er ferdig utdannet. Dette har imidlertid ikke gitt så stor effekt, fordi andre som ønsker å ansette dem etterpå kan kjøpe dem fri.

Hvis vi kunne tatt litt av det vi må bruke på innleie, og brukt på å rekruttere og beholde hadde det vært mye billigere på sikt for kommunen. Institusjonslederen forteller at de har bedt Områdeleder Institusjon om økonomiske virkemidler i form av bonus for å få folk til å bli. Ordningen de har tenkt på utløser bonus for hver 12. måned for fagarbeidere som jobber der. Men det kan ta tid å få til slike ordninger på plass i en såpass stor by som Bodø kommune.

Institusjonslederen gir uttrykk for at kommunen burde ha tenkt litt mer på muligheten av at ikke hver virksomhet rekrutterer til seg selv, men at kommunen rekrutterer til alle felles. Dette ville kunne føre til bedre kontroll for kommunen og større fleksibilitet. Det blir litt for mye konkurranse innad i kommunen om de samme fagarbeiderne.

Videre forteller institusjonslederen at de har arbeidet med å innføre en ny arbeidsmetodikk for å rendyrke fagkompetansen slik at sykepleierne brukes til sykepleieroppgaver og ikke andre oppgaver. Dette har de ikke fått helt til å fungere så de jobber med et nytt forslag til hvordan dette skal gjennomføres.

Institusjonslederen på Stadiontunet mener de har alminnelige utfordringer i staben. «Med så mye folk er det alltid elementer en må jobbe med.» De har en stor arbeidsmiljøgruppe med ambassadører ute i avdelingene og mener de kjenner til utfordringene. Det arbeides på denne måten holdningsskapende hele tiden på alle nivå i alle avdelingene.

Institusjonslederen sier de ikke har høyere servicenivå enn de strengt tatt må ha for å være innenfor det som kan beskrives som faglig forsvarlig. Han mener det vil kunne bli lovbrudd og masse klager. Han baserer dette på tilbakemeldinger som kommer fra alle gruppene arbeidstakere hos oss. De er jo også «livsgledesertifisert» med de kravene de må følge opp med det.

HOVDEJORDET OG VOLLSLETTA

Sykefravær

På Hovdejordet og Vollsletta forteller institusjonsleder at de i 2020 før korona hadde sykefravær på rundt 8% mens de i 2019 lå opp mot 12-13%. Han forteller at de arbeider godt med oppfølging av sykemeldte. Avdelingslederen på Hovdejordet gir uttrykk for at sykefraværsoppfølging er viktig og at hun synes det er en fin oppgave, men at det av og til kan være utfordrende og at de da kunne tenkt seg noe mer hjelp fra HR kontoret. Institusjonsleder har forventninger til den nye BHT[7] som kommunen har fått avtale med nå ettersom de har vært veldig gode på sykefraværsoppfølging.

[7] Bedriftshelsetjeneste

Turnover og mangel på sykepleiere/fagpersonell

Avdelingslederen på Hovdejordet forteller at de jobber med rekruttering hele tiden. De benytter også ung-jobb. Og i flere år har «ung-jobb fylke» gitt ut midler som de kan søke på å bruke til å få inn de yngste ungdommene som ikke får seg sommerjobb. De er rundt 15 år gamle. De kan gjøre lettere arbeid i institusjonen. Flere av de som har vært inne gjennom ung-jobb kommer tilbake senere som sykepleiere eller i andre stillinger. I tillegg har vi jo sykepleierstudenter i praksis her.

Institusjonslederen forteller at de egentlig ikke har hatt så mye turnover, men at de hadde en utfordring nå siste året med at en sluttet og dro med seg mange venner dit han flyttet. Da mistet de 4-5 stykker ganske fort. Han forteller videre at de likevel har klart å rekruttere. Både ved å være tydelig på intervjuene om at de som er villig til å ta jobben vil kunne få fylt behovene for utfordring og faglig utvikling hos dem. I henhold til kompetanseprosjektet kan de tilby fagarbeidere å arbeide med fag og oppgaver som er utviklende og interessante for de som kommer inn.

Han forteller at arbeidsmiljøet har blitt bedre de siste årene, blant annet har de hatt litt søkelys på dette med å ta opp ting med de det gjelder og ikke snakke med andre om det først. De kan derfor også markedsføre med et godt arbeidsmiljø. De har utarbeidet egne handlingsplaner på bakgrunn av ti-faktor arbeidsmiljøundersøkelsene. De benyttet arbeidsmiljøgruppen som har sittet sammen med ledelsen og utarbeidet dette. De har arbeidet med å følge opp de punktene som har kommet opp tidligere og at det er gjennomført før de går videre med planene framover forteller han. Dette er eksempelvis mestringsorientert ledelse og å sørge for at de ansatte blir mere selvgående. Institusjonslederen mener de er på god vei, og at de ansatte er mer selvgående og stoler mer på egen kunnskap.

Han forteller videre at de ved å være litt kreative ved bruk av fagkompetanse kan få fylt opp fagstillinger. Blant annet konverterte de to sykepleierstillinger over til vernepleierstillinger fordi de fikk bare en sykepleier som søkte. Ettersom de kunne dra nytte av fagkompetansen til vernepleierne fikk de ansatt to vernepleiere i stedet. Og vernepleierne er i full drift med ansvarsvakt og det går veldig bra.

Avdelingslederen forteller videre at de har hatt utfordringer med å beholde ansatte tidligere. Hun forteller at de har små alminnelige tiltak for å skape miljø slik som å gå tur i lag, lønningspils, kino og de vanlige tiltakene som julebord og sånn. Hun forteller også at de har årlige fagdager som er ansett som et veldig motiverende tiltak. Det viktigste tiltaket mener hun er kompetanseprosjektet. Den rendyrkingen av kompetansestillinger de har arbeidet med siden 2019 ser ut til å gi god effekt på trivselen til fagpersonellet også. Når de får arbeide med det de har utdannet seg til trives de bedre. *«Det vil føre med seg mestring og trivsel og høyere motivasjon og føre til mindre sykefravær. Det er jeg helt sikker på»*.

Institusjonslederen forteller at de pr nå ikke har så store utgifter til innleie fra vikarbyrå. Ved å sørge for at han skal godkjenne all bruk av overtid har de også klart å redusere overtidsbruken. I tillegg forteller han at de har gjort tiltak for å gjøre smartere innkjøp av mat og bedre kontroll med matlageret.

De arbeider etter det han forteller også med et prosjekt der de ser på gevinstrealisering ved hjelp av velferdsteknologi. Vi bruker en del velferdsteknologi, men de har ikke sett at dette gir mulighet for å senke bemanningen ennå. Det vi ser er at vi har veldig mye mindre pasientskader. Han forteller at «roomy teknologien»[8] gir dem oversikt over pasientene og mulighet til å passe opp pasientene mye bedre slik at de ikke kommer til skade.

Institusjonslederen forteller at dette temaet har vært mye diskutert. Både i ledelsesgruppen på institusjonen og med kommunaldirektøren. «*Vi skal drifte innenfor forsvarlighetens rammer, og vi skal drifte godt nok. Ingen kan si hva som er godt nok. Er det nok å holde dem i live eller handler det om livsglede og verdighet. Vi må tenke at det er våre egne foreldre som skal få denne servicen. Hele virksomheten er jo livsgledesertifisert. Det fører noen forpliktelser med seg.»* sier han.

[8] Teknologi for å kunne overvåke pasientens bevegelser slik at de kan hjelpe dem før de skader seg

Han forteller videre at Bodø kommune har bestemt at institusjonene skal vi være med på livsgledesertifiseringen. Han mener også at det å løfte servicen til noe en kan stå for og har en form for verdighet med seg, gjør at de ansatte også har det bedre på jobb og det blir lettere å beholde dem over tid. Dette gir jo også gode synergier i forhold til pårørende som blir mer fornøyde og de kan bruke mindre av tiden på behandling av klager.

De har tiltaksplaner for happenings og livsgledekalenderne som er med på å gi pasientene noe mer enn mat og vask. Dette blir vi de målt på for å beholde livsgledesertifiseringen. De har også mistet frivillighetskoordinator som de hadde i til sammen 100% stilling på de to avdelingene på grunn av innsparing i kommunen. Dette vil etter det institusjonsleder sier få konsekvenser for beboernes livsglede utover grunnstellet.

Her har vi jo en grunnbemanning som tar seg av dette og så går sykepleieren på topp i utgangspunktet og da sparer jo vi sykepleieren for å bruke unødig fagkompetansetid til å ivareta pasienten ut over det sykepleierfaglige.

Annen problemstilling:

2. **I hvilken grad følger Rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?**

For å besvare problemstillingen har vi satt opp følgende revisjonskriterier:

1. Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner for økonomirapportering.
2. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.
3. Kommunedirektøren skal foreslå endringer i årsbudsjettet hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik.
4. Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram tiltak som er konkrete og tallfestede.

   Innsparingstiltakene skal være:
   a. Realistiske.
   b. Egnede til å sikre innsparing som gjør at regnskapet stemmer med budsjettet.

Rutiner for økonomirapportering

Revisor har etterspurt formelle rutiner for hvordan rapportering skal gjennomføres på dette området i Bodø kommune.

Ingen av de vi har intervjuet og snakket med har gitt utrykk for at de kjenner til et sett med formelle rutiner på dette området.

Gjennomføringen av rapportering er likevel beskrevet relativt likt av alle vi har snakket med.

Rapporteringen fram til første februar 2021 har blitt gjennomført i Styrhuset[9]. Fra og med første februar går kommunen over til Framsikt[10] og rapporteringen vil bli gjennomført i henhold til systemet som er satt opp der.

Styrhuset var lagt opp slik at avdelingslederne rapporterte til institusjonsleder og institusjonsleder videre til leder for institusjonsområdet som i sin tur rapporterte til kommunallederen som igjen leverte sin rapport til Rådmannen. Videre gav Styrhuset etter det de intervjuede forteller oversikt over hvilke punkter det skulle rapporteres på og et system for rapportering hver måned. Videre forteller de at de er i gang med opplæring i Framsikt men at det er vanskelig å gjøre en sammenlikning mellom de to programmene så tidlig.

Økonomileder forteller at Framsikt gir flere muligheter for å ta ut informasjon og enklere styring av rapporteringen slik at de for hver måned kan velge hva de vil ha rapportert.

Hovdejordet og Vollsletta

På Hovdejordet og Vollsletta forteller de intervjuede at de hver måned har rapporteringsmøte hvor avdelingslederne og assisterende avdelingsleder/lederstøtte på Hovdejordet samles og går gjennom det som skal rapporteres. De synes dette er en god løsning. Institusjonslederen mener han har full kontroll på alt dette uansett så det er like mye for at avdelingslederne skal få full oversikt over økonomien. Institusjonsleder forteller at de har fått gode tilbakemeldinger på rapportene de skriver. Institusjonsleder oppfatter både Rådmannen og økonomidirektøren oppdatert på økonomien til enhver tid og han sier han har full tillit til at dette er i orden.

Han kjenner imidlertid ikke til noen formell rapporteringsrutine. Men han gjør rede for økonomien med områdelederkommunalsjefen og økonomikontoret. Han forteller at de var veldig klare på at målsetningen var å unngå overforbruk i 2020 og det har de gjort, sier han.

[9] Bodø kommunes tidligere styringssystem for økonomi

[10] Bodø kommunes nye styringssystem for økonomi

Revisor har gjennomgått rapporter fra Styrhuset for Hovdejordet og Vollsletta fra og med 2018 til 2020. Rapporteringen har utviklet seg fra noe mer sparsom i begynnelsen av 2018 til relativt fyldig og konkret mot slutten av 2018. Både når det gjelder rapportering av merforbruk på forskjellige områder og når det gjelder tiltak og hvor store besparelser de kan gi er bedret i perioden. Fra 2019 og framover er rapportene konkrete både på merforbruk, tiltak og forventet besparelse.

Stadiontunet

De intervjuede på Stadiontunet forteller at alle avdelingslederne har rapportert månedlig på et skjema i Excel. Alle avdelingslederne har rapportert på det samme; sykefravær, økonomi, ekstra innleie, bruk av vikarbyrå, overtid. Tallene måtte de hente ut selv av økonomisystemet.

En av avdelingslederne har fortalt at de fram til midten av 2019 hadde veldig lite økonomistyring på avdelingsnivå. Virksomhetslederen styrte det aller meste. Avdelingslederen sier at første gang avdelingslederen fikk tilgang på økonomisystemet var midt i 2020, så avdelingsledernes kontroll på dette har nok ikke vært god.

Ingen av de intervjuede kjenner til at det foreligger noen formell rutine for rapportering. Men malene for hva som skal rapporteres på ligger i Styrhuset og nå i Framsikt forteller de.

De intervjuede har jobbet litt med i ledergruppen hva de skal rapportere på framover. Blant annet har de hatt en post som heter «felles» som de vil dele opp mellom avdelingene slik at de får bedre oversikt forteller de.

Revisor har gjennomgått rapporter fra Styrhuset for Stadiontunet sykehjem fra og med 2018 til 2020. Slik revisor ser det rapporteres det i all hovedsak på merforbruk innenfor de postene som de intervjuede har oppgitt. Det er imidlertid veldig stor forskjell på hvor informativ rapportene er ellers, og i hvilken grad det oppgis hvilke tiltak som er iverksatt eller skal iverksettes for å få regnskapet til å stemme med budsjett.

Ettersom det ikke finnes en formell rapporteringsrutine, finnes det heller ikke noen formell rutine for å gi tilbakemelding til institusjonslederne på rapporteringen de gjør. Områdeleder institusjon gir imidlertid utrykk for at det har vært veldig tett og god oppfølging særlig opp mot Stadiontunet med de særlige utfordringene som har vært der. Økonomileder sier at de også nå har spesiell oppfølging fra økonomikontoret.

Rapportere til kommunestyret to ganger i året

Revisor har innhentet og gjennomgått tertialrapport 1 og 2 for årene 2018, 2019 og 2020.

For hver tertial er det rapportert budsjett for året, regnskap pr tertial, sammenholdt med regnskap samme tertial året før, avvik så langt, prognose årets slutt og regnskap og resultat året før. Dette er oppgitt pr område.

I tillegg er det et eget oppsett pr. område hvor det rapporteres på tilsvarende måte.
I rapporten kommenteres også utfordringene pr område og eventuelt hvilke tiltak som er iverksatt eller skal iverksettes for å komme i balanse.

Forslag om budsjettregulering

Ved gjennomgang av tertialrapportene fra og med 2018 til og med 2020 har revisor ikke funnet at det er lagt fram forslag om regulering av budsjett for institusjonsdrift. Det rapporteres i T2 i 2018 om forventet merforbruk på kr 6.000.000,-, i T2 2019 kr 10.000.000,- og i 2020 T2 på kr 19.000.000,-.

Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram innsparingstiltak

Revisor har gjennomgått tertialrapportene til HO fra og meg 2018 til og med 2020, og sett på institusjonsområdet.

I 2018 rapporterer Rådmannen i T1[11] om et forventet underskudd på kr 1.000.000,-. Og i T2[12] rapporteres det om et forventet underskudd ved årets slutt på kr 6.000.000,-. Rapportene inneholder ingen tiltak som er iverksatt for å ivareta balansen.

I 2019 rapporterer Rådmannen i T1 om et forventet underskudd ved årsslutt på kr 10.000.000,-.

Rapporten sier følgende om tiltak for å få regnskapet i balanse:

Ved Hovdejordet/Vollsletta er det startet et kartleggingsarbeid på hvordan vi anvender sykepleiekompetansen. Dette for å se hvordan vi kan beholde sykepleiere og samtidig bruke kompetansen best mulig. Ved Stadiontunet og Vollsletta er det ekstraordinære brukersituasjoner som i en periode krever 1:1 bemanning hele, eller deler av døgnet. Det jobbes kontinuerlig med å redusere kostnadene mest mulig. Sykefravær for hele tjenesteområdet er på 10,4 %, noe som er relativt lik samme tidspunkt i fjor. Det jobbes systematisk og godt i alle virksomhetene når det gjelder oppfølging og tilrettelegging

Og i T2 rapporteres det om et underskudd ved andre tertial på kr 15.700.000,- og et forventet underskudd ved årets slutt på kr 10.000.000,-.

Rapporten sier følgende om tiltak for å få regnskap til å stemme med budsjett:

Det er utarbeidet tiltak og handlingsplaner for å redusere merforbruket siste del av 2019. Prognose på merforbruk ved årets slutt er forventet å bli 10 mill.

Det er iverksatt tiltak hvor vikarer fra private byrå kun brukes på et minimum der vi ikke har nødvendig sykepleiekompetanse. Flere virksomheter har også avsluttet samarbeidet med private byrå. Det er iverksatt tett økonomioppfølging på alle lederteamene ute i

[11] Tertialrapport 1, fra Rådmannen til bystyret.

[12] Tertialrapport 2, fra Rådmannen til bystyret.

virksomhetene. Det gjøres grundige vurderinger før ekstra personell leies inn. Egne handlingsplaner utarbeides i virksomhetene.

I 2020 rapporterer Rådmannen i T1 om et forventet underskudd ved årsslutt på kr 16.000.000,-. Og i T2 rapporteres det om et underskudd ved andre tertial på kr 16.800.000,- og et forventet underskudd ved årets slutt på kr 19.000.000,-.

Rapportene sier følgende om tiltak for å få regnskapet i balanse:

På institusjonsområdet er det søkelys på å drive virksomhetene innenfor tildelte økonomiske budsjettramme. Tjenesteområdet arbeider både med å redusere merforbruket fra 2019 gjennom å redusere vikarutgifter og overtid, og samtidig håndtere innsparingskravet på 4 mill. kr i budsjett 2020. Per T1 er institusjonene og virksomhetene i budsjettbalanse i forhold til den ordinære driftssituasjonen, med unntak av Stadiontunet sykehjem. Sykehjemmet har over år hatt en stor mangel på fast ansatte sykepleiere. De har i de siste 6 månedene jobbet godt med rekruttering av nødvendig fagkompetanse, og forventer å stoppe forbruket av innleie fra private vikarbyråer i siste del av 2020.

3 Revisors vurdering

Vurderinger

1. **Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?**

Generelt ser revisor av undersøkelsen vi har gjennomført at institusjonsområdet beveger seg i riktig retning, men at det henger igjen på noen få institusjoner.

Bodø kommunes store kostnader på institusjonsdrift skyldes blant annet stor mangel på sykepleiere. Det er også høyt sykefravær ved enkelte enheter. Mangel på fagkompetanse gjør det nødvendig med bruk av vikarer fra private vikarbyrå. Mer fleksibel bruk av kompetanse vil kunne bedre dette. Det er iverksatt prosjekter hvor det arbeides med å optimalisere bruken av kompetanse.

Mange fagarbeidere går fortsatt i deltidsstillinger med en kompetanse som det er knapphet på. I tillegg har Bodø kommune valgt å etablere små enheter som er mer kostbare pr. plass enn store enheter. Det er flere faktorer som som spiller inn, men disse er noen av de viktigste.

Vi ser også utfordringer med liten stabilitet i ledelsen på Stadiontunet. Dette ser ut til å gjøre sitt til at kostnadene ved de nevnte utfordringene får større utslag her. De har ny institusjonsleder nå fra 2021 som kanskje på sikt kan gjøre slutt på denne utfordringen.

Vi har gjennomgått en rekke tiltak både generelle for HO og spesielle for hver av institusjonene vi har undersøkt. Bodø kommune har flere prosjekter gående som absolutt bør kunne gi resultater. Heltidsprosjektet sammen med Kompetanseprosjektet kan gi institusjonene bedre fagdekning uten å tilføre flere fagarbeidere. Dette har allerede vist seg å gi store besparelser på Hovdejordet og Vollsletta.

Kompetanseprosjektet er etter de resultatene som har vist seg ved Hovdejordet og Vollsletta særlig egnet. Revisor mener også at det er viktig å se dette i sammenheng med å gjøre alle stillingene på institusjonene mer fleksible, slik at en kan låne fagarbeidere på tvers av avdelingene for å unngå kostbar innleie fra vikarbyråer.

2. **I hvilken grad følger Rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?**

Rutiner for økonomirapportering

Revisor har funnet at Bodø kommune ikke kan vise til formelle rutiner for økonomirapportering på HO - området. De har systemer for rapportering og det rapporteres månedlig. Revisor ser likevel stor forskjell på hvordan det rapporteres fra de to institusjonene vi har undersøkt. Dette gir en forståelse av at rapporteringsverktøyet ikke gir tilstrekkelige føringer for hvordan rapporteringen skal gjennomføres. Vi ser også at i sammenlikningen mellom institusjonene har de som har rapportert på en gjennomførlig og god måte også oppnådd resultater som en ikke ser hos de som har rapportert mer uspesifikt og mindre grundig. Det er selvfølgelig også andre forhold som spiller inne på dette, men sammenhengen er likevel synlig. Dette gir en forståelse av at det er nødvendig med en formell rutine for økonomirapportering på området.

Rapportere til kommunestyret to ganger i året

Vi har sett på Rådmannens tertialrapporter. Det rapporteres to ganger i året og slik det kreves. Rapportene gir slik revisor ser det relativt god oversikt over hvordan det står til på de forskjellige områdene og institusjonene i Bodø kommune. Rapportene viser utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.

Forslag om budsjettregulering

Revisor har ikke funnet at det er framsatt forslag til budsjettregulering for institusjonsdriften i tertialrapportene fra og med 2018 til og med 2020. Når det ikke reguleres inn dekning for

merforbruket i budsjettet må det fremsettes konkrete tallfestede tiltak som er egnet til å sikre innsparing som gjør at regnskapet stemmer med budsjettet.

Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram innsparingstiltak

Vi har sett at en av de to institusjonene har rapportert meget grundig konkret og tallfestet. De har også vist at tiltakene som er rapportert er fulgt opp. Noe som igjen har ført til at de har klart å gjennomføre nødvendige besparelser. Revisor mener dette kan være et eksempel til etterfølgelse og benyttes i arbeidet med å få ned forbruket der HO - området fortsatt har utfordringer.

Revisor har forståelse for de utfordringer som har vært hos Stadiontunet tilbake i tid. Dette gir seg kanskje også til kjenne på rapporteringen. Ettersom det ikke foreligger formelle rutiner for økonomirapportering, foreligger det ikke rutiner for tilbakemelding på rapportering. Revisor mener en tydelig formell rutine ville styrket kravet til rapportering og gjort det lettere å følge opp rapporteringen både oppover og nedover i organisasjonen.

Revisor har trukket fram det som er rapportert om tiltak for å øke inntjening eller gjøre besparelser. Revisor mener tiltakene ikke er tilstrekkelig konkretisert og tallfestet. En konkretisering og tallfesting ville sette bystyret i stand til å vurdere om tiltakene er rasjonelle og egnet til å øke inntektene eller gi besparelser i tilstrekkelig grad. Revisor vil presisere at dette ikke betyr at området ikke har iverksatt tiltak som kan være egnede.

3.1 Konklusjon og anbefaling

3.1.1 Konklusjon

1. Bodø kommune har store kostnader på institusjonsdrift som blant annet skyldes stor mangel på sykepleiere. Høyt sykefravær ved enkelte enheter og mangel på fagkompetanse gjør det nødvendig med bruk av vikarer fra private vikarbyrå. Mer fleksibel bruk av kompetanse vil kunne bedre dette. Det er iverksatt prosjekter hvor det arbeides med å optimalisere bruk av kompetanse.

   Mange fagarbeidere går fortsatt i deltidsstillinger med en kompetanse som det er knapphet på. I tillegg har Bodø kommune valgt å etablere små enheter som er mer kostbare pr. plass enn store enheter. Det er flere faktorer som som spiller inn, men disse er noen av de viktigste.

2. Bodø kommune har ikke en formell rapporteringsrutine for økonomirapportering på HO sitt område. Tertialrapporteringen gjennomføres to ganger i året og gir i all hovedsak den oversikten den skal. Det er ikke foreslått budsjettregulering for institusjonsdrift i tertialrapportene i perioden 2018-2020. Med merforbruk av den størrelsesorden det meldes om i tertialrapportene mener revisor at tertialrapportene burde vært tydeligere når det gjelder rapportering av konkrete tallfestede tiltak for inntjening eller besparelse.

   Rådmannen følger i god grad opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?

3.1.2 Anbefalinger

Revisor har følgende anbefalinger til Bodø kommune:

1. Bodø kommune skal utarbeide en nødvendig formell rutine for økonomirapportering
2. Bodø kommune skal rapportere til bystyret med egnede tiltak som er konkrete og tallfestede
3. Bodø kommune bør stille krav til at institusjonslederne og alle leddene i rapporteringen skal rapportere egnede tiltak som er konkrete og tallfestede
4. Bodø kommune bør benytte intern god praksis til å forbedre kommunens praksis (her med tanke på rapporteringsrutiner for økonomi)

4 Rådmannens kommentar

Revisor sendte rapporten til Rådmannen med svarfrist 25.05.2021 og mottok Rådmannens kommentar 21.05.2021.

Rådmannen skriver at han tar rapporten til etterretning og vil følge den opp.

Rådmannens kommentar er tatt med i sin helhet i vedlegg 1 til rapporten.

4.1 Bemerkninger

I e-post uavhengig av kommentaren foreslo Rådmannen to små endringer til rapportutkastet. Disse endringene er tatt inn i rapporten, men har ingen innvirkning på rapportens vurderinger, konklusjon og anbefalinger.

5 Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

Kommuneloven

Offentlige dokumenter

NOU 2016: Ny kommunelov

Departementets brev av 10. mai 2002 til kommunene

Interne dokumenter

Agenda Kaupang - Økonomianalyse Bodø 2018

Sintef rapport – Helsetjenester Bodø kommune 2019

Funksjonskartlegging institusjoner 2019

Rekrutteringsbehov i kommunesektoren fram mot 2026

Kommunedelplan for Helse-, omsorgs og sosialtjenestene i Bodø kommune 2018 – 2030

Prosjektplan «Smart Helse»

Årsmelding 2018 Stadiontunet sykehjem og bofellesskap

Årsmelding 2019 Stadiontunet sykehjem og bofellesskap

Årsmelding 2020 Stadiontunet sykehjem og bofellesskap

Årsmelding 2018 Hovdejordet- og Vollsletta sykehjem

Årsmelding 2019 Hovdejordet- og Vollsletta sykehjem

Årsmelding 2020 Hovdejordet- og Vollsletta sykehjem

Årsmelding institusjon område 2018, 2019 og 2020

Rapporter fra Styrhuset Hovdejordet og Vollsletta 2018-2020

Rapporter fra Styrhuset Stadiontunet 2018-2020

Rapporter fra Styrhuset Institusjon Område 2018-2020

Budsjett- og økonomiplan 2018-2021, 2019-2022, 2020-2023 og 2021-2024

Budsjett og regnskap institusjon 2018-2020

T1 og T2 2018, 2019 og 2020

Beregninger pleiefaktor institusjon 2019

Presentasjon Velferdsutvalget Hovdejordet og Vollsletta

Endelig sluttrapport personalressurser Hovdejordet og Vollsletta

Kartlegging hjelpepleiere og helsefagarbeidere Hovdejordet og Vollsletta

Kartlegging sykepleiere og vernepleiere Hovdejordet og Vollsletta

6 Vedlegg

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Spørsmål 1
Rådmannen tar rapporten til etterretning. Bodø kommune har mange institusjoner med små enheter som har høyere driftskostnader, særlig for de aller mest sårbare eldre. Dette var en politisk prioritering da institusjonene ble bygd, begrunnet i hensyn til kvalitet i tjenesten. Den største utfordringen er rekruttering av fagkompetanse, spesielt sykepleierkompetanse. Mangel på sykepleiere gjør det nødvendig å benytte private vikarbyrå for å sikre forsvarlig nivå av nødvendig fagkompetanse. Dette medfører store kostnader utenfor budsjett.

Spørsmål 2
Rådmannen har allerede innført en rutine med månedlig rapportering på økonomi/ budsjettoppfølging i RLG/ Rådmannens ledergruppe. Her rapporterer kommunaldirektørene.

Bodø kommune vedtar nytt økonomireglement i bystyrets juni-møte nå i 2021. Ut fra dette nye reglementet vurderes ytterligere rutiner internt inkl. den tette oppfølging av alle virksomhetene som skjer månedlig når det gjelder økonomi og rapportering både fra områdeleder og økonomirådgiver.

Ellers er rapporten OK, og vil bli fulgt opp av Rådmannen.

Med vennlig hilsen

Rolf Kåre Jensen
Rådmann
Bodø kommune

Vedlegg 2. Utledning av revisjonskriterier

Problemstilling 1:
«Hvorfor har Bodø kommune så store kostnadsdrivere på institusjonsdrift?»

Problemstillingen er deskriptiv og krever ingen revisjonskriterier.
Målet er å beskrive utfordringene med å holde seg til budsjett og tiltakene som er innført for å sørge for at en kan få til innsparinger og nå budsjett når en får tilført midler via Rådmannens budsjettregulering.

Problemstilling 2:
«I hvilken grad følger Rådmannen opp budsjettavvikene i Helse og omsorg i henhold til gjeldende retningslinjer?»

Etter kommuneloven §25-1 skal kommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

I henhold til kommuneloven §14-2 d) skal kommunestyret vedta regler for økonomiforvaltningen eller et økonomireglement. I NOU 2016: Ny kommunelov, står det

som kommentar til dette at bestemmelsen ikke stiller krav til innholdet i økonomireglementet. Videre står det at innholdet i økonomireglementet må bero på øvrige lov- og forskriftskrav til økonomiforvaltningen, økonomifaglige normer og en risiko- og vesentlighetsvurdering for den enkelte kommune og fylkeskommune.

Videre i kommuneloven kapittel 14 finner vi kravene til økonomiplan §14-4 og §14-5 om budsjettstyring hvor det i andre ledd, framgår at kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse. Og tredje ledd hvor det framgår at kommunedirektøren minst to ganger i året skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

I en tolkningsuttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 07.07.2015 til realismekravet i kommuneloven av 1992, vises det til Departementets brev av 10. mai 2002 til kommunene:

”*Derimot vil et budsjettert driftsunderskudd forutsatt finansiert gjennom ”uspesifiserte innsparinger” gi grunnlag for registrering i ROBEK. ”Uspesifiserte innsparinger” anses ikke som noen inntekt ved denne vurderingen. Ved vurderingen av registrering går departementet eller fylkesmannen ikke inn på realismen i de budsjetterte inntekter og utgifter.*”

I tråd med dette er departementets oppfatning at ”effektivisering” ikke er å anse som inntekt, men som reduserte utgifter. Størrelsen på reduserte utgifter ved effektiviserings- og innsparingstiltak skal derfor tallfestes og fordeles på konkrete poster i henhold til realismekravet. Årsbudsjettet må være fullstendig og oversiktlig slik at det tydelig framgår hvorvidt tiltakene er sikret finansiering innenfor kommunens inntektsrammer.

Alternativet til å foreslå budsjettregulering er dermed å legge frem konkrete tiltak som egner seg for å få utgiftene ned på budsjett.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterier:

1. Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner for økonomirapportering.
2. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.
3. Kommunedirektøren skal foreslå endringer i årsbudsjettet hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik.
4. Kommunedirektøren skal ved rapportering legge fram tiltak som er konkrete og tallfestede.

   Innsparingstiltakene skal være:

   a. Realistiske.
   b. Egnede til å sikre innsparing som gjør at regnskapet stemmer med budsjettet.

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/465	413– 5.3

SAK 36/21

Bestilling av forvaltningsrevisjon: Barnevern (økonomi)

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

- Iris Salten IKS, Prosjektplan forvaltningsrevisjon Økonomistyring Barnevern
- K-sekretariatet 19.6.2020: Kontrollutvalgets sak 13/20 (Røst kontrollutvalg) Forvaltningsrevisjon barnevernstjenesten

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder, men også med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2023 vedtatt i bystyrets sak 20/72. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. Renovasjon (under bestilling)
2. Helse og omsorg – institusjonsdrift (levert)
3. Grunnskole, spesialundervisning
4. Personvern / Informasjonssikkerhet
5. Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet
6. **Barnevern – vertskommunesamarbeid**
7. Forvaltning av boliger
8. Offentlige anskaffelser

Kommunens barnevern er ansvarlig for tjenester og forvaltning for Bodø kommunes innbyggere, men gjennom et administrativt vertskommunesamarbeid utøves virksomheten også i Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Værøy og Røst. Et vertskommunesamarbeid er et

samarbeid der en av flere kommuner tar på seg å utføre oppgaver for de andre kommunene i samarbeidet.

Kontrollutvalgets rolle i forhold til vertskommunesamarbeid:
Dette reguleres av kommuneloven § 20-9: *Kontrollutvalget i vertskommunen fører kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.* Hamarøy kontrollutvalg har i møte 11. mai 2021 behandlet spørsmål om forvaltningsrevisjon når det gjelder barnevern. Det er lagt opp til undersøkelse av problemstillingen: *Hvordan følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen med Bodø kommune om leveranse av barneverntjenester?* Det skal da gjøres vurderinger i forhold til Samarbeidsavtalen, Økonomi, rapportering, Rutiner, Leveranse, rapportering/oppfølging, Kommunikasjon, Forventningsavklaring og Evaluering

Hamarøy kontrollutvalg har bedt om at bestillingen avklares og koordineres med Bodø kontrollutvalg sin bestilling av forvaltningsrevisjon innen samme område. Vedlagt saken er en henvendelse fra Røst kontrollutvalg, som også ber om Bodø kontrollutvalg å *prioritere en forvaltningsrevisjon innenfor barnevernstjenesten, sett opp mot vertskommuneavtalen med Røst kommune.*

Risikovurderingen som ble utarbeidet i forkant av Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 nevner bl.a følgende om barnevern:

> *Det ble gjennomført omfattende forvaltningsrevisjon i 2014. Kontrollutvalget har deretter fulgt utviklingen i barnevernet tett. I forhold til snittet i Kostragruppe 13 brukte Bodø kr 350 mer per innbygger til barnevern i 2018. Ifølge Agenda Kaupangs rapport (2019) utgjør dette kr 17 mill. Også når det gjelder tiltak utenfor hjemmet er Bodø noe høyere enn snittet i gruppa. Tiltak utenfor hjem regnes som en kostnadsdriver sammenlignet med andre tiltak.*

I vedlagte prosjektplan har revisor beskrevet følgende formål med forvaltningsrevisjonen:

> *å finne ut om økonomistyringen i det interkommunale samarbeidet om Barnevernet er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, internkontroll, ansvarsområder, rapportering, oppfølging av avtaler etc*

For å få belyst dette, legger revisor opp til undersøkelser som skal gi svar på følgende problemstilling:

- I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?

Det legges opp til undersøkelser i forhold til følgende driftskrav:

- Økonomi, budsjettrammer
- Fakturering, internkontroll, ansvarsområder
- Rapportering, rutiner, frekvens
- Oppfølging av avtalene (med de øvrige kommunene i vertskommunesamarbeidet)

Revisjonskriterier vil bli utledet fra

- Kommunens egne rutiner

- Kommuneloven
- COSO-rapport1: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven
- Kommunal- og regionaldepartementet: "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" (Rapport 15. desember 2009)

Revisor legger opp til at det brukes 250 - 300 timer på denne rapporten, og at rapporten er endelig utarbeidet 23. november 2021

Vurdering:
Prosjektplanen inneholder problemstillinger, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Det legges opp til en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanen i utvalgets møte, og at prosjektplan med eventuelle endringer / presiseringer vedtas som kontrollutvalgets bestilling.

Når det gjelder henvendelsene fra Røst og Hamarøy kontrollutvalg, så må disse som nevnt ses i lys av kommunelovens bestemmelse om at det er vertskommunens kontrollutvalg som fører kontroll med virksomheten i en vertskommune. For Hamarøy kommune sin del er det, under forutsetning av avklaring / koordinering med Bodø kontrollutvalg, bestilt en forvaltningsrevisjon med fokus på egen kommunes oppfølgning av vertskommuneavtale på dette området. Det er samme revisjon som er utførende for Bodø og Hamarøy, og revisjonsressursene hentes fra de respektive kommunenes kvote for tidsbruk til forvaltningsrevisjon. For Røst sitt vedkommende så er henvendelsen om forvaltningsrevisjon ikke særlig spesifikk, men de to forvaltningsrevisjonene for hhv Hamarøy og Bodø vil være åpne dokumenter som kan bidra til innsikt og læring også for Røst kommune.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon Økonomistyring Barnevern slik det er beskrevet i revisors prosjektplan. Med bakgrunn i kommunelovens § 20-9 legger kontrollutvalget til grunn at det gjennomføres forvaltningsrevisjon også med bakgrunn i vedtatt prosjektplan for Hamarøy kommune.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: **Bodø kommune**	Salten kontrollutvalgservice Dato År: 2021 Arkiv: 1. Planl. av prosj Jnr. Bestilt KU dato: Side: 1 av 3 Arkiv nr. Hjemmel u off:
Utført dato: 03.06.2021 Navn: Kai Andre Blix	**Økonomistyring Barnevern**	

Sjekkpunkter

1. **Bakgrunn prosjektinformasjon** *(Hvorfor forvaltningsrevisjon)*

På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Bodø kommune har Salten kommunerevisjon levert forslag til prosjektplan for «Økonomistyring Barnevern» i Bodø kommune. Prosjektet har prioritert som nr. 7, men har blitt omprioritert.

Kommunen har inngått avtaler om interkommunalt samarbeid om Barnevern med en rekke kommuner. Det offisielle navnet på tjenesten er Barnevernet Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Værøy og Røst.

2. **Formål** *(Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)*

Kommentar:

Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i det interkommunale samarbeidet om Barnevernet er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, internkontroll, ansvarsområder, rapportering, oppfølging av avtaler etc.

3. **Problemstillinger** *(En spesifisering/konkretisering av formålet).*

3.1. Problemstilling 1

- ***I hvilken grad ivaretar Bodø kommune økonomisk oppfølging og økonomisk internkontroll av samarbeidsavtalene om salg av virksomhetstjenesten «Barnevern»?***

De undersøkende kommuner: Gildeskål, Hamarøy, Steigen, Rødøy, Røst og Værøy

I forhold til:

- Driftskrav:
  - Økonomi, budsjettrammer
  - Fakturering, internkontroll, ansvarsområder
  - Rapportering, rutiner, frekvens
  - Oppfølging av avtalene

4. Revisjonskriterier *(Grunnlag for vurdering). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.*

Kommentar:

- Kommunens egne rutiner
- Kommuneloven
- COSO-rapport1: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven
- Kommunal- og regionaldepartementet: "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" (Rapport 15. desember 2009)

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger

Kommentar:
Dokumentanalyse: Gjennomgang av budsjett, økonomiplan, regnskap, rapporteringer, samarbeidsavtaler etc.

Eventuelt intervjuer med sentrale personer i virksomhetsområdet.

Avgrensning: Gjelder kun Bodø sin økonomiske internkontroll og Bodø sin økonomiske oppfølging av avtalene.

6. Utførelse

Utførende revisor er: Kai Andre Blix

Ansvarlig for prosjektet er Bjørn Vegard Gamst

7. Milepæler

Kommentar:

- Godkjenning av prosjektplan – juni 2021
- Oppstartbrev – juni 2021
- Dokumentanalyse– høst 2021.
- Endelig utarbeidelse av rapport – 23 nov 2021.

8. Revisors uavhengighet

Kommentar:

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om revisjon av kommuner §15.

Sted/dato: Bodø / 03.06.2021

Utførende revisor: Kai-André Blix

Ansvarlig revisor: Bjørn Vegard Gaundal

9. Ressursbruk

Kommentar:

250 - 300 timer

Salten kontrollutvalgservice
Dato 4.11.2020
Jnr. 20/1102
Arkiv nr. 412 9-1
Hjemmel u off:

K-Sekretariatet

Kontrollutvalget i Bodø kommune
v/Salten kontrollutvalgservice

Deres ref.:
Vår ref.: 440.5.5/22/20/krj
Saksbeh.: Knut Roar Johansen
E-postadr.: [redacted]
Telefon: 95109002
Dato: 19.06.2020

KONTROLLUTVALGETS SAK 13/20: FORVALTNINGSREVISJON BARNEVERNSTJENESTEN

Kontrollutvalget protokollerte følgende i møte 11.6.20 under behandlingen av sak 13/20:

Innstilling til v e d t a k:
Saken legges frem med åpen innstilling

Behandling
Røst inngikk vertskommunesamarbeid med Røst i 2016, og det er dermed vertskommunen som bestiller forvaltningsrevisjon, jf. kommunelovens §20-9:

§ 20-9. Kontrollutvalgets myndighet i en vertskommune
Kontrollutvalget i vertskommunen fører kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

Kontrollutvalget på Røst kommune anmoder Kontrollutvalget i Bodø kommune å prioritere en forvaltningsrevisjon innenfor barneverntjenesten, sett opp mot vertskommuneavtalen med Røst kommune.

Vedtak
Kontrollutvalget på Røst kommune anmoder Kontrollutvalget i Bodø kommune å prioritere en forvaltningsrevisjon innenfor barneverntjenesten, sett opp mot vertskommuneavtalen med Røst kommune.

Kontrollutvalgssak 13/20 følger vedlagt.

Med vennlig hilsen
Knut Roar Johansen
Seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Utvalg:	Saksnummer:	Møtedato:	Saksbehandler:
Kontrollutvalget i Røst kommune	13/2020	11.6.2020	Knut Roar Johansen

FORVALTNINGSREVISJON BARNEVERNSTJENESTEN

Innstilling til v e d t a k:
Saken legges frem med åpen innstilling

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:
A: Trykte vedlegg: Kommunelovens § 20
Forvaaltningsrevisjonsprosjekt Barnevern i Bodø 2013.
B: Utrykte vedlegg: Ingen

Saksutredning:
Kontrollutvalget på Røst vedtok følgende i sak 3/20 vedrørende innspill til forvaltningsrevisjonsprosjekt for perioden 2020-2024:

Kontrollutvalget gir innspill til følgende aktuelle prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden:

1. *Barnevern*

Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020, og ber om at det til neste møte utarbeides Innstilling til prosjektmandat for et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende barnevern.

Barnevernstjenesten på Røst utføres gjennom et vertskommunesamarbeid(kommunelovens §20), hvor Bodø kommune er vertskommune, og det er i henhold til kommunelovens § 20-9, kontrollutvalget i Bodø som skal føre kontroll på vegne **av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.**

Dette tilsier at kontrollutvalget på Røst ikke kan bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen barnevernstjenesten, og hvor Bodø kommune er vertskommune for tjenesten. Sekretariatet var i møte den 6.2.20 ikke opplyst om at tjenestekjøpet innenfor barnevernstjenesten ble utført gjennom vertskommunesamarbeid. Det vises også til sak 14/20:

Kontrollutvalget i Bodø fikk gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt i barnevernstjenesten i 2013, men det var tre år før Røst kommune inngikk vertskommunesamarbeid med Bodø kommune om barevernstjenster. Denne rapporten ligger vedlagt til orientering.

Kontrollutvalget på Røst kan imidlertid sende en forespørsel til kontrollutvalget i Bodø kommune, med en anmodning om at de prioriterer et forvaltningsrevisjonsprosjekt innen for barnevernstjenesten i deres plan for forvaltningsrevisjon 2020 – 2024.

Svolvær, den 3.6.2020

Knut Roar Johansen
Seniorrådgiver

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/466	413– 5.3

SAK 37/21

Bestilling av forvaltningsrevisjon: Iris Salten

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

- Iris Salten IKS, 5.5.21: Prosjektplan forvaltningsrevisjon Iris Salten
- Notat 21.4.2021 fra kontrollutvalgets leder: VEDR. SAK 26/21 – IRIS SALTEN IKS

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget hadde i sin sak 26/21, 21. april 2021, til behandling saken *Redegjørelse fra Iris Salten IKS: Gjennomføring av offentlig anskaffelse Transport, mottak og sluttbehandling av avfall (sluttbehandling)*. Saken var også til behandling i møte 11. mars 2021 (sak 11/21), hvor selskapets representanter møtte og gjorde rede for anskaffelsen.

Kontrollutvalget besluttet følgende i sak 26/21:

> *Basert på utvalgets drøfting utarbeider utvalgsleder skisse til mulige problemstillinger, og denne sendes medlemmene for synspunkter. Skissen oversendes deretter revisor for vurdering av gjennomføring av undersøkelser og/eller forvaltningsrevisjon.*

Revisor har på bakgrunn av vedtaket utarbeidet vedlagte prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon vedr Iris Salten. Temaet «Renovasjon» er prioritet nummer 1 i bystyrets

vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023 (bystyrets sak 20/72). Øvrige vedtatte prioriterte tema er som følger:

2. *Helse og omsorg – institusjonsdrift*
3. *Grunnskole, spesialundervisning*
4. *Personvern / Informasjonssikkerhet*
5. *Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet*
6. *Barnevern – vertskommunesamarbeid*
7. *Forvaltning av boliger*
8. *Offentlige anskaffelser*

Prosjektplanen beskriver følgende formål for gjennomføring av revisjonen:

> *Formålet med prosjektet er å finne ut om avtaleverket mellom selskapene i konsernet ivaretar utfordringene med å unngå kommunal støtte til kommersiell drift. Og å finne ut i hvilken grad anbudskonkurransen Iris Service AS kjørte ivaretar prinsippene regelverket om offentlige anskaffelser bygger på, med hovedvekt på konkurranseprinsippet.*

For å belyse dette legger revisor opp til undersøkelser for å besvare følgende problemstillinger:

Problemstilling 1: I hvilken grad har selskapene i Iris Salten konsernet sørget for et avtaleverk som ivaretar kravene i statsstøtteregulativet?

- Statsstøtteregulativet

- Hva leies, og hvordan er leieprisene beregnet?
- Leienivåene/regulering
  - Subsidier til kommersiell virksomhet
- Avkastning Hvordan reguleres leien?
- Monopolstilling
  - Opereres det med andre priser på tjenester mellom selskapene i Iris Salten IKS enn hva man tar når/dersom andre aktører benytter anleggene?
  - Hvordan går pengestrømmene/går det pengestrømmer mellom Iris Salten IKS og Iris Produksjon AS?

Problemstilling 2:
I hvilken grad har Iris Service AS tilrettelagt for konkurranse i anbudskonkurransene om mottak av avfall vinteren 2020/2021?

Herunder:

- Ivaretar konkurransen konkurranseprinsippet?
- Hva er gjort for å sørge for at det ble konkurranse og kontrakten?
- Særlige insitamenter for å få til en konkurranse?
- Har de begrunnet at hvorfor kontrakten er tildelt uten å ha fått til konkurranse?
- Veiledende kontraktsverdier?
- Bruk av en «nøytral rådgiver» delvis eid av Iris Salten IKS med tidligere ansatte
- Bytte av styreleder
- Når ble det kjent at dette måtte på anbud?
- Bruk av matavfallsdeponiet på Vikan for andre tilbydere
  - Var det kjentgjort til like priser som IP hadde.

- Krav som fremmer Iris Produksjon
  o Krav til nærhet/lokal tilstedeværelse/responstid
  o Tilbyder skal tilby mottaksplass for alt avfall i Bodø
  o Størrelsen på samlet kontrakt
  o Absolutte krav
  o Mottak av matavfall

- Oppdeling av kontrakten
  o Praktisk mulig
  o Fremmer konkurranse

- Tidsrammene
  o Hvorfor kom veilederen midt på sommeren 2020?
  o Fremkommer det på dette tidspunktet f.eks. hvilke mengder som kontrakten bygger på, og evt. andre vesentlige forhold om konkurransen?
  o Ble det på annet vis kommunisert med markedet/aktuelle aktører?
    - For kort tid til å møte kravene
    - Brudd på tidskrav

Revisjonskriterier vil være

- Lov og forskrift om offentlige anskaffelser

- Veiledning til nevnte lov og forskrift
- Alminnelig praksis på området
- Statsstøtteregulativet med veiledninger
- Avtaleverk mellom virksomhetene

Revisors undersøkelser vil bl.a basere seg på dokumentanalyse, og eventuelt intervjuer med sentrale styreledere og ansatte i virksomhetene. Det legges opp til at revisjonen gjennomføres innenfor en ramme av 300 timer, og at endelig rapport utarbeides desember 2021.

De øvrige eierkommunene har i sine planer for forvaltningsrevisjon ikke prioritert tema Renovasjon. I de respektive risikovurderingene er det tatt med informasjon om at kontrollutvalget i en av eierkommunene (Bodø) har initiert egne undersøkelser av internprising mellom mor- og datterselskaper Iris Salten IKS. Videre at *avhengig av resultatet av denne undersøkelsen kan det være aktuelt å vurdere gjennomføring av forvaltningsrevisjon på dette området.* Kontrollutvalgene i de øvrige eierkommunene blir holdt informert om hvordan dette håndteres videre.

Vurdering:
Prosjektplanen inneholder problemstillinger, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon. Problemstillingene er omfattende, og det legges opp til et bredt spekter av spørsmål som skal utredes og besvares. Revisors estimerte tidsbruk på 300 timer legger lista høyt i forhold til fremdrift og effektivitet i revisors arbeid.

Det legges opp til en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanen i utvalgets møte, og at prosjektplan med eventuelle endringer / presiseringer vedtas som kontrollutvalgets bestilling.

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon vedrørende Iris Salten IKS slik det er beskrevet i prosjektplan datert 05.05.2021.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Kontrollutvalget ber sekretariatet avklare om kontrollutvalg i øvrige eierkommuner i Iris Salten IKS ønsker å bestille forvaltningsrevisjon med tilsvarende tema.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: **Bodø kommune**	År: 2021	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 05.05.2021 Navn: Bjørn Vegard Gamst	**Iris Salten**	Bestilt KU dato:	Side: 1 av 4

Sjekkpunkter

1. Bakgrunn prosjektinformasjon *(Hvorfor forvaltningsrevisjon)*

Kommentar: På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Bodø kommune sak nr. 25/20, leverer Salten Kommunerevisjon IKS forslag til prosjektplan for *«Iris Salten»*.
På Kontrollutvalgets møte 21.04.2021, sak 26/21 ble følgende vedtak fattet:
«Basert på utvalgets drøfting utarbeider utvalgsleder skisse til mulige problemstillinger, og denne sendes medlemmene for synspunkter. Skissen oversendes deretter revisor for vurdering av gjennomføring av undersøkelser og/eller forvaltningsrevisjon.»

2. Formål *(Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)*

Kommentar:
Formålet med prosjektet er å finne ut om avtaleverket mellom selskapene i konsernet ivaretar utfordringene med å unngå kommunal støtte til kommersiell drift. Og å finne ut i hvilken grad anbudskonkurransen Iris Service AS kjørte ivaretar prinsippene regelverket om offentlige anskaffelser bygger på, med hovedvekt på konkurranseprinsippet.

3. Problemstillinger *(En spesifisering/konkretisering av formålet).*

3.1. Problemstilling 1

I hvilken grad har selskapene i Iris Salten konsernet sørget for et avtaleverk som ivaretar kravene i statstøtteregulativet?

- Statstøtteregulativet
  - Hva leies, og hvordan er leieprisene beregnet?
  - Leienivåene/regulering
    - Subsidier til kommersiell virksomhet
  - Avkastning Hvordan reguleres leien?
  - Monopolstilling
    - Opereres det med andre priser på tjenester mellom selskapene i Iris Salten IKS enn hva man tar når/dersom andre aktører benytter anleggene?
    - Hvordan går pengestrømmene/går det pengestrømmer mellom Iris Salten IKS og Iris Produksjon AS?

3.2. Problemstilling 2:

I hvilken grad har Iris Service AS tilrettelagt for konkurranse i anbudskonkurransene om mottak av avfall vinteren 2020/2021?

Herunder:

- Ivaretar konkurransen konkurranseprinsippet?
- Hva er gjort for å sørge for at det ble konkurranse og kontrakten?
- Særlige insitamenter for å få til en konkurranse?
- Har de begrunnet at hvorfor kontrakten er tildelt uten å ha fått til konkurranse?
- Veiledende kontraktsverdier?
- Bruk av en «nøytral rådgiver» delvis eid av Iris Salten IKS med tidligere ansatte
- Bytte av styreleder
- Når ble det kjent at dette måtte på anbud?
- Bruk av matavfallsdeponiet på Vikan for andre tilbydere
  - Var det kjentgjort til like priser som IP hadde.

- Krav som fremmer Iris Produksjon
  - Krav til nærhet/lokal tilstedeværelse/responstid
  - Tilbyder skal tilby mottaksplass for alt avfall i Bodø
  - Størrelsen på samlet kontrakt
  - Absolutte krav
  - Mottak av matavfall

- Oppdeling av kontrakten
  - Praktisk mulig
  - Fremmer konkurranse
- Tidsrammene
  - Hvorfor kom veilederen midt på sommeren 2020?
  - Fremkommer det på dette tidspunktet f.eks. hvilke mengder som kontrakten bygger på, og evt. andre vesentlige forhold om konkurransen?
  - Ble det på annet vis kommunisert med markedet/aktuelle aktører?
    - For kort tid til å møte kravene
    - Brudd på tidskrav

4. Revisjonskriterier *(Grunnlag for vurdering). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.*

Kommentar:

- Lov om offentlige anskaffelser
- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Veiledning til lov og forskrift om OA

- Statstøtteregulativet
  - Veiledninger
- Avtaleverk mellom virksomhetene

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger
(Datainnsamling og – analyse) Hvordan? Hensiktsmessig? Gjennomførbart? Tilstrekkelig kompetanse? Relevant?

Kommentar:

Dokumentanalyse

Intervju/samtale med relevante styreledere og ansatte i virksomhetene

6. Organisering og ressursbehov *(Personell, budsjett, ansvarsfordeling) Har vi nødvendig kompetanse? Ekstra bistand? Kritiske punkter?*

Kommentar:
Utførende revisor er: Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsvanslig revisor: Bjørn Vegard Gamst

7. Milepæler *(Oversikt over milepæler) Er fremdriftsplanen realistisk?*

Kommentar:
- Godkjenning av prosjektplan - sommer 2021
- Oppstartsbrev – høst 2021
- Dokumentanalyse– høst 2021
- Endelig utarbeidelse av rapport – desember 2021

8. Revisors uavhengighet

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon §19.

Sted/dato: Bodø/05.05.2021

Bjørn Vegard Gamst

Ansvarlig revisor: _____

Kai-André Blix

Medvirkende revisor: _____

9. Ressursbruk

Kommentar:

Ca 300 timer

NOTAT

TIL: KONTROLLUTVALGETS MEDLEMMER

FRA: ESPEN ROKKAN

EMNE: VEDR. SAK 26/21 – IRIS SALTEN IKS

DATO: 21.04.2021

KOPI: LARS HANSEN

Viser til kontrollutvalgets sak 26/21:

> «Redegjørelse fra Iris Salten IKS: Gjennomføring av offentlig anskaffelse Transport, mottak og sluttbehandling av avfall (sluttbehandling)»,

hvor det i møte i dag ble fattet følgende vedtak:

> Basert på utvalgets drøfting utarbeider utvalgsleder skisse til mulige problemstillinger, og denne sendes medlemmene for synspunkter. Skissen oversendes deretter revisor for vurdering av gjennomføring av undersøkelser og/eller forvaltningsrevisjon.

Til tross for flere rapporter og redegjørelser fra selskapet, er det pr. i dag flere uavklarte spørsmål som undertegnede mener må belyses.

Spørsmålene beveger seg langs to hovedakser:

1) Avtaleforhold mellom IKSet og dets heleide datterselskaper. Særskilt om slike avtaler er inngått på et slikt nivå at det ikke kan sies å foreligge statsstøtte.
2) Bruk av anbudskonkurranse. Var konkurransen rigget slik at den reelt sett la godt til rette for konkurranse?

Om 1):

Det er av særlig interesse å få oversikt over avtalene som regulerer leieforhold mellom Iris Salten IKS og Iris Produksjon AS. Hva leies, og hvordan er leieprisene beregnet? Er leienivåene lagt på et slikt nivå at det ikke kan sies å foreligge statsstøtte i form av manglende krav til avkastning? Hvordan reguleres leien?

Opereres det med andre priser på tjenester mellom selskapene i Iris Salten IKS enn hva man tar når/dersom andre aktører benytter anleggene?

Hvordan går pengestrømmene/går det pengestrømmer mellom Iris Salten IKS og det datterselskapet som driver monopolvirksomhet? Hvem har forestått investeringene i de anleggene som benyttes, og er det utvilsomt at anlegg bekostet av inntekter fra monopolvirksomhet og/eller med kommunale garantier ikke gjennom underpris benyttes til å subsidiere konkurranseutsatt virksomhet?

Det er krevende å forsøke å følge hvordan man har organisert virksomheten under Iris Salten IKS fra utsiden, og det er dermed ønskelig å få svar på spørsmålene overfor, og evt. beslektede problemstillinger.

Om 2):

Det notat som ble oversendt kontrollutvalget redegjør for en rekke vurderinger omkring den gjennomførte anbudskonkurransen. Om konkurransen er gjennomført formelt innenfor gjeldende regler er ett spørsmål, men om så er tilfellet: Er konkurransen rigget på en måte som reelt oppfordrer til konkurranse?

Det nevnte notat kan leses slik at man har bestrebet seg for å være innenfor reglene, men at man i liten grad har strukket seg for å legge til rette for konkurranse.

Reell konkurranse er ønskelig sett fra innbyggernes perspektiv, og det er dermed viktig for tilliten til selskapet at det ikke bare opererer innenfor gjeldende regler, men også legger til rette for god konkurranse.

En konkurranse som kun tiltrekker seg en leverandør bør forklares.

At det foreligger en mindre delkontrakt hvor det er to tilbydere er ikke tilstrekkelig til å indikere at konkurransen er godt tilrettelagt.

Når resultatet blir at man tildeler «seg selv» kontraktene, så er det også interessant å se på forholdet mellom veiledende kontraktsverdier, og hva som faktisk ble avtalt. Er det noe spesielt med utgangspunktet for prising, eller kan det sannsynliggjøres at nivåene totalt sett er sammenliknbare med kostnader i andre områder med liknende volum og avstander?

Det vises i notatet til at man midt på sommeren 2020 la ut en veileder som skulle hjelpe markedet å vurdere den utlysningen som skulle komme. Hvorfor dette tidspunktet, og fremkommer det på dette tidspunktet f.eks. hvilke mengder som kontrakten bygger på, og evt. andre vesentlige forhold om konkurransen? Ble det på annet vis kommunisert med markedet/aktuelle aktører?

En annen etter mitt syn noe spesiell situasjon, er at man involverer en nøytral rådgiver i form av et selskap som ut fra egne hjemmesider tilsynelatende er blitt til med aktiv deltakelse fra Iris Salten IKS, og hvor en av to ansatte også kom fra Iris. Er denne bransjen så liten og «tett» at det er en normal fremgangsmåte?

Jeg skal ikke kommentere den, også etter mitt syn, noe spesielle øvelsen man valgte å gjøre omkring styrelederrollen i denne prosessen, men det er også en øvelse som underbygger usikkerhet om det faktisk er lagt til rette for en åpen og god konkurranse.

Notatet viser også til at man på ett eller annet tidspunkt ble bevisst på at man ikke lenger kunne basere seg på utvidet egenregi, og at det var behov for bruk av anbud. Når ble man kjent med dette forholdet, og hvor raskt gikk prosessen frem mot anbudskonkurransen?

En vesentlig del av anbudet dreide seg så vidt jeg har forstått om matavfall. Var det i forbindelse med konkurransen gitt uttrykk for at den som fikk oppdraget, også fikk disponere/leie anleggene som Iris Salten IKS har bygget opp, eller var det forutsatt at en ny aktør også måtte regne inn kostnader med å etablere nødvendig infrastruktur og tillatelser i egen regi?

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/467	417– 5.3

SAK 38/21

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

a) Bystyrerepresentant Lars Petter Rekkedal (V), epost 16.5.2021: På tide å se på pensjonskassen?, vedlagt brev til kontrollutvalget
b) Espen Rokkan, epost 27.5.2021: Svar på epost fra rådmannen samme dato som tar opp at kontrollutvalget setter saker på dagsorden

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

Vedlegg a) er tilknyttet tidligere saker i kontrollutvalget, senest sak 17/21 (11. mars 2021) *Vurdering av forvaltningsrevisjon – mulighet for forvaltningsrevisjon Bodø kommunale pensjonskasse, 2. behandling*, hvor utvalget besluttet i denne omgang ikke gjennomføre forvaltningsrevisjon eller andre undersøkelser i Bodø kommunale pensjonskasse.

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten kontrollutvalgservice
Dato 27.5.21
Jnr. 21/469
Arkiv nr. 412 6.1
Hjemmel u off: 9

Lars Hansen

Fra: Lars Petter Rekkedal <Lars.Petter.Rekkedal@bodo.kommune.no>
Sendt: søndag 16. mai 2021 07:27
Til: espen@pbl.no; Lars Hansen
Emne: På tide å se på pensjonskassen?
Vedlegg: Til kontrollutvalget.docx

Hei Espen og Lars
Hva skal til for at kontrollutvalget ser på omstendighetene rundt pensjonskassen?
-for min del er det dråpen som får begeret til å flyte over at de er tatt i å lyve til datatilsynet atter en gang, og jeg er redd for at dette til slutt kan bli både dyrt og dårlig hvis ikke noe gjøres.

Legger ved en bestilling/ønske om at dere gjør noe i tilfelle dere trenger et skriv som dette for å komme i gang.

God helg, og gratulerer med morgendagen! 😊

Mvh
Lars Petter Rekkedal

Til kontrollutvalget

Som dere kanskje fikk med dere, så snakket jeg om pensjonskassen i et bystyremøte tidligere i vår. Det er en vanskelig sak og jeg bygger min kunnskap på varslingen og det som har stått i media. Varsellampene kom for alvor på når man ser summen av ting som skurrer. En kontrakt som ikke fantes, så fantes den likevel når de får kniven på strupen, to ganger er de tatt for å lyve til datatilsynet og på toppen ønsker de å bruke offentlige midler på å saksøke staten for å slippe innsyn. Som Venstre politiker mener jeg det er veldig viktig at ting går riktig for seg og at innsyn (som ikke går utover personvernet) bare er positivt.

På bakgrunn av dette ønsker jeg å be om en forvaltningsrevisjon av pensjonskassen, og behandlingen av varselsaken om uforsvarlig praksis.

Det fremstår som svært tydelig, at det må gjøres en grundig undersøkelse rundt pensjonstjenesten i Bodø kommune. Vi som politikere og folket ellers må bli informert og betrygget om at alt går riktig for seg. Varsellampene lyser hver gang saken omtales i media.

Når rådmannen og ledelsen av pensjonskassen forsøker å fremstille den kommunale pensjonskasse som privat og saksøker staten, vekker det stor bekymring. Spesielt fordi pensjonskassen i alle år selv har unntatt dokumenter offentlighet, noe til og med Datatilsynet kommenterer i sitt siste krav om redegjørelse.

Er også blitt gjort oppmerksom på, at denne uærligheten sannsynligvis vil kunne gi økte økonomiske sanksjoner ovenfor både kommunen og pensjonskassen. I situasjoner som dette blir alle parter tapere.

Det er derfor prekært nå, at kontrollutvalget utfører sin plikt og bestiller en grundig kontroll. Jeg stiller meg svært undrende til at dette ikke allerede er blitt gjort, da det synes som en klar plikt for kontrollutvalget å følge opp dette. Dette er langt fra en personalsak, men en varslersak om alvorlige forhold.
Det er mange tusen mennesker som er berørt av denne saken, og det er offentlige midler som blir satt på spill.

Må derfor be kontrollutvalget om å umiddelbart ta skritt for å iverksette en forvaltningsrevisjon. Alle er tjent med at ting endelig kommer på det rene slik at varselet blir skikkelig lukket og at ikke mer uærlig spill eller manglende rutiner blir avdekket.

Hilsen Lars Petter Rekkedal
Bystyrerepresentant, Venstre

Salten kontrollutvalgservice
Dato 27-5-2024
Jnr. 21/470
Arkiv nr. 412 6.1
Hjemmel u off.

Lars Hansen

Fra: Espen Rokkan <espen@pbl.no>
Sendt: torsdag 27. mai 2021 15:38
Til: Rolf Kåre Jensen; Ida Maria Pinnerød; Ola Smeplass; Lars Vestnes
Kopi: Post Sekretariatet
Emne: Sv: Bodø kontrollutvalg 3. juni 2021: Oversendelse av brev med innkalling til møte

Hei!

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er hjemlet i kommuneloven:

§ 23-2.*Kontrollutvalgets ansvar og myndighet*

Kontrollutvalget skal påse at
a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemme
c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper fylkeskommunen har eierinteresser i
d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskape
e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulg

...

Som det fremgår av litra b), så skal det føres kontroll med økonomisk forvaltning.
Hjemmelen gir utvalget stort spillerom for hvordan slik kontroll skal skje. Kontrollutvalgets ansvar er f.eks. ikke begrenset av eller begrenset til kontrollen som regnskapsrevisor skal utføre, og det er heller ingen krav om at andre organer skal behandle f.eks. en tertialrapport før utvalget. Så lenge informasjon faktisk eksisterer, så kan utvalget legge det til grunn i sitt arbeid.

Det er fritt frem for å diskutere utvalgets arbeidsmetodikk, men det skal litt til for å overbevise i alle fall meg om at formell saksgang for andre organer skal kunne begrense utvalgets arbeid.

Vennlig hilsen
Espen Rokkan

Fra: Rolf Kåre Jensen <Rolf.Kare.Jensen@bodo.kommune.no>
Sendt: torsdag 27. mai 2021 15:25
Til: Ida Maria Pinnerød <ida.maria.pinnerod@bodo.kommune.no>; Ola Smeplass <Ola.Smeplass@bodo.kommune.no>; Lars Vestnes <larsvestnes@gmail.com>
Kopi: Espen Rokkan <espen@pbl.no>
Emne: VS: Bodø kontrollutvalg 3. juni 2021: Oversendelse av brev med innkalling til møte

Hei
Rådmannen har i flere sammenhenger reagert på at kontrollutvalget setter saker på dagsorden som enda ikke er behandlet av de politiske organ som skal behandle saken. Vedlagte brev viser at de ber rådmannen møte 3 juni for å orientere om den økonomiske situasjonen relatert til tertialrapport 1. Riktig nok behandler formannskapet rapporten 2 juni, men formell behandling skjer i bystyret 16. juni. Rådmannen gjør selvsagt ikke annet enn å stille i kontrollutvalget, men jeg synes det prinsipielt er verd å diskutere om kontrollutvalget skal engasjere seg så tidlig i saken.

Mvh

Rolf Kåre Jensen
Rådmann
Bodø kommune

Mob. +47 415 09 430
Epost: rolf.kare.jensen@bodo.kommune.no

Fra: Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>
Sendt: 27. mai 2021 14:33
Til: Postmottak Bodø Kommune <postmottak@bodo.kommune.no>
Kopi: Rolf Kåre Jensen <Rolf.Kare.Jensen@bodo.kommune.no>; Espen Rokkan Bodø <espen@pbl.no>; Kornelija Rasic <Kornelija.Rasic@bodo.kommune.no>
Emne: Bodø kontrollutvalg 3. juni 2021: Oversendelse av brev med innkalling til møte

Hei!
Vedlagt er brev med innkalling til møte i Bodø kontrollutvalg, i tilknytning til sak satt på dagsorden 3. juni 2021.

Hilsen Lars

Med vennlig hilsen
Lars Hansen
Sekretariatsleder
https://ddec1-0-en-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.sekretariatet.no&umid=c8b9c8d9-a012-4fa5-991b-37bc910562f2&auth=e241d689f9335beaabd72b21409a3693cbb11ca3-2f39b782c117cbbc0f31bcfde65ca8e919fa859b
Tlf 470 37 452

Salten Kontrollutvalgservice

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
27.05.2021	21/468	412– 5.3

SAK 39/21

Eventuelt

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	03.06.2021

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 27. mai 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget